ISBN 978-93-340-5963-2 (Book)
ISSN 2229-547X (online)

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓓𑓙𑓓 𑒧 𑒁𑓀𑒏 𑓐𑓑 𑒧𑒃 𑓒𑓐𑓒𑓔 (𑒫𑒩𑓂𑒭 𑓑𑓗 𑒧𑒰𑒮 𑓑𑓙𑓗 𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓙𑓓)

[𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.videha.co.in]

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢: 𑒧𑒰𑒢𑒳𑒭𑒲𑒧𑒱𑒯 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒰𑒧𑓂

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯- 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒧 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒰𑒏𑓂𑒭𑒱𑒏 𑒃-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰

𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏: 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩।

(c) ২০০০- ২০২৪. সৰ্বাধিকাৰ সুৰক্ষিত। ভালসৰিক গাছ জে সন ২০০০ সঁ যাহুসিটীজপৰ ছল http://www.geocities.com/.../bhalsarik_gachh.html , http://www.geocities.com/ggajendra আদি লিংকপৰ আ অখনো ৫ জুলাই ২০০৪ ক পোস্ট http://gajendrathakur.blogspot.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html কেৰ ৰূপমে ইন্টৰনেটপৰ মৈথিলীক প্ৰাচীনতম উপস্থিতক ৰূপমে বিদ্যমান অছি *(কিছু দিন লেল http://videha.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html লিংকপৰ, স্ৰোত wayback machine of https://web.archive.org/web/*/videha 258 capture(s) from 2004 to 2016- http://videha.com/ ভালসৰিক গাছ-প্ৰথম মৈথিলী ব্লাগ / মৈথিলী ব্লাগক এগ্ৰীগেটৰ)।*

ই মৈথিলীক পহিল ইংটৰনেট পত্ৰিকা থিক জকৰ নাম বাদমে ১ জনৱৰী ২০০৮ সঁ 'বিদেহ' পড়লৈ। ইংটৰনেটপৰ মৈথিলীক প্ৰথম উপস্থিতিক যাত্ৰা বিদেহ- প্ৰথম মৈথিলী পাক্ষিক ই পত্ৰিকা ধৰি পহুঁচল অছি, জে http://www.videha.co.in/ পৰ ই প্ৰকাশিত হোইত অছি। আৰ "ভালসৰিক গাছ" জালবৃত্ত 'বিদেহ' ই-পত্ৰিকাক প্ৰৱক্তাক সংগ মৈথিলী ভাষাক জালবৃত্তক এগ্ৰীগেটৰক ৰূপমে প্ৰযুক্ত ভ**ই** ৰহল অছি।

(c)২০০০- ২০২৪. বিদেহ: প্ৰথম মৈথিলী পাক্ষিক ই-পত্ৰিকা (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). সম্পাদক: গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ। Editor: Gajendra Thakur. In respect of materials e-published in Videha, the Editor, Videha holds the right to create the web archives/ theme-based web archives, right to translate/ transliterate those archives and create translated/ transliterated web-archives; and the right to e-publish/ print-publish all these archives. ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তা অপন মৌলিক আ অপ্ৰকাশিত ৰচনা/ সংগ্ৰহ (সংপূৰ্ণ উত্তৰদায়িত্ব ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তা মধ্য) editorial.staff.videha@gmail.com কেঁ মেল অটৈচমেণ্টক ৰূপমেঁ পঠা সকৈত ছথি, সংগমে ও অপন সংক্ষি ্ত পৰিচয় আ অপন স্কেন কএল গেল ফোটো সেহো পঠাবথি। এত**ই** প্ৰকাশিত ৰচনা/ সংগ্ৰহ সভক কাপীৰাইট ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তাক লগমে ছন্হি আ জত**ই** ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তাক নাম নৈ অছি তত**ই** ই সংপাদকাধীন অছি। সম্পাদক: বিদেহ ই-প্ৰকাশিত ৰচনাক বেব-আৰ্কাইভ/ থীম-আধাৰিত বেব-আৰ্কাইভক নিৰ্মাণক অধিকাৰ, ঐ সভ আৰ্কাইভক অনুবাদ আ লিপ্যংতৰণ আ তক ো বেব-আৰ্কাইভক নিৰ্মাণক অধিকাৰ; আ ঐ সভ আৰ্কাইভক ই-প্ৰকাশন/ প্ৰিংট-প্ৰকাশনক অধিকাৰ ৰখৈত ছথি। ঐ সভ লে কোনো ৰায়ল্টী/ পাৰিশ্ৰমিকক প্ৰাৱধান নৈ ছৈ, সে ৰায়ল্টী/ পাৰিশ্ৰমিকক ইচ্ছুক ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ ্তা বিদেহসঁ নৈ জুড়থু। বিদেহ ই পত্ৰিকাক মাসমে দু টা অংক নিকলৈত অছি জে মাসক ০১ আ ১৫ তিথিকেঁ www.videha.co.in পৰ ই প্ৰকাশিত কএল োইত অছি।

Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ Keyboard Source: https://fonts.google.com/ , https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts , https://keyman.com/

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com. The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents/ documents.

Cover designed by AUM GAJENDRA THAKUR
Videha e-Journal: Issue No. 393 at www.videha.co.in

সমানান্তৰ পৰম্পৰাক ৰিদ্যাপতি- *চিত্ৰ ৰিদেহ সম্মানসঁ সম্মানিত ্ৰী পনকনান মণ্ডন দ্বাৰা*

মৈথিনী ভাষা জগজ্জননী সীতাযাঃ ভাষা খাসী৯। হন্বমন্তঃ ঙক্তৰান- মান্বষীমিহ সংস্কৃতাম্।

খন্বক্ৰম

ঐ খংকমে খছি:-

২.৪.নান দেৱঁ কামত-পাৰো ৰঁনাম প্ৰমিনা/ ঘৰ-ঘুসৰা/ গ্যাৰেন্ট্ৰী: ৰিঁহৈন কথা

২.৫.ৰৱীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্ৰ-সীমাক ওহি পাৰ (ধাৰাৱাহি ক উপন্যাস)

২.৬.সংতোষ কুমাৰ ৰায 'ৰঁগৌহী'- লঘুকথা- সহোদৰ ৰঁহিন

২.৭.ৰৱীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্ৰ-মাতৃশৰণম্

২.৮.নিৰ্মলা কৰ্ণ- অগ্নিশিখা খেপ -৩১

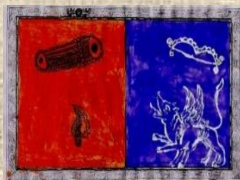
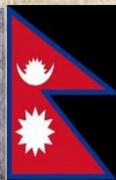
৩.পদ্য

৩.১.মুন্না জী- কিছু হাগকু

৩.২.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ-নদীক ধাৰ

৩.৩.আচাৰ্য ৰামানংদ মংডল-অৰীৰ সীতা/ ভাৱাৰ্থ/ কেৰ   মানৰ

৩.৪.ডা. জ়িযাউৰ ৰহমান জাফৰী- জখন পিতা ছলাহ

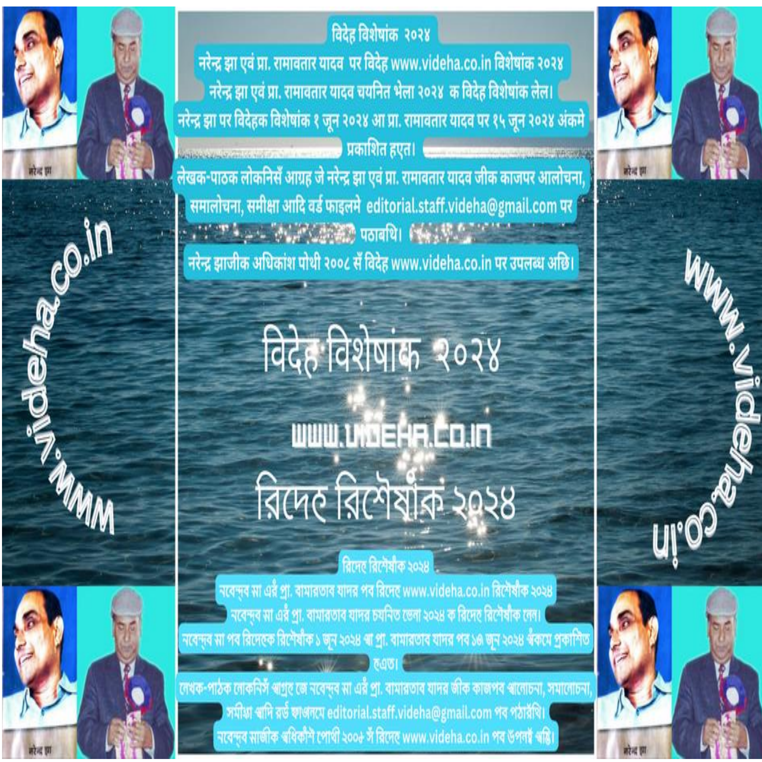

১.১.গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ- নূতন অংক সম্পাদকীয

১.২.অংক ২৯২ পৰ টিপ্পণী

১.১.গজেন্দ্র ঠাকুৰ- নূতন অঁক সম্পাদকীয

কামেশ্বৰ চৌধৰী জীক মনেম

কামেশ্বৰ চৌধৰী জীক মনেম মৈথিলীক নৱ পদ্য সংগ্ৰহ অছি। ঐ মে ১.**ভক্তি গায়ন** (হে গণপতি, মাঁ শাৰদে!, হে দিনকৰ দীনানাথ!,

হে কৃঞ্চ!, হে গঙ্গে!, হে কাশী!, ৰাম অৱধমে, হে জানকী!, হে সাঁগ্রা!, হৰ হৰ মহাদেৱ; ২.**নোকগীত** (আহ্বান; হাথী অগত আ ঘোড়া অগত; মাএ-ৰেঁটাক ঝগড়া; গীত; মৃঞ্চেশ্বৰ-গাথা; অযোধ্যা মে ৰাম; প্রশ্ন ৰামসঁ; সোহৰ; মধু-জননী; আএন ৰঁসন্ত; অহাঁ কত**২** ন্বকাএন চী ৰাধা; গীত সঁ ভৰি দী গগনকেঁ); আ **৩.কাব্যধাৰা** (সনেস; পপ্পা, পূৰী গোন কিএ’?; গৰাকে; আগাঁ নাথ, নে পাচাঁ পগহা; হম ঘূমি ৰহন চী ৰিঁকানেৰ; হে সময; সিনেহ; সম্বাদ; ৰিচাৰ; মাএ, জাগ চিযৌ’; ৰঁড়কী-ৰাঁড়ী; টেঁডৰক মহিমা; টেনিফোন ডাযৰী; ভামতী; কাৰী ৰংগক মহিমা; হেৰা গেন গাম হমৰ; কতেক দূৰ; হমহীঁ সভটা; চুনাৱক শংখনাদ; আজুক দিন; প্রথম যাত্রা; পদার্পণ- ৰঁম্বৈ শহৰ; ব্যাপাৰৱাদ; নৱতুৰিযা মৈথিন; হম আৰঁ নিখৰঁ কী? ; মিমা গেন ডিৰিঁযা; অনসোহাঁত ৰঁৰখা; জনৱাযু পৰিৱৰ্তন; ৰিদেশৰক মেনা; আত্মোক খোজ) ঐ তীনূ (১.**ভক্তি গাযন,** ২.**নোকগীত আ ৩.কাব্যধাৰা)** ক সঙোৰ অছি।

ৰাঁন পদ্য সেহো অছি আ পর্যাৱৰণক চিন্তা সেহো। ৰিদেশৰক মেনা মোন পড়ৈ চৈন্হি আ অনসোহাঁত ৰঁৰখা সেহো আ সে ও নিখৈ চথি- “মাঘ ৰঁৰিসৰেঁ কৰএ/ ভাএ ৰঁটৰেঁ কৰএ/ ৰাঁস কটৰেঁ কৰএ”- কহৈত চনাহ হমৰ দাদা। নৱতুৰিযা মৈথিনক ডকটা-পেঁঠী দ্দনকা নৈ সোহাগত চৈন্হি। ৰাদ সভমে ৰঁটৈত দেশ, অসমর্থ হোগত নোক আ ব্যাপাৰৱাদক প্রকোপ কৰিকেঁ একটা গ্রেঁণ্ড নৈ ৰৰন্ ব্যাপাৰৱাদক একটা প্লান সন ৰূঝি পড়ৈ চৈন্হি আ ও খ্রুঁক চথি। আজুক দিন ৰিঁতৈত চৈন্হি অগিনা যাত্রা নেন পেটী সেঁতৈত। কতেক দূৰ আৰিঁ গেন চথি জত**২** স্বৰ মৃনা গেন চৈন্হি।

ডিৰিঁযাকেঁ ও দগ চথি দীপক শিখাক ৰিঁম্ব।

মৃদা ধৰতীকেঁ সোধি ৰহন মানৱ, জে সৌঁসে ৰিজ্ঞাপন চাপি ৰহন

অছি, সে দেখি ও ক্ষুব্ধ ছথি, সে আর ও নিখতা কী?
আ 'আত্মোক খোজ' মে ও দার্শনিক মন তহিম্ব রনি জাগত ছথি-
'তহিম্ব ভই গেল ছী/ সমুদ্রক পানি জকাঁ/ পহাড়ক আগ্নতি জকাঁ/ নদীক প্রগ্নতি জকাঁ/ সূর্যক অভিব্যক্তি জকাঁ/ চন্দ্রক মৌনিকতা জকাঁ/ তরেগনক দৃষ্টি জকাঁ/ গাছ-বৃক্ষক স্বভাব জকাঁ।'
কামেশ্বর চৌধরী জীক সবল পক্ষ ছন্হি যএহ দার্শনিকতা। জে 'অগিনা যাত্রা নেন পেটী যেঁতৈত' দিন রিতরাঁক আ 'তরেগনক দৃষ্টি জকাঁ' তহিম্ব রনরাঁক কথা রনি জাগত অছি।
শ্বেতাশ্বতার উপনিষদ মে ঈশ্বরক তুলনা জাদূগরসঁ কএল গেল অছি, আ শংকরাচার্য কহৈ ছথি জে জকরা জাদূক ভেদ নৈ বুঝল ছৈ সে জাদূগরক করতবসঁ আশ্চর্যিত হোগত ছথি। মুদা কামেশ্বর চৌধরী জীক আত্মোক খোজ স্পষ্ট করৈত অছি জে ও জাদূক করতব সঁ আশ্চর্যিত নৈ হোগ ছথি। আর আশা করব জে ও তহিম্ব হেরাঁক রিম্বকেঁ অগিনা সংগ্রহমে আব আগাঁ রঢ়ারথি, কারণ হ্নকর সবল পক্ষকেঁ চীহ্নি নেল গেল ছন্হি।

গংগেশ উপাধ্যাযক তত্ত্বচিন্তামণি

গংগেশ উপাধ্যাযক তত্ত্বচিন্তামণি চারি খণ্ডমে বিভাজিত অছি- ১. প্রত্যক্ষ (সোঝাঁ-সোঝী), (২) অনুমান, (৩) উপমান (ুলনা কেনাগ) আ (৪) শব্দ (মৌখিক গবাহী)। বৈধ জ্ঞান প্রাপ্ করবাঁক ঈ চারিটা সাধন ঐ চারি খণ্ডমে অছি।

খণ্ড এক

প্রত্যক্ষ

গঞেশক আহ্বান: ত্রিমূর্তি শিরক আহ্বানসঁ এ্র খণ্ড শ্ ূ হোগত অছি।আ তেঁ আহ্বানক রিষযপৰ চৰ্চা শুৰূ হোগত অছি। এ্র মানন জাগত অছি জে কোনো পৰিযোজনাক প্ৰাৰম্ভমে ভগরানক আহ্বানসঁ এ্র কার্য পূর্ণ হোগত অছি।

আপত্তিঃ জে কোনো আহ্বান কোনো কাজ পূৰা কৰৰাঁক কাৰণ অছি, সে সকাৰাত্মেক ৰাঁ নকাৰাত্মেক সঁগতিক মাধ্যম সঁ স্থাপিত নৈ কএন জা সকৈত অছি, কিএক তঁ এহনো ভেন অছি জে কোনো আহ্বানক ৰিঁনা সেহো কোনো কাজ পূৰা কএন গেন।
আপত্তিক উত্তৰ: একৰ কাৰণ এ্র অছি জে এ্র আহ্বান পূৰ্ৱ জন্মমে কযন গেন ছন/ হএত।

আপত্তিঃ নৈ, এ্র তঁ ঘুমঘুমৌআ তর্ক অছি, আ ওনাহিতো কোনো কাজ পূৰা কেনা হোগত অছি তকৰ অন্বভরজন্য কাৰণ সভ আহ্বানকেঁ অনারশ্যক সিদ্ধ কৰৈত অছি।
আপত্তিক উত্তৰ: এ্র প্রমাণ জে আহ্বান কার্য পূর্ণ হেৱাঁক ারণ ছৈ, তগমে দূ চৰণক অনুমান শামিন অছি। পহিনে, এ্র জে শিষ্ট নোক দ্বাৰা নিন্দিত নৈ অছি রৰন ানকা সভ দ্বাৰা সেহ আহ্বানসঁ কার্য প্রাৰম্ভ কএন জাগত অছি। তখন এ্র অনুমান নগাওন জা সকৈত অছি জে কাজ পূৰা ভেনাগ ফন অছি কিএক তঁ এ্র নিযমিত ৰূপ সঁ গঠিত অছি, আ আন কোনো ফন উপনৱ্ধ নৈ অছি।

আপত্তিঃ এ্র তর্ক কাজ নৈ কৰত কাৰণ এ্র পহিনেসঁ জ্ঞাত অছি

জে আহ্বানক অছৈতো কাজ পূর্ণ ভই সকৈত অছি, কাৰণ-সম্বন্ধ কোনো তর্কসঁ স্থাপিত নৈ কএল জা সকৈত অছি।

আপত্তিক উত্তৰ: হম সভ ঐ তর্ক (জে আহ্বান কার্য পূর্ণ কৰবৈত অছি) ক সমর্থন নেন বৈদিক আদেশক আহ্বান কৰৈত ছী। মুদা কোনো এহন বৈদিক কথন নৈ ভেটৈত অছি। সে অনুমান কএল জা সকৈত অছি জে ঐ তৰহক আহ্বান সুসংস্কৃত লোক সভ দ রাৰা শুৰু কএল গেল আ কএল জাগত অছি।

প্রার্থনা দেহ (জেনা প্রণাম), বাণী (গাযন) আ মস্ িধক (ধ্যান) সঁ হোগত অছি। মুদা কোনো ঞশ্বৰমে বিশ্বাস কেনিহাৰ সেহো কার্য সম্পন্ন কই নৈত অছি, তঁ কী ও পূর্ব জন্মমে আহ্বান/ প্রার্থনা কেনে হএত? আ আহ্বানক বাঁদো কখনো কাল ার্য সম্পন্ন নৈ হোগত অছি, সে কী ঠেৰ ৰাস বাঁধা ওগ সাধাৰণ আহ্বানসঁ দূৰ নৈ ভেল হএত?

ঐ তৰহক তর্কসঁ প্রাৰম্ভ ভেল ছল ঞ্র গ্রন্থ, ৭-৮ য বঁর্খ পহিনে!

(সন্দর্ভ: কার্ল এচ পাটৰ: এনসাগক্লোপীডিযা আফ গণ্ডিযন ফিলোসোফী, ১৯৯৩; সতীশ চন্দ্র বিদ্যাভূষণ: অ হি ্ট্রী আফ গণ্ডিযন লাজিক, ১৯২১)

স্টীফন এচ. ফিলিপ্স লিখৈ ছথি:

মিথিলামে ৰাখল গেল পঞ্জী বংশাৱলী অভিলেখসঁ পতা চলৈত অছি জে নক পত্নী আ তীনটা বেটা আ একটা বেটী ছলা। একটা

ৰেঁহা ছনহি প্রসিদ্ধ ন্যায লেখক, রর্ধমান। গঙ্ েশ স্পষ্ট ৰূপসঁ অপন জীরনকানমে প্রসিদ্ধি প্রাপ্ত কযননি, জকৰা "জগদ-গুৰু" কহল জাগত অছি, জে দনক সমযক শৈক্ষণিক সংস্থানক ন   ন "প্রতিষ্ঠিত রিশ্বরিদ্যানয প্রোফেসৰ" ক নগভগ সমকক্ষ হএত।

Genealogical records kept in Mithila suggest that he had a wife and three sons and a daughter. One child was the famous Nyaya author, Vardhamana. Gangesa apparently achieved quite some fame during his lifetime, referred to as "jagad-guru," which would be the rough equivalent of "Distinguished University Professor" for the educational institutions of his time.

[Phillips, Stephen, "Gangesa", The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Summer 2020 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = https://plato.stanford.edu/archives/sum2020/entries/gangesa/]

গংগেশ জগদগুৰু তঁ ৰহথি পৰমগুৰু সেহো ৰহথি আ পৰমগুৰ ক উপাধি হিনকা অতিৰিক্ত মাত্র নূতন রাচস্পতি (ৃক্ষ রাচস্পতিক পৰরতী) কেঁ পচ্ছাতি জা ক২ প্রাপ্ত ভেনহি।

মুদা গংগেশক সংগে জে অন্যায ৰমানাথ ঝা আ উদযনাথ ঝা অশোক কেনহি সে রীসম আ এক্কৈসম শতাব্দীমে ভেন আ তকৰ দুষ্পৰিণাম স্ট্রীফন ফিনিপ্স সন নৈয়াযিক উঠেৰাঁ নেন অভ   শপ্ত

ভেনা। এতই অহাঁকেঁ সূঠিত কৰী জে স্টীফন ফিনিপ্র তত্ত্বচিন্তামণিক চাৰূ খণ্ডক সম্পূর্ণ অংগ্রেজী অনুবাদ কেনিহাৰ পহিন ব্যক্তি ছথি [Jewel of Reflection on the Truth about Epistemology: A Complete and Annotated Translation of the Tattva-cinta-mani, Bloomsbury Academic (2020)]। ফনকা অনাৰী ৰী.পী. ভট্ট সেহো তত্ত্ব চিন্তামণিক চাৰিমেসঁ ২ খণ্ডক সম্পূর্ণ অনুবাদ ২০২১ ধৰি কই নেন ছথি
/১. প্রত্যক্ষ (সোঝাঁ-সোঝী), (২) অনুমান, আ (৪) শব্দ (মৌখিক গৱাহী); (৩) উপমান (তুননা কেনাগ)ৰাঁকী ছন্হি [Word The Sabdakhanda of Tattvacintamani- With Introduction, Sanskrit Text, Translation And Explanation (2 Vols Set) 2005; Perception The Pratyaksa Khanda of The Tattvacintamani 2012 (2 Vols Set); Inference the Anumana Khanda of the Tattva Chintamani (With Introduction, Sanskrit text, Translation & Explanation) (2 Vols Set) 2021 Published by Eastern Book Linkers, Delhi]।

HONOUR KILLING OF GANGESH UPADHYAYA (FIRST BY RAMANATH JHA, THEN BY UDAYANATH JHA 'ASHOK' *(A PARALLEL HISTORY OF MITHILA AND MAITHILI LITERATURE, WHY TODAY ITS NEED BEING FELT MORE INTENSELY?)*

I was not surprised, though I must have been when I saw a monograph on Gangesh Upadhyaya, whose copyright is being held by Sahitya Akademi, the author of the monograph is Udayanath Jha ' Ashok'. I thought that Udayanath Jha ' Ashok', who has been given Bhasha Samman also, by the same Sahitya Akademi, would do some justice. But truth and research seem elusive in Sahitya Akademi monographs, at least that I found in this monograph.

I searched and searched through chapters, that now the author will show courage. But the author like Ramanath Jha seems ashamed of the roots and offspring of Gangesh Upadhyaya. He tries to confuse the issue, but there is no confusion now at least since 2009. But in 2016 Sahitya Akademi seems to carry out the casteist agenda. Udayanath Jha mockingly pretends to search his name, lineage etc, where nothing is there to search for, yet he could not muster the courage, to tell the truth, and ends up just repeating the facts in 2016 that Dineshchandra Bhattacharya already has published way back in 1958.

The honour killing of Gangesh Upadhyaya by Prof. Ramanath Jha is being taken forward by Sahitya Akademi, Delhi in a most hypocritical way.

Ramanath Jha's obscurantism *vis-a-vis* Panji is evident from one example. The inter-caste marriage in Panji was well known to him (but he chose to keep the Dooshan Panji secret- which has been released by us in 2009), and it was apparent that the great navya-nyaya philosopher Gangesh Upadhyaya married a "Charmkarini" and was born five years after the death of his father (see our Panji Books Vol I & II available at http://videha.co.in/pothi.htm). Sh. Dinesh Chandra Bhattacharya writes in the "History of Navya-Nyaya in Mithila". (1958)

"*The family which was inferior in social status is now extinct in Mithila----- Gangesha's family is completely ignored and we are not expected to know even his father's name-----...As there is no other reference to Gangesa we can assume that the family dwindled into insignificance again and became extinct soon after his son's death.*" [1958, Chapter III pages 96-99), which is a total falsehood. He writes further that all this information was given to him by Prof. R. Jha, and he seemed thankful to him.

The following excerpt from Our Panji Prabandh (parts I&II) is being reproduced below for ready reference:

-

মহাৰাজ হৰসিংহদেৱ মিথিলাক কর্ণাট রংশক। জ্যোতিৰীশ্বৰ - ৰত্নাকৰমে হৰসিংহদেৱ নাযক খাকি ৰাজা -ঠাকুৰক রর্ণ ছলাহ। 1294 ঞ্রমে জন্ম খা . 1307 ঞ্রমে ৰাজসিংহাসনা। . ঘিযাসুদ্দীন তুগলকসঁ 1324-25 ঞ্রমে হাৰিক রাঁদ নেপাল . প্রৱঁঙ্কক ব্রাঁহ্মণ-মিথিলাক পঞ্জী পনাযনা, কাযস্থ খা ক্ষত্রিয মধ্য খাধিকাৰিক স্থাপক, মৈথিল ব্রাঁহ্মণক হেতু গুণাকৰ ঝা, কর্ণ কাযস্থক লেল শংকৰদত্ত, খা ক্ষত্রিযক হেতু রিজযদত্ত এহি হেতু প্রথমতযা নিযুক্ত ভেলাহ। হৰসিংহদেৱক প্রেৰণাসঁখা ঞ্র - হৰসিংহদেৱ নান্যদেৱক রংশজ ছলাহ, জে নান্যদেৱ কার্ণাট রংশক ১০০৯ শাকেমে স্থাপনা কেলে ৰহথি নন্দৈদ শুন্যং শশি শাক রর্ষে - ...(শাকে ১০১৯)মিথিলাক পণ্ডিত লোকনি শাকে ১২৪৮ তদনুসাৰ ১३২৬ ঞ্রপ্রৱঁঙ্কক রৰ-মে পঞ্জী .্তমান স্বৰূপক প্রাৰম্ভক নিৰ্ য কএলন্হি। পুনঃ রর্তমান স্বৰূপমে থোড়ে বুঁঝি রিলাসী লোকন মিথিলেশ মহাৰাজ মাধর সিংহসঁ ১৭৬০ ঞ্রমে খাদেশ কৰৱাঁএ . শাখা পুস্তকক প্রণযন কৰৱঁওলন্হি। ওকৰ রাঁদ পাঁজিমে পঞ্জীকাৰসঁ রাস্তরমে .ঞ্র ১৬৭৮ শাকে মানে ১৬০০ কখনো কাল রর্ণিত) মাধর সিংহক রাঁদমে ১৮০০ ঞ্রনামক একটা শ্রোত্রিয (ক খাসপাস. লর ব্রাঁহ্মণ উপজাতিক মিথিলামে উৎপত্তি ভেল।

So, the Srotriyas as a sub-caste arose around 1800 CE as per authentic panji files. *Sh. Anshuman Pandey [Gajendra Thakur of New Delhi provided me with digitized copies of the genealogical records of the Maithil Brahmins. The panjikara-s whose families*

have maintained these records for generations are often reluctant to allow others to pursue their records. It is a matter of 'intellectual property' to them. I was fortunate enough to receive a complete digitized set of panji records from Gajendra Thakur of New Delhi in 2007. [Recasting the Brahmin in Medieval Mithila: Origins of Caste Identity among the Maithil Brahmins of North Bihar by Anshuman Pandey, A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy (History) in the University of Michigan 2014].

Later these Panji Manuscripts were uploaded to Videha Pothi at www.videha.co.in and google books in 2009).

The so-called Maharajas of Darbhanga were permanent settlement zamindars of Cornwallis, and there were so many in British India, but in Nepal there were none. In the annexure of our book (Panji Prabandh vol I&II), we have attached copies of genealogy-based upgradation orders (proof of upgradation for cash). So, before 1800 CE, there was no srotriya sub-caste in British India and there is

no such sub-caste within Maithil Brahmins in Nepal part of Mithila even today. Srotriya before that referred to following some education stream in British India, in Nepal it still has that meaning.

ORIGINAL PANJI REFERENCES ARE PLACED BELOW:

DOOSHAN PANJI- THE BLACKBOOK

৪৯.

১৫৫২/	ঠৰ্মকাৰিণী	মাণ্ডৰ	ৰভনিযাম	চ্চাদন
তত্ত্ৰঠিতামণি কাৰকগংগেশ	চ্চাদনগংগেশক	নাঁগ্ৰ	*ৰত্নোকৰক- মাতৃক (খ্জ্ঞাত)*	গংগেশ
	ৰলেভা	ভৰাগ	মাহেশ্বৰ	
			জীৰে	

২১কাৰক জগন্নুৰু গংগেশ চ্চাদনসঁ তত্ব ঠিন্তামণি ১০//

চ্চাদনসঁ তত্ব ঠিন্তামণি কাৰক

গংগেশক ৰলেভা ঠৰ্মকাৰিণী পিতৃ পৰোক্ষে পঞ্চ ৰৰ্ষ ৰ্যতীত তত্ব ঠিন্তামণি কাৰক গংগেশোৎপত্তি- **ঠৰ্মকাৰিণী মেধাক মন্তানক নাগিমে চ্চনেহি**

চ্চাদন সঁ তত্ব ঠিন্তামণি কাৰক মōমō গংগেশ

"তত্ত্ব চিন্তামণি কাৰক মগংগেশক বিষযক লেখ প্ৰাচীন .পা .ম . ॥"ওপনক্কঁ পঞ্জীসঁ

পিতৃ পৰোক্ষে পংচ বর্ষ ব্যতীতে গংগেশোৎপত্তিঃ গতি প্ৰাচী লেখনীযঞ্জত্ৰাপি :

দেবানন্দ পঞ্জী ३৯ ছাদনসঁ জগদগুৰু গুংৰু গংগেশ সুতায ২-ৰভনিযামসঁ জযাদিত্য সুত সাধুকৰ পত্নী

দেবানন্দ পঞ্জী ३३৯জগদগুৰু গংগেশ সুত সুপন দৌ ভণ্ডাৰিসমসঁ ३-.হৰাদিত্য দৌ॥ পুত্ৰ সুতাচ গোৰা জজিবান সঁ জীৰে পত্নী এ সুত সন্দগহি ভৱেশ্বৰ। ঋত্ৰস্থানে সুপনভ্ৰাতৃ হৰিশৰ্ম্ম দাৰিতি ক্লচিৎ জজিবান গ্ৰাম

দেবানন্দ পঞ্জী ३০.ছাদনসঁ ওপাযকাৰক ম ৬=মবৰ্দ্ধমান .পা . .ম.ম -সুতাচ খণ্ডবনাসঁ বিশ্বনাথ সুত শিবনাথ পত্নী গংগেশ হৰিশৰ্ম্ম /সুপন /বৰ্দ্ধমান

Gangesh, the author of the Tattvachintamani, wrote one text equivalent to 12,000 texts. Now come to the fact mentioned in the Panji- it clearly states that Gangesh of Tattvachintamani was born five years after the death of his father and he married a tanner, so why did Ramanath Jha hide this from Dinesh Chandra Bhattacharya? Vardhamana, son of Gangesh, calls Gangesh *sukavikairavakananenduh*. But the conspiracy under which the poems of a famous

scholar like Gangesh are not available today is clear from the example given above. Vasudev of Bengal was a classmate of Pakshadhar Mishra of Mithila, he came to study in Mithila, passed the *shalaka* examination and received the title of *sarvabhaum.* Vasudeva memorised the *tattvachintamani* of Gangesh and the *nyayakusumanjali karika* of Udayana. Pakshadhar and other Mithila teachers did not allow writing (copying) *tattvachintamani*. Raghunath Shiromani, a disciple of Vasudeva, took the right of certification after he defeated his guru Pakshadhar Mishra in a scriptural debate *(shastrartha)*. The *Navya Nyaya* school was founded in Navadvipa by Vasudeva-Raghunath. Pakshadhar Mishra was a contemporary of Vidyapati (distinct from the Padavali writer who was of the pre-Jyotirishwar period) who wrote in Sanskrit and Avahatta. And the arrival of Mithila students of Bengal from Bengal stopped after Raghunath Shiromani. Gangesh Upadhyaya enjoyed *'param guru'* as well as *'jagad guru'* titles, the highest titles of the time and as per Panji only Vacaspati Mishra II was the other person who enjoyed the title of *'param guru'.* The extinction of Navya-Nyaya School from Mithila, as described

above, was a revenge of nature against the honour killing of Gangesh Upadhyaya and his family.

[Translation of the Maithili Short Story, 'Shabdashastram' (based on the true Panji records of Gangesh Upadhyaya) was done by the author Gajendra Thakur himself: published as 'The Science of Words' Indian Literature Vol. 58, No. 2 (280) (March/April 2014), pp. 78-93 (16 pages) Published By: Sahitya Akademi]

-Gajendra Thakur, editor, Videha (be part of Videha www.videha.co.in -send your WhatsApp no to +919560960721 so that it can be added to the Videha WhatsApp Broadcast List.)

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

১.২.অংক ৩৯২ পৰ টিপ্পণী

প্রণৱ ঝা

আদৰণীয় সংপাদকমণ্ডল, বিদেহক ৩৯২ম অংক পঢ়লা। গ্রুপ কৈপ্টন (ডা.) বি এন ঝা ক"অংতৰিক্ষ পর্যটন কে বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিকোণ" মন বিষয় পৰ মৈথিলী মে লেখ দেখ প্রসন্নত ভেলা। ঐ তৰহক

রিষয পৰ রিশেষজ্ঞ দ্বাৰা প্ৰামাণিক মৈথিনী নেখ কেৰ নেন ডা০ ঝা খা রিদেহ **দ্বন্দ্ব** ৰঁধাঙ্গ কে পাত্ৰ ঠৈথ। প্ৰমোদ ঝা'গোঞ্চন' কে কে পঠা নীক কে মামনা নঘুকথা নিকনিক রর্তমান মে পৰীক্ষা খা ওকৰ গৰীৰঁ খা সীমিত সাধন ৰঁনা ছাত্ৰ সৰঁ পৰ পৰয ৰঁনা দ্বধ্ৰপ্ৰভাৱ কে গংভীৰতা কে সংজীদগী মে ঙঠাৰেঁ খছি। খজিত ঞ্চমাৰ ঝা ক'রিকাস সমিতি' রর্তমান পৰিপ্ৰেক্ষ্য মে শহৰ, কস্ৰাঁ সৰঁ মে রিকসিত হোগত কানোনী কে রিকাসগাথা খা ওঙ্গ সংগে মানর সমাজ কে ৰঁদনঙ্গত মিজাজ কে চিত্ৰণ ঞ্চৰাঁক নিক প্ৰযাস ৰহনে। প্ৰো দমন ঞ্চমাৰ ঝা ক'নেপানমে মৈথিনী নাট্যকক রিকাস খা পৰিণাম' জানকাৰিপূৰ্ণ নেখ। ঞ্চন মিনা কে খংক মে ছপন ৰচনা সৰঁ খূৰঁ রিরিধতা নেনে ৰহন, রিষযরস্তু খা নেখন শৈনী **দ্বন্দ্ব** ৰূপ মে। সাদৰ।

খপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

২.গদ্য

২.১.কুন্দন কর্ণ- ৰীহনি কথা-পঁচ-পৰমেশ্বৰ

২.২.পৰমানন্দ লাল কর্ণ-আষাঢ় মাসক একাদশীক মাহাত্ম্য

২.৩.সঁতোষ কুমাৰ ৰায 'ৰঁটোহী' কেৰ ডাযৰী 'নৱ যূ টূ'

২.৪.লাল দেৱ কামত-পাৰো ৰঁনাম প্ৰমিলা/ ঘৰ-ঘুসৰা/ গ্যাৰেন্টী: ৰিঁহৈন কথা

২.৯.ৰৱীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র-সীমাক ওহি পাৰ (ধাৰাৱাহ ক উপন্যাস)

২.৬.সঁতোষ কুমাৰ ৰায 'ৰঁটোহী'- লঘুকথা- সহোদৰ ৰঁহিন

২.৭.ৰৱীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র-মাতৃশৰণম্

২.৮.নির্মলা কর্ণ- অগ্নিশিখা খেপ -৩১

২.১.ঌন্দন কর্ণ- রাঁহনি কথা-পঁচ-পৰমেশ্বৰ

ঌন্দন কর্ণ

রাঁহনি কথা-পঁচ-পৰমেশ্বৰ

পৰমেসৰাক কান তক ওকৰ রেঁষ্টা সাহিন কে ঋরঁশুপনাক খিস্না সরঁ পৰ্হাঁচয নগনৈক , ম্বদা রেঁষ্টা পাঁজসঁ ফ়াড়িন ছনৈক। পৰমেসৰা কে হিম্মত নহি ছনৈক জে রেঁষ্টা কে পৰতাৰি সকিতৈক। পৰমেসৰা কে ঋাভাস হোময নগনৈক জে শীঘ্রহি ওকৰা পঁচৈতীক সামনা কৰয পড়তৈক। এহি প্রকোপসঁ রঁচরাঁক নেন পৰমেসৰা কে একষ্টা ঙপায স্বঝনৈক। গামক পঁচৈতী কেনিহাৰ নেতাসন নোকসরঁসঁ মিত্রতা রঁঢ়া ঙহো ঋনকা ঘ'ৰক পঁচৈতী কৰয নাগন। ঋারঁ ককৰো রূঁত্তা নহি ছৈ ওকৰা পৰ পঁচৈতী রেঁমেরাঁক-পৰমেসৰা ঋারঁ "পঁচ-পৰমেশ্বৰ" রঁনি গেন ঋছি!!

ঋপন মঁতব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাঙ।

২.২.পৰমানন্দ লাল কর্ণ-আষাঢ় মাসক একাদশীক মাহাত্ম্য

একাদশী মাহাত্ম্যে
আষাঢ় মাসক একাদশীক মাহাত্ম্যে
(পদ্ম পুৰাণ উত্তৰ খণ্ড)

যুধিষ্ঠিৰ কহলনি - বাসুদেৱ! আষাঢ়ক কৃষ্ণপক্ষ মে জে একাদশী হোয়ত অছি, ওকৰ কী নাম অছি? কৃপা কঽ ওকৰ বৰ্ণন কৰু।

ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণ কহলনি - ৰাজন্! আষাঢ় মাসক কৃষ্ণ পক্ষক একাদশী কেঁ যোগিনী কহল জায়ত অছি। ই সৈঘ সঁ সৈঘ পাপক নাশক অছি। সংসাৰ সাগৰ মে ডুবল প্ৰাণীক লেল ই সনাতন নৌকাৰূপ অছি। তীনু লোক মে ই সাৰ-ভূত ব্ৰত অছি।

অলকাপুৰী মে ৰাজাধিৰাজ কুবেৰ ৰহৈত ছথি। ও সদিখন শিৱক ভক্তি মে লাগল ৰহৈত ছলাহ। হুনকা হেমমালী নাম সঁ একটা যক্ষ সেৱক ছল, জে পূজাক লেল ফূল আনৈত ছলাহ। হেমমালীক ঘৰৱালী বড় সুন্দৰ ছলীহ। হুনকৰ নাম বিশালাক্ষী ছল। ও যক্ষ কামপাশ মে আবদ্ধ ভঽ সদিখন অপনা পত্নী মে আসক্ত ৰহৈত ছলাহ। এক দিনক বাত অছি, হেমমালী মানসৰোৱৰ সঁ ফূল লাবি অপন ঘৰ মে ৰুকি গেলাহ আ পত্নীক প্ৰেমক ৰসাস্বাদন মে লাগি গেলাহ; তেঁ ও কুবেৰক ঘৰ নহি গেলথি। ওম্হৰ কুবেৰ মন্দিৰ মে বৈসি শিৱক পূজন কঽ ৰহল ছলাহ। ও দুপহৰ ধৰি ফূলক প্ৰতীক্ষা কেলনি। জখন পূজাক সময় বীত গেল তহন যক্ষৰাজ কুপিত ভঽ সেৱক সঁ পুছলথিন - 'যক্ষ লোকনি! দুৰাত্মা হেমমালী কিএ নহি আবি ৰহল ছথি, হুনকৰ পতা তঽ লগাউ।'

যক্ষ লোকনি কহলথিন - ৰাজন! ও তঽ পত্নীক কামনা মে আসক্ত ভঽ অপন ইচ্ছানুসাৰ ঘৰ মে ৰমণ কঽ ৰহল ছথি।

हुनकर बात सुनि कुबेर गुस्सा सँ लाल भऽ गेलथि आओर हेममाली कें बजेलथिन। देवीक आभास भेला पर हेममालीक आँखि डर सँ चोन्हिया गेलनि। ओ कुबेरके सोझा मे ठाढ भेलथि। हुनका देखि कुबेरक आँखि गुस्सा सँ लाल भऽ गेल। ओ कहलनि - 'रौ पापी, दुष्ट आ दुराचारी! अहाँ भगवानक अवहेलना कएने छी, तेँ कोढ सँ युक्त आ अपन प्रियतम सँ वियुक्त भऽ अहाँ एहि ठाम सँ अन्यत्र चलि जाउ।' कुबेर के एना कहला पर ओ ओहि ठाम सँ नीचा खसि गेलाह। तखन हुनका हृदय मे बड़ कष्ट भऽ रहल छलनि। कोढि सँ शरीर मे दर्द होयत छलनि। मुदा शिव पूजाक प्रभाव सँ हुनकर याददाश्त कमजोर नहि भेल छलनि। पाप कर्म सँ दबल रहलाक बादहु ओ अपना पूर्वकर्म कें यादि राखैत छलाह। कालान्तर एम्हर ओम्हर घूमैत ओ पर्वत मे श्रेष्ठ मेरुगिरिक शिखर पर चलि गेलाह। ओहि ठाम तपक पुंज मुनिवर मार्कण्डेय जीक दर्शन भेलनि। पापी यक्ष दूरहि सँ मुनि कें प्रणाम केलनि। मुनिवर मार्कण्डेयजी हुनका डर सँ काँपैत देखि परोपकारक इच्छा सँ लग बजेलथिन आओर कहलथिन - 'अहाँ के कोढ़ि कोना भेल? अहाँ केओ एतेक निन्दनीय काज कएने छी।'

यक्ष कहलनि - मुनिवर! हम कुबेरक अनुचर छी। हमर नाम हेममाली अछि। हम सब दिन मानसरोवर सँ फूल लेआबि शिव पूजा करैत काल कुबेर के दैत छलहुँ। एक दिन पत्नी सहवासक सुख मे फँसि गेलाक कारण हमरा समयक आभास नहि रहल, तेँ यक्षराजाधिराज कुबेर कुपित भऽ हमरा शाप दऽ देलनि जाहि सँ हम कुष्ट रोग सँ पीड़ित भऽ अपन प्रियतमा सँ बिछुड़ि गेलहुँ। मुनिवर! एखन कोनो शुभ कर्मक प्रभाव सँ हम अपनेक लग आयल छी। संत लोकनिक चित्त स्वभावतः परोपकार मे लागल रहैत अछि, तँ बुझि हमरा एहन अपराधी कें कर्तव्यक उपदेश देल जाउ।

मार्कण्डेय जी कहलनि - अहाँ एहि सत्-सत् बात कहलहुँ अछि; असत्य भाषण नहि कहलहुँ अछि; तेँ हम अहाँ कें कल्याण प्रद व्रतक उपदेश देब। अहाँ आषाढ़ मासक कृष्ण पक्षक 'योगिनी' एकादशीक व्रत करू। एहि व्रतक पुण्य सँ अपनेक कोढ़ि अवश्य दूर भऽ जायत।

भगवान श्रीकृष्ण कहलनि - ऋषिक वचन सुनि हेममाली मुनिक चरणागत भऽ गेलाह। मुनि हुनका उठेलथिन,

তাহি সঁ হুনকা বড় খুশি ভেলনি। মাৰ্কণ্ডেয়জীক উপদেশ সঁ ও যোগিনী একাদশীক ব্ৰত কেলথিন, তাহি সঁ হুনকা শৰীৰক কোঢ় খসে ভঃ গেল। মুনিক কহলা-অনুসাৰ এহি উত্তম ব্ৰতক অনুষ্ঠান কৰলা পৰ ওনাকি ভঃ গেলথি। ৰাজন! যোগিনী ব্ৰতক প্ৰভাব এহিনা হোয়ত অছি। অষ্টাসী হজাৰ ব্ৰাহ্মণ ভোজন কৰেলা সঁ জতেক ফল মিলৈত অছি ওতবে ফল যোগিনী একাদশী ব্ৰত কৰলা সঁ মিলৈত অছি। যোগিনী একাদশী মহান পাপ কেঁ শান্ত কৰ'বালী আ মহান পুণ্য ফলদায়ী অছি এহি আখ্যান কেঁ পঢ়লা আ সুনলা সঁ মনুষ্য কেঁ সমস্ত পাপ কটি জায়ত অছি।

যুধিষ্ঠিৰ কহলনি- ভগৱন! আষাঢ় মাসক শুক্লপক্ষ মে কোন একাদশী হোয়ত অছি? ওকৰ কী নাম অছি আ ওকৰ বিধি কী অছি সে বতাউ।

ভগৱান শ্ৰী কৃষ্ণ কহলনি- ৰাজন! আষাঢ় মাসক শুক্ল পক্ষক একাদশীক নাম শয়নী অছি। ও মহান পুণ্য-ময়ী, স্বৰ্গ আ মোক্ষ প্ৰদায়ী অছি। ও সব পাপ সঁ মুক্ত কৰ'বালী উত্তম ব্ৰত অছি। আষাঢ় মাসক শুক্ল পক্ষ মে শয়নী একাদশীক দিন জে কমল পুষ্প সঁ ভগৱান বিষ্ণুক পূজন আ একাদশীক উত্তম ব্ৰত কেলে ছথি মানু ও তীনু লোক আ তীনু সনাতন দেবক পূজন ক'লেলনি ছথি। হৰিশয়নী একাদশীক দিন হমৰ একটা স্বৰূপ ৰাজা বলি লগ ৰঃ দোসৰ স্বৰূপ ক্ষীৰসাগৰ মে শেষনাগক শয্যা পৰ তখন ধৰি ৰহৈত অছি জখন কি কাত্তিক মাসক একাদশী নহি আবি জায়ত অছি। তেঁ আষাঢ় মাসক শুক্ল পক্ষক একাদশী সঁ লঃ কে কাত্তিক মাসক শুক্ল পক্ষক একাদশী ধৰি লোকনি কেঁ নীক সঁ ধৰ্মক আচৰণ কৰক চাহী। জে কেও এহি ব্ৰতক অনুষ্ঠান কৰৈত ছথি, হুনকা পৰম গতি মিলৈত অছি, তেঁ জতন সঁ এহি একাদশী ব্ৰত কৰক চাহী। একাদশী কেঁ ৰাতি মে জাগৰণ কঃ শঙ্খ, চক্ৰ আ গদাধাৰী ভগৱান বিষ্ণুক ভক্তি ভাব সঁ পূজন কৰক চাহী। এনা কৰলা সঁ পুৰুষ কেঁ জে পুণ্য মিলৈত অছি ওকৰ গণনা কৰঃ মে চতুৰ্মুখ ব্ৰহ্মা সেহো অসমৰ্থ ছথি। জে কেও এনা ভোগ ও মোক্ষ প্ৰদায়ী সৰ্বপাপাহাৰী একাদশী ব্ৰতক পালন কৰৈত ছথি, চাণ্ডালো ভেলা পৰ ও সংসাৰ মে হমৰ প্ৰিয়বৰ ছথি। জে লোকনি দীপদান, পলাশক পাত ভোজন আ ব্ৰত কৰৈত

চৌমাস বীতাবৈত ছথি, ও হুনকা লেল বড় প্রিয়গৰ ছথি। চৌমাসমে ভগবান বিষ্ণু সূতল ৰহৈত ছথি, তেঁ লোকনি কেঁ জমীন পৰ সুতবাক চাহী। সাৱন মে সাগ, ভাদোমে দহী, আশ্বিন মে দূধ আওৰ কার্তিক মে দালিক ত্যাগ কঽ দেবাক চাহী। জে চৌমাস মে ব্রহ্মচর্যক পালন কৰৈত ছথি, হুনকা পৰম গতি মিলৈত ছৈন। একাদশীক ব্রত সঁ মনুষ্য কেঁ সব পাপ সঁ মুক্তি ভঽ জায়ত অছি। তেঁ ই ব্রত সব লোকনি কেঁ কৰবাক চাহী।

নাম- পৰমানন্দ লাল কর্ণ, পিতাক নাম- স্ব০ পৰমেশ্বৰ লাল কর্ণ, গাম- ঘোঘসৰ, পোস্ট- বিবৌল, জিলা- দৰভঙ্গা বিহাৰ, শিক্ষা- স্নাতকোত্তৰ, সেবানিবৃত্ত, প্রবন্ধক সেন্ট্রল বৈঙ্ক আফ ইণ্ডিয়া।

Email address -karnpnl@gmail.com ,Mobile No. 7677179516

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.৩.সংতোষ কুমাৰ ৰায় 'বঁটোহী' কেৰ ডায়ৰী 'নৱ বৰ্ষ'

সংতোষ ৃকুমাৰ ৰায 'ৰ্ষৌহী' কেৰ ডাযৰী 'নৱ যূ ষ্ট্ট'

8-11-2016

নোষ্টৰঁদী : কাৰী দিন

ভাৰতক গতিহাস মে নোষ্টৰঁদী 'ৰ্নৈক মনী' শ্বাওৰ 'নোষ্ট জানসাজী' কেঁ ৰোকরা মে কতেক সক্মেস ভেন তকৰ মূন্যাংকন শ্বরেঁ রানা গতিহাস কৰতে। শ্বাঠ নরম্বৰ কেঁ শ্বাঠ রঁজে রেঁগ ৰ পহিনে রঁতৌনে প্ৰধানমংত্ৰী ষ্টীরী ঠৈনন সঁ গ কহনৈন্থ জে 500 শ্বাওৰ 1000 নোষ্ট চনন মে শ্বারঁ নহি ৰহতে। গ র্নৈক মনী , নোষ্ট জানসাজী শ্বাওৰ শ্বাতংকরাদ কেঁ ৰোকরাক নেন জৰু ◌ী শ্বছি। পূৰা দেশ শ্বরাক্ ৰহি গেনৈ। ৰ্য্যাহ-ঙপনযনক সম ছেনৈ। 23 মণ্ড্র সঁ 30 দিসম্বৰ কেঁ রীঠ নোষ্ট রঁদনৈ নেন সময দেন গেনৈ। হম ষ্টীরী খোনি ক২ রৈঁঠনে ৰহি। সাঁস রঁম্ন জেনা ভ২ ◌েন ক্যাক তঁ হমৰা নগ 500 সৌরক কিছু হজাৰ নোষ্ট ঘৰ মে পডড়ন ছন। মাযক ম্ব গনা রাঁদ গাম মে ৰহ শ্ব নগনহঁ শ্বছি। ভৰি ৰাতি নীন্ন নহি ভেন। যোজনা রঁনৌনহঁ কি কোনা শ্বগ সংকষ্ট স পাৰ

পারিঁ। খগিনো দিন ৰেঁক পদাঁনদাঁ ।ৰেঁক খুনৈ সঁ পহিনে ৰেঁক ক ঁ গেষ্ট পৰ কিছু হজাৰ নোকনি জমা ছনাথি। পতা চনেন জে যৌ ষ্টাকা রানা নোষ্ট ভেষ্টত, পৰঞ্চ ড্ড সভকো কিছু-কিছু দৈ ে ছৈ। তাহি দ্বখাৰে দোসৰো- তেসৰো দিন খাৰ্ৰ**ই** পড়ত।হমৰা তঁ খাঁখি ডনৈষ্ট গেন গ জমঘষ্ট দেখি ক**ই**। কোনদাঁ ধৰানী ৰেনম- েন কেঁ রীঠ এক-দোসৰ কেঁ ধকনৈত এক-দূ দিন মে নোষ্ট ৰ্দনৰেনদাঁ খছি। নৰকা নো ছপা ৰহন ছৈ খাওৰ দিন সময নগতৈ।

500 খাওৰ 1000 কেৰ প্বৰনকা নোষ্ট ৰ্দনা মে নৰকা নোষ্ট , জমা-নিকাসী মে ততেক কম ষ্টাকা নিকানৈ কেঁ খাদেশ দেন গেনৈ সে ৰ্ৰড় নোকনি ৰ্য্যাহ-ডপনযনক শ্বভ-মূহূর্ত কৈন্‌সিন কেনাহ । ৰ্দাতে কাঁঠ-ঞ্বমাৰ কেঁ ৰ্য্যাহ ৰূকি গেনৈন্থ। ৰ্য্যাহ ৰূকনা সঁ খৰৰোঁ-খৰৰোঁ কেঁ ৰিঁজনেস চৌপষ্ট ভ গেনৈ। ৰ্য্যাহক দিন-ঠেকাযন দ্বন্‌হা-দ্বন্‌হন মাথা পীষ্টনক। কিছু নৰিকা-নৰিকী সংগ ভাগি ক**ই** মংদিৰ মে ৰ্য্যাহ গেনাথি। ৰেঁক নাগন মে ন গি ক**ই** কতেক নোকনি পূৰা দেশ মে জান গমৌনক। ছোষ্ট ধংধা কৰৈ রানা কেঁ ধংধা চৌপষ্ট ভ গেনৈ ,দেহাৰী মজদূৰ কেঁ দেহা ী ৰ্ন্ন ভ গেনৈ, ছোষ্ট-মোষ্ট কাম কৰৈ রানা মজদূৰ কেঁ কাজ ছূষ্টি গেনৈ। কম্পনী সভ ৰ্ন্ন ভ গেনৈ। নৰকা নোষ্ট চনেন মে খৰৈঁ সঁ পহিনহি সাডথ গংডিযা মে একম্বশ্‌ত একষ্টা নোকনি জমা কেনে পকড়েনাহ।

হমৰা মোনে 'ৰ্‌নৈক মনী' ৰ্ন্ন নহি ভেনৈ। নোষ্ট জানসাজী কিছু কম ভেন হেতৈ। পৰঞ্চ দেশক খৰ্থ ৰেঁৰম্বা ৰেঁপষ্টৰী ভ গেনৈ। নোক মানসিক, শাৰীৰিক খাওৰ খাৰ্থিক ৰূপে ফীৰিশান ভেনাহ।

ৰেঁৰোজগাৰী কেঁ শ্মানম ৰঁঠি গেলৌ। এগ্ৰা গম কেঁ গ্ৰাফ ৰঁঠি গেলৌ। কতেক মাস ধৰি লোক ৰেঁক-ৰেঁক খেলৈত ৰহলাহ। জিনগী ঔষ্রৰ খেত জকাঁ ভ গেলৈ মভহকা। নাভ কম শ্মাওৰ হানি ৰেঁসী ভেলৈ লোষ্টৰঁদী মঁ। এহেন মংকষ্ট কান মে জিনগী কেঁ ৰাঁঠৰঁ কঠিন ভ গেন ছন। দুখমৰী ৰঁঠি গেন ছন দেশ মে। সিযা সুণ্কমাৰী ৰিঁন ৰ্যাহনে ৰহি গেনীহ। গ দিন ভাৰতক গতিহাস মে কাৰী দিন থিক।

শ্মপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঁউ।**

২.৪.নান দেৱঁ কামত-পাৰো ৰঁনাম প্ৰমিনা/ ঘৰ-ঘুসৰা/ গ্যাৰেন্টী: ৰিঁহৈন কথা

নান দেৱঁ কামত

পাৰো ৰ্নাম প্ৰমিনা/ ঘৰ-ঘুসৰা/ গ্যাৰেন্টী: ৰিঁহৈন কথা

১

পাৰো ৰ্নাম প্ৰমিনা

মীমাংসা 'উপন্যাস ' আ ৰ্দৃৰানী 'ফিন্ম' একটা পৈঘ স যকে অন্তৰান সঁ প্ৰকাশন ও প্ৰসাৰণমে নহিঁ ৰহয। জখনকি ীমাংসা 'হিন্দী' পোথী মিথিনাংচনকে সাহিত্য ৰত্নে অন্বপনান মংডন জ ক নামক এক পৰ্যায ৰ্না গেন ছৈক। অতিশয প্ৰশন্নতাক গপ্প জে পঢ়িনো ৰ্ৰখ দৃনক অপ্ৰকাশিত আত্মেকথা "মংজিন ঔৰ িতনী দূৰ" 512 পৃষ্ঠক চপনাক ৰাদ আৰ্ মীমাংসা উপন্যাস দৃনকৰ নাতী শ্ৰীমান আদিত্য কুমাৰ দাস(ভা.প্ৰ.সে.) আওৰ সাহিত্য সংস কেৰ আৰ. শ্যাম ক' সংযোগে সুৰিজ্ঞ পাঠক ৰীচ আৰিঁ সকন ছি। নৱ দিল্লী সঁ সন্ 2023 মে 143 পৃষ্টক প্ৰথম সংস্কৰণ'ক দাম 395 টাকা নিৰ্ধাৰিত কযন গেনৈক। এহিকে ISBN 9788195994939 প্ৰাপ্ত ভেন ছৈক। সন্ 1931 মেঁ পহিন ৰ্ ৰ মীমাংসা ৰ্হৰাএন ছন,জাহিকে সিনেমাক চনচিত্ৰ পৰদা পৰ ফিন্মাএন ' ৰ্দৃৰানী' ৰূপেঁ নিৰ্দেশক কিশোৰ সাহূ 40 কেৰ দশকমে সমক্ষ আনননি। আগ্ৰ ও দূনূ গোটয ঐ ধৰাধাম পৰ নহিঁ ছথি। দৰ্জনোঁ উপন্যাস আ কথা সংগ্ৰহ , জীৱনী আ অন ৰাদিত পোথীক ৰচনাকাৰ স্ব০ মংডন জীক নেখন শৈনী হমৰা অদ্ভূত নাগৈত অছি। মন্বখক সংভানকে দউৰ্ৰপন, পৰিৰাৰিক জীৱ ক আদৰ্শ আ সমাজমে স্বংয ৰহৈক মহত্ত্বাকেঁ ওপন্যাসিক পাত্ৰক মাধ্যম সঁ ৰ্ঢ় সূক্ষমতা পূৰ্ৱক চিত্ৰণ কযনে ছথি। নাযক ুপেঁ ৰিজয ,নাযিকা - মলিকা ও অৰুণা আ ওকেৰ মায মুখ্য চৰিত্ৰ থিকৈক, জাহিক মাদে ওহি পৰিৱেশক জীৱন্ত চঠা সদিখন দৰ্শক আ

পাঠকবৃন্দকে মানস পটনকেঁ ঝখঝোৰৈত ৰহত। ঔনন্যাসক কথানক কেঁ খকানৰাঁক চেঞ্চা কযনা পৰ খহাঁ পাএৰঁ জে মার্ক একমাত্র পোস্বখা সঁতান খৰূণা ৰহৈত ছৈক, জিনকৰ পিতা খা কাকা কঁৰঁন দিৰঁগত ভেন ৰহৈছ। মুদা খৰূণা মেধারী ছাত্ ◌া ৰহনে জমিন্দাৰ পৃষ্ঠভূমি ক' রিজয সঁগ রিঁযাহন জাএছ। সেঠ রিজয শিক্ষিত খা ঔদাৰরাদী জুরঁক ৰহৈত গাম সমাজমে সুধাৰ খানৰাঁক নেন গ্রামোত্থান,নরকা খূরঁ উঁঠগৰ রাঁহ্নক নির্মাণ খা শিক্ষাক খনেখ জগেৰাঁক নেন রঁনাৰস সঁ ব্রহ্মচর্য ধৰমক রিদ্শী মলিকা ৰায কেঁ খাশ্রমমে ৰাখি খানন্দ সঁ রিকাসক কাজ কৰৈত ছৈক। মুদা ব্রহ্মচর্য পাননমে খকস্মাত্ ব্যরধান হোয ছন্থি।, সে খঁতৰঁগ দৃশ্য যুরা পাঠককে রিশেষ খাকর্ষণ কৰৈত বুঁঝাগছ। এহি পটকথামে সেঠ রিজয জীক স্ত্রী ৰূপরতী খৰূণা এক খনগ ৰূপমে সমক্ষ দেখাএছ। গ্রাম সুধাৰকে রার্ষিক কার্যক্রমকে পশ্চাত রঁদ্দতোঁ গ্রামীণ সঁ খৰূজীকে পৰিচয রঁঠৈত ছন্থি। পড়সকে ক 15-16 রযক্রমকএ গৰীরঁ তৰূণী জকৰ নাম পার্রতী ৰহৈত ,সঁ খাত্মীযতা রঁঠৈত ছৈন। একদিন একটা খরঁনা নাৰী দ্দনকা রোঁঝ খরেঁছ খা খপনাকে পাৰূ কেৰ মায রঁতারৈঁত ওকৰা রিঁৰাম পড়ি জেৰাঁক প্র কৰৈত ছথিন। খৰূণা জী ওকৰা জেষ্ট রঁহীনদিযাদনী সদৃশ্য খাদৰ মানি রঁদ্দৰানী সঁ পাৰূ কেঁ দৰদক রেঁঠৈনীক সমাদ দৈত গহো কহৈত ছৈ ওকৰ রাঁবূঁ ডাকদৰ সাহেরঁকে রঁজারেঁ গেনথিন খছি। পৰঁঠ ফীস খা ঔখধি নে কেঁঠা হাথমে নহিঁ ৰহনে পাঁঠ পেঁঠ চাহৈত যা। খূজৰা নহিঁ ৰহনে দস দৈত ছথিন খা রিঁনা সঁকোচে ৰো খারশ্যকতা পড়না পৰ মাঁগৰাঁক রাঁত সেহো বুঁঝারৈঁত রিদাহ কেনকনি। ওহি পার্রতী কেঁ শিশু পুত্র জনমনৈত যা। জহন ডেঢ়

মানক ও ৰঁঠা "আনন্দ" পাৰো মঁগ ৰঁঘৰানী ওহিঠাম দৰৱোজ আৱঁঐক তঁ ৰূগ্ণোৱস্থা মে অৰূণা জীকে ৰাঁননীনা দেখৱৈঁত আ ৰাঁনক দূনোৱ মিনেহ কৰৈত অপন কঞ্চুঁ ৰিঁমৰী জাগক। আ ও ৰঁঠা ঘনকা মা-মাঁ মম্বোধন কৰৈ। ম্বন্ন গোদীমে কী   ছা মঁ পৰিতৃপ্ত ঘনকা হোয আ অপন ছাতী পৰ মটাএকে দ্বনোৰথি-মনোৰথি। ৰঁঠা অপনা মায মঁ ৰেঁমী মানকিন অৰূণাকেঁ মা-মা কহৈত পৰম্পৰ মানৈত ৰহৈক। ৰৈদ্যনাথ মিশ্র 'যাত ৰী' জীক পাৰো আ মমাজমে এক পাৰো মাৰশী'ক জীৱন চৰ্যা গমি দেখ ওহি নামে অধিক মহানুভূতি ডমৈৰ জাগ্রত অছি। দোমৰ এক পাৰো   হীণ দাযকে ৰিযাহ ভেনোমন্তা ওকৰ খুশৌনা ৰাঁনা দূন্হো জী হুঁমৈত মাম্বৰ অযনাপৰ ৰোটৰনিম্ট দেখৱৈঁত কহননি - অধিক পিছৰন তৰঁকাক ৰাঁঘন্যে প্ৰভাৱে নীক নাম ৰৈশ্যো মমাজমে ন   ৰাখনে ৰহী, হম অপনা মঁ ছঠিহাৰী নাম ৰঁদনৈত পাৰো মঁগ প্ৰমিনা কৰ দেনোঁ। পাৰো তো অভাৰক পৰ্যায ৰুঁঝন জাগ্রছ।

২

ঘৰ - ঘুমৰা

ঘৰ - ঘুমৰা মৈথিনী ডপন্যাম ৰীটী. ভাস্কৰ জীক অনুপম ৰচ া অছি। শেখৰ প্ৰকাশন পটনা মঁ 2019 মে প্ৰকাশিত এহি পোথীমে 157 পৃষ্ঠ ছৈক, জাহিক দাম 200 টাকা ছৈক। ঐ পোথীক ডপন্যামকাৰ অপন ৰাঁবূ ম্ব০ ৰাঁম্বদেৱ ঠাকুৰ আ মায- ফুনোঁ দেৱী আ জ্যেষ্ঠ ভায নক্ষমী ঠাকুৰ জীকে ম্বৰণ কৰৈত মমৰ্পণ কযনাহ অছি। মমাজমেৱী শ্ৰী ৰী.টী.ভাস্কৰজী গামঘৰমে ৰহ ত একটা ম্বাম্থ্যকৰ্মিক ৰূপেঁ অপন মেৱা দৈত , মাহিত্যমেৱী মেহো ছথি। হিনক ৰচনা হিন্দী জগতমে - তিৰংগে কী মৌগন্ধ, তিৰংগা   ীখ ডঠা,

দহেজ কা দৃশ্মন ঋা ঋহিন্যো ডঙ্কাৰ নাটক খূৰঁ চঠা মে ঋায ৰহনি। গূৰু মহিমা,ঋনেকো ঋধ্যাত্মিক পত্রিকামে নিরঁন্ধ মেহো প্রকাশিত ভেন চন্থি। করীৰ চৰিত মানস (মাতো কা ্ড) ঋা কাব্য কৃতি ও সংস্মৰণ , ডপন্যাস প্রকাশ্য কৃতি চন্থি। শ্রী ভাস্কৰ জী রিঁহাৰ রিশ্বরিদ্যানয - মুজফ্ফৰপুৰ মঁ হিন্দী র ষযমে স্নাতকোত্তৰ চথি। মহজ একটা কচোট ব্যক্তিগত জীরনমে ৰহননি জে প্রশিক্ষিত ৰহৈত ধৰি শিক্ষক নহি রঁনা মকনাহ হন্। হিনক করিতা রঁঢ় মৌধষ্টর হোএা চন্থি , মে দৰভঙ্গা ৰেডিযো মটেশন মঁ রঁ৷ত পহিনে প্রসাৰণ ভেন চনন্থি। ওহি ডর্জারান নেখককে জনম ফূনপৰাম (মধুরঁনী) মে 15 মএা 1957 কেঁ শ্র0 ফূনো দেরী ঋা রঁাসুদের ঠাকুৰ জীক ঘৰ ভেন ৰহনি। হানহিমে হিনক দূগোট পোথীক নোকার্পণ - মুগাপষ্টী কেৰ ভর্য কার্যক্রমমে রৰেণ্য মাহিত্যকাৰ শ্রী নাৰাযণ যাদর জীক ডপস্থিতিমে ভেননি ঋছি। মদ্যপ্রকাশিত এহি ঘৰ - ঘূমৰা মৌথিনী ভাষা মেঁ পোথীক' প্রকাশকীয নিখৈত শৰবিন্দু চৌধৰী জী কহৈত চথি- " হিনক প্রস্তুত ডপন্যাস ' ঘৰ- ঘূমৰা ' গ্রামীণ ঋঁচনক একটা এহন কথা প্রস্তুত কৰৈত ঋছি জে রঁৰমহন ঘটিত হোএাচ মুদা ওকৰা ডদ্ঘাটিত নহিঁ কযন জাএাচ। এহিমে প্রেম , কৰুণা, স্নেহ , রাত্মেন্য, ত্যাগ ঋাদিক ঝনক তঁ ভেটতে ঋছি, মিথিনা'ক মাটিক মহজতা,মুনভতা ও মোঁধী মুগন্ধ মেহো ঋদভুত ৰূপেঁ দৃষ্টিগো র হোএত ঋছি। শ্রী ভাস্কৰ জীক ডপন্যাস'ক শুভমংজ্ঞা হন ঋাগন-পিড়া রঁনা রঁদনাম শরদ 'ঘৰ-ঘূমৰা' ৰাখন গেন ঋছি,জে এহি শরদক ডচাৰণ জোঁ নরদম্পত্তি কেৰ রীচ হোঁমিযো -চৌনমে ঋর্ধাঁগিনী রঁাজী দৈচ তঁ ধর্মপতি ঋপন ধৰমক ৰক্ষা নহি কয

পৰিরাৰ মোহ ত্যাগৈত গ্দৰীর্ৰাজী ধৰি গোৰখপ্ৰৰ জাএ র্না জাগ্রচ্চ। সে ঘৰ-ঘুসৰা উপন্যাস পঢ়ৈত পাঠকরর্গকে কথ্য, ৰোচকতা ঋা রিনক্ষণ প্রস্তুতিক প্ররাহ ঋন্তধৰ ঋপন ঋাভামে ঘীচনে ৰহন ঋছি। ঋূর্ মননগ্ৃ গ্র দেহাতী কথা সামাজকে চিত্র 1980 কে দশকমে নই জাগ্রচ্চ।ম্বদা ঋার্ ও 45 সানমে গ্রামীণ ক্ষেত্র সেহো শহৰী সভ্যতাক গিৰফ্তমে ঋারিঁ গেন চ্চ ক। এহি পোথীমে জে নিঠাহী দেশজ শব্দ সর্ক প্রযোগ ভেন ঋছি সে মৈথিনী কেঁ জিযাকেঁ নাগত নেন প্রযাপ্ত চৈক। কিছু ম্বদ্রণ ত্রুটি স রাস্তরিক শর্দক ঋর্থ রোঁম্নিন ঋরশ্য ভই গেনৈক। ঋা প্রকাশক প্রূফ দেখযমে চূকন ঋছি। ওনা উপন্যাসকাৰ ঋপনা জনৈত গাম-ঘৰমে প্রযুক্ত হোর্য রাঁনা নোকোক্তি(ম্বহারৰা) ঋা পৌৰা িক গীত সঁ সম্পূর্ণ কথামে সঘন ৰূপেঁ ঘোঁসিএনে মাতৃভাষাক শর্দ ঋা রাক্যকেঁ সংৰক্ষণ কৰেরাঁমে পূর্ণ সমর্থ ভেনাহ ঋছি। যথা-:

ঋন্থৰা কে জগনে কী ঋা ধধৰা কে তপনে কী ।" ঋপ না মন কে মৌজী- রোঁহ কে কহনকৈ ভৌজী।" গ্রতৰক পানী ভীতৰ গেন - চূমা নৈ ম চ্চুর্ন গেন।" সৌতীন শান- মগৰতো কান।" ম্বনৰা হেৰৈ রাঁট- কখন হেতৈ ভোজ-ভাত " হায ৰে প্ৰৰখ ঢ়ৌহ!" চূ ধোগ্রর্ হম মনাহ - তোৰা হমৰা কূন সনাহ।" গেন মাঘ উনতীস দিন রাঁকী।" ভেন রিঁযাহ মোৰ কৰর্হ কী!" গ্র ঋংগ্রী কাটর্গ তগযো ঋপনে ঘাহ...! গেনাহ জই কাটই - তহন সত্তুঋাগ্রন কগএ কে এনাহ।"

"হৰরাঁ জোতগতে ৰামা ফৰরাঁ হেৰাযন - কথি ন' কে জোতর্গ্র হৰ ঋার্ যৌ।" ৰর্ৰন রাঁটিযা ঋাগ দেনকগ পনটনিযাঁ ..... । চনগ মননিযাঁ চৌড়ী - ধৰতী ধযকার্গ য...! ভৌজী গৈ মানি নিযৌ হমৰো রঠনিযাঁ সে না" । দেরৰা হে নহি মানর্ তোহৰো রঠনিযাঁ

মে না " । দুনহা কিযাক ক্ৰমন ছী আৰিঁকে মসুৰাৰিমে - খীৰ পড়োমন থাৰীমে না।" আহে কৌনে নিৰমোহিযা মে দিনমা গ্ৰনেনকৈ মে দিনমা গ্ৰনৌনকৈ , কৌনে নিৰমোহিযা নেনে জাএ। ৰঁড়ী ৰে জতন মঁ হম ধীযা জীকে পোমনী মে মিযাজীকে পোমনী -তকৰো ৰৈঁগমনমা নেনে জায।" .. হৌ জাতি জ্বনাহা ,না করীৰা ,রন-রন ফিৰৈ ঙদামী- জীর চেতারন ৰঁমুধা আএ প্রগষ্ট ভযে আ কামী - হো মাহেৰঁ রন-রন ফিৰৈ ঙদামী।" তোৰা গাম নঞ জেনৰ্ড মুপৰিযা হমৰা গাম ঠৈনে খগৰঁতে ৰে - জগদীশ ৰঁন যাঁকে ৰঁহিনোগ ৰঁনৈৰঁতে কতেক মুপৰিযা নগতেঁ ৰে......!" মৰন মুপাৰী নঞি নেৰঁড্ড ৰে , ঠিৰিযা দেৰঁড্ড ৰে ৰিঁতিযা দেৰঁড্ড ৰে ....! " এনগ্ৰ শুভকে নগনমা শুভে ৰে শুভে । .... দুন্হা ধীৰে-ধীৰে ঠনিযড্ড মসুৰ গনিযা। ....ৰাঁৰ্ড নাৰাঁ ঠিৰিআৰ্ড - দাগ্ৰ ৰিঁঠি-ৰিঁঠি খাড্ড....।
এক -নিৰঁজন,দুতিযা -ঠান,তীন কোন মেদনী, ঠাৰু - ক্কৰ, পাঁঠো- পাণ্ডর, ছঠম- ছঠিহাৰ,মাতম-পুৰ পতান, আঠম -ৰতন, নরম- গ্রহ, দশম- খরতাৰ , এগাৰহম- হনুমান, ৰাঁৰহ-ৰিদিযা, তেৰহ- নিধান, চৌদহ - জনড্ড, পন্দৰহ - ৰাজা পাঁর ৰোপে, মো হ-কৰে শৃংগাৰ, মত্ৰহ - ৰাজা মত্ত্ব কৰে, খঠাৰহম্- ৰাজা ভোজ, ঙনীমম - কন্যা, ৰীমম -ৰঁৰ হষ্ট গগ্ৰ চৌৰী - জাএ দে ঘৰ।"
মন নাগো মোৰ ৰাম - ফকিৰী মে.. জো মন নাগে ৰাম ভজন মেঁ মো মন নহীঁ খমীৰী মেঁ... মোন....
কথি ৰোপে কোনা-কোনী কথি তিনকোনমা - কথা ৰাঁষ্টে কথি গেনে - কথি মণ্ডুঠনমা।" মাঠী নঠনগযখাঁ ৰেঁগ ৰঁজনিযাঁ ... চুষ্টী মাজনে ৰঁৰিযাত হৈ... । মাম ঠকো -মাম ঠকো খৰিঁহে হৈ... ড়েন ফোড়ি -ফোড়ি খগহে হৈ....!

" রিঁন্ব সথেঁগ রিরেক ন হোওৗ? রিঁন্ব হৰিণ্ণ্রপা স্বনভ   হীঁ যোওৗ॥"
ঙপন্যাসকাৰ ঐ কথাক নাযিকা ৰুপেঁ এক দ্বখিযাৰী নীনম কেঁ কপাৰক নোক তাকি চৰিত্র চিত্রণ কযননি খ্রচি জে জীরন পর্যন্ত কধষ্ট ভোগৈনে খ্রভিষপ্ত চৈক। ম্বদা ওকৰা জীরনমে খ্রনৈতি প্রশন্নতা হোওৗ চৈক জে তৎকোনীন যমাজিক ব্যরস্থাকে পোন ফোনৈত চৈক। হ্রম রিশেষ ৰূপেঁ ভাস্কৰ জীক শৈনীক কাযন চী। পাঁতি ঐ তৰহক দ্রধ্ষ্টর্য -:
'নীনম' কেঁ মোন পড়ি ৰহনে চনৈক যরঁষ্টা। ডৰে দেহ শৰদ ভেনে জাগত ৰহৈক, তারঁত কনে দূৰহিঁ যঁ মোষ্টৰ যাগকিনক খ্রারাজ ওকৰা কান মে পড়নৈক। মোন মে কনি হিমৈত রঁঢ়ি গেনৈক। ভূতক ডৰ ভাগি ৰহনে চনৈক। খ্রারাজ নগ খ্রারিঁ গেনৈক ত নীনম কনি ঘূৰি কে পাচ্রু দেখনকৈক। 'হেমকান্ত ' রাঁবূঁ খ্রারিঁ ৰহনে চনৈক। নীনম কে ভেনৈক জে কতৌ রীমাৰী দেখয জা ৰহনে চৈক ও ৰাস্তা চোগড় কে রঁগনে যঁ জায নগনৈক। ম্বৰী স্নকেনে, ডরঁডরাঁযনে খ্রাঁখি খ্রাৰ ওহিনা ঝখাগত।
হেমকাঁত রাঁবূঁ মোষ্টৰ যাগকিন কে ' নীনমক' খ্রাগ্ন খ্রানি ঠ ঢ় কয দেনকৈক। নীনম যেহো ঠাঢ় ভয গেনৈক ম্বদা ম্বৰী ঙঠা কেঁ দেখরাঁক যাহ্রয নহি ভেনগ ওকৰা।' হেমকাঁত রাঁবূঁ দেখ ৰহনে চনৈক। নীনম কে ঠোৰ যিযাহ ভ' গেনে ৰহৈক। খ্রাঁখি য ন ৰ ভভা - ভভা খযি ৰহনে চনৈক নীনম কে। হেমকান্তো রাঁবূঁ'ক খ্রাঁখি ডরঁডরাঁ গেনৈক। ক'হনাহিঁ নোৰ কে ৰোকি যকনাহ। দ্বনূ মাগষ্টক ম্বৰূত জেকা ঠাঢ় ভেনে ৰহৈক। কিচ্রু কহরাঁক হিম্মত নহি হোন্থি।
ঙপন্যাসকাৰ নোকনিক জে প্রতি হ্রম পঢ়নে চী,তাহিম   দেখনে জে কিযো স্বখান্ত তো কিযো দ্বখান্ত কথা গঢ়নে চথি। ম্বদা ও

কথামে সৱঁসঁ ভিন্ন জে ৱাঁত ৱুঁঝনা গেন যে ছগ্র- দ্ৱখ জীৱন আৰম্ভ আ অন্ত সেহো দ্ৱখদ। জহনকি উপন্যাস ৱিধামে আৰম্ভ পাত্রকে স্বখদ ৱর্ণন সঁ ভেন তঁ আখৰিমে দ্ৱখদ স্থিতি দেখৌন জাগ্রছ। আওৱ কদাচিত দ্ৱখদ কথা আৰংভ হঅয তো সমাপন স্বখময ফৰিচ্ছ ৱুঁঝাগ্র পড়ৈছ। ঐ কথামে ৱ্রাহ্মণ সৰকাৰী ডাক্টৰ হেম জীক আ সৱর্ণ ভূস্বামী স্বদেশৰ সোনকিন ৰূপ তী নিনমকে শোষণ কৰৈত দেখন গেনৈক। নেহৰাৰাঁনী ,ৱঁগহাৰাঁনী,শিৱাৰাঁনী, ধত্ত্বাৰানী ৱিদাহ কৰৈতকান অপন ভুমিকা আ দ্ৱন্হোকে গোৰনগী কৰাৰৈত সখী -ৱঁহিনফা সৱঁ সীতা, ফেকনী,প্ৱনম, কৱিযা ী , সনেচৰী আ মধ্বআ সৱঁ অপন -অপন দাযিত্ব নিমাহৈত দেখন গে য। ঐ গামমে মধ্বআ তঁ ওহ্ম গামমে এহিনামক মযষ্টুঅৰ ননৈদ আ ঐ গামমে হৰেন ছৈ তঁ ওহ্ম গামমে ঐনামক প্ৱৰুখ ছঐথগ,জে নৱোদিত দ্ৱন্হো থিকাহ। খজ্ৱৰী ৱঁজৰৈত নীনম কে ৱাঁৰূঁজী দনমা পোখৈৰ পৰ ৠষ্টী ৱঁনা নেনে ৰহৈছ,জিনকা সাকর্ঠ ৰমছেনৰা ঢ় মজাক উড়ৰৈত ৰহৈ ছষ্টি। সৰৌতী ৱাঁনী ৱাঁজন ৰহৈক নীনম মাদে- কহ্ম ত ৱেঁচাৰীকে নৌৰীন ৱঁতৰনী জেকাঁ দশা ভ' গেন ছৈ। গীৰহত কেৰ পৰতী খেত তমনী সোনমা চৌড়ীক ঠূঠীৱাঁ পীপ নগ জে ঘষ্টনা নূহনগগ্র সঁ ভেনৈ যে চাৰি ঘঁষ্টা পূৱহিঁ পূৱঁ পতি হেৰন গোৰকী নেন সৰমজানক সঁগ আযন ছনৈক; জোঁ ত্তৰত খেতমে কিযো জেতৈক তঁ এহন মূচ্ছিত ঘষ্টনাকে টানেন জা সকৈত ৰহয। সে ঘৰ-ঘূসৰা ৱঁতহাকে আগমন সঁ সৱঁ কেও তীন সানধৱি নিপত্তা ৰহৱাক আ তাহি ৱীঁচ নীনমাক চুমৌন নৱষ্টোনিযা কমনোকাত হেৱাঁক প্রসংগৱশ চঠা জে পতি ৱঁঠেসৰ কেৰ টীৱী ৰোগ সঁ অস্নতান মে আকস্মিক নিধন কৰঁন ভেন ৰহৈক সন গপ্প

সৰক্কামে নাগন সময গ্দশ ভেন হন্। পৈনজার সঁ ভ্রষ্ট-ভষ্টা পৰ খ্যাতঁকী হমনামে ৰ্ঁঠন হেৰন তঁ কপাৰমে ৰিঁজনী খামহ্ক ঙ্কি সঁ রিক্ষিপ্ততা খ্যৰস্থা মে চাহ দোকানদাৰ দেৰঁন কেৰ ধ্রূপাপাত্র ৰঁনন ৰহনে। যাদদাশ্ত খ্যৰিঁতে ও গৰীৰঁ ৰথ সঁ দৰিভঁগা ঘৰম্বহ ন ভ' গেন ৰহৈক। মে পান কাকী খ্যপন ৰীত্ত কেঁ খড়ৌখা হাযস্কূনমে পঠ়েক ঠঠা ধৰি কেনে ৰহথিন। ভাস্কৰ জী পিঠৰন তৰঁকামে ৰঁঠীকে পড়ৌনী খ্যা কমে ডমেৰমে ৰাঁন-রিরাহ কৰেৰাঁক মানাক খিম্রা কহনে ঠথি। তাহি সময ঘৰদেখিযা সাঁঝমে খ্যাৰৈঁথি খ্যা ভোৰমে নড়কী ঠেঁগা সঁ পৰঠন জাএ।রিযাহমে ৰঁৰাতি খ্যাৰেঁ তঁ দোসৰ দিন মৰজাদ ৰহৈক। খ্যাজ্যক সমযমে ভ্র ঐতিহাসিক কথা ভ' গেন খ্যঠি।

২

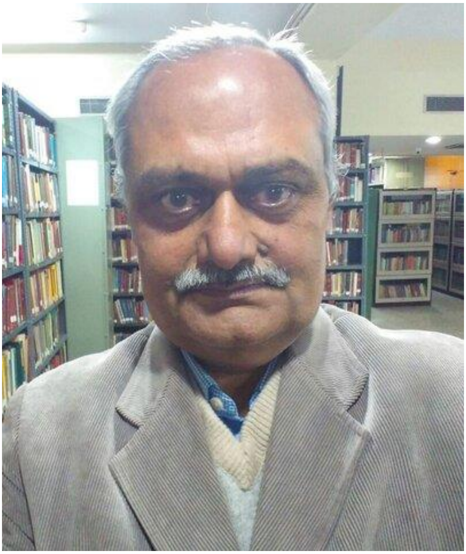
গ্যাৰেন্টী: ৰিঁহৈন কথা

ৰামপুৰ গামমে ৰূঁদ্বন রার্ড সদস্য চুনাএন ৰহয। সীতাপুৰ পঁচাযত'ক ভ্র গাম খ্যাখৰী রাড নঁ০ 14 পোষক ক্ষেত্র কহাৰঁয। সঁযোগৰশ দূরেঁৰ সঁ খ্যতিপিঠড়া খ্যাৰক্ষণমে খ্যপনে সোজাতীক ম্বখিযাজী পদপৰ খ্যভ্যৰ্থী জীতৈত ৰহনৈক। মে মহত্বাকাঁক্ষী 'জন নন যোজনা ' কেঁ সফন ৰঁনেৰাঁক গ্যাৰেন্টী সৰকাৰক ম্বখ্য এজেঁডামে ৰহৈক। স্বৰেঁ প্রদেশমে খূৰঁ ঐ নেন রিজ্ঞাপনৰাজী প্রখঁডসঁ জিনাধৰি ভেনৈক। সকন ৰাজস্বক পচাস প্রতিশত ৰাশি খ্য ৰাঁৰ -পত্রিকা, ৰেডিযো -টীরী০ পৰ গ্যাৰেন্টী পূৰৰঁক খ্ঁঠ ভেন। নন সঁ শ্বস্ক পেজন এক ৰূঁনো নৈ ৰঁহৰাএন! পৰঁঠ কৰোড়োঁ টাকা গ্যাৰেন্টী কেৰ সঁগ খ্যপৰ্য্যয ভ' গেনৈক। ঐ প্রকল্প কেৰ ঘোটানা- ঘপনা পৰ ঠিঁতা কৰৈত কোশী ক্ষেত্রীয সামাজিক কাৰ্যকৰ্তা এক দৰখাস্ত

পটনা-দিল্লী ঠেকা দেনক। নে রঁনৌয়া আরঁ কী হো! ডন্টে প্ব িস কোতরাঁন জাঁঠমে আযন আ পকৰিকয জহনমে ঠুকা দেনকৈ। আরেদক পৰ সৰকাৰী কাজমে অৰংগাক আৰোপ জে গ্যাৰেন্টীক সংগ নাগি গেন ছনৌক।

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.৯.ৰবীন্দ্ৰ নাৰায়ণ মিশ্ৰ-সীমাক ওহি পাৰ (ধাৰাৱাহ ক উপন্যাস)

ৰবীন্দ্ৰ নাৰায়ণ মিশ্ৰ

সীমাক ওহি পাৰ (ধাৰাৱাহিক উপন্যাস)

হমৰ সসুৰ স্বৰ্গীয় গণেশ ঝা (পণ্ডৌল ডীহটোল)ক স্মৃতিমে, সাদৰ সস্নেহ সমৰ্পিত!

-6-

দিব্যনোক সর্ব সংপন্ন ছন । এতএ সভকিছু স্বচানিত ছন । নবাগন্তুককেঁ খরিতহি পৰিচযপত্রসঁ নএ কএ সমস্ত সুখ-সুবিধাক ব্যবস্থা স্বতঃ ভএ জাগত ছন । মুদা হমৰ খহিনোকমে খএনা কৈক দিন ভএ গেনোক বাঁদো নে পৰিচযপত্র বঁনন,নে ৰহবাঁক কোনো ঠেকান ছন । ঞ্র বাঁত খনেগ ছৈক জে হমৰা কোনো কঞ্চ্ট নহি ভএ ৰহন ছন । কাৰণ দিব্যনোকমে ঠাম-ঠাম চৌৰঁষ্টিখা সভপৰ বঁ৺ত ৰাস চীজ-বস্তু সুনভ ৰহৈত ছন ,ওহিনা জেনা কোনো নীক ৰুৰঁমে হোগত খছি । তকৰ ডুপৰো ব্যবস্থা ৰহৈত ছনৈক জকৰ তুননা মৃত্যুনোকমে ৰহনিহাৰ নহি কএ সকৈত ছথি,ও সোচিও নহি সকৈত ছথি জে এহনো হোগত ছৈক। গএহ থিক মৃত্যুনোক খা দিব্যনোকক খঁতৰ ।

মুদা দিব্যনোকমে নোক খৰৈত খছি কোনা? কী ও সভ পুণ্যাত্মা ছথি? কী ও সভ ককৰো কৃপাপাত্র ছথি ? কী এত৺ হেৰাফেৰী চনৈত ছৈক? কিছু নহি কহি সকৈত ছী কাৰণ হম স্বযং এতএ নব ছী । এহিঠামক তানপাতৰা বুঝবাঁমে কিছু সময তঁ নগবেঁ কৰত ।

হম সে সভ সোচিতে ছন৺ কি খাগূমে একটা চিট্ঠী খা একটা ছোটসন পিপহী ৰাখন দেখাএন । চিট্ঠী পঢ়এ নগৈত ছী।

" তোহৰ মৃত্যুনোকক ফাগন হৰা গেন খছি, তেঁ োহৰ বিষযমে নির্ণয নেবাঁমে বিনংব ভএ ৰহন খছি । জাবেঁ কিছু

ফৈসনা নহি হোগত ঋচ্ছি তাৰেঁ এহি পিপহীকেঁ সম্হাৰি কএ ৰাখহ। একৰ ৰঁষ্টন দৰেঁনাসঁ সমস্যাক সমাধান হোগত ৰহতহ।"

"মুদা হমৰা ৰাঁৰেমে কহিখা ধৰি খঁতিম নিৰ্ণয হোএত সে কে কৰত?"

"তূঁ ৰঁড় মূৰ্খ চ্চহ । ব্যৰ্থক পচড়ামে পড়ন ৰহৰাঁক হেত্তু তঁ মৃত্যুলোকে পৰ্যাপ্ত ঋচ্ছি । তূঁ ঋখন দিব্যলোকমে হ । মাননহঁ জে তোৰা ঋখন দিব্যদৃষ্টি নহি ভেঠনহ ঋচ্ছি । তথাপি রিচাৰ কৰহক, ঋপনে খঁতৰ বুঁঝেতহ।"

"মুদা তোঁ চ্চহ কে? সামনে কিএক নহি খাৰিঁ ৰহন চ্চহ?"

"ফেৰ ওএহ ৰাঁত? এহিঠাম খাগূ-পাচ্চ্রু কিচ্চু নহি চৈক। জখনে তোহৰ দিব্যদৃষ্টি জাগি জেতহ ,সভ ভ্ৰম ঋপনে ষ্টি জেতহ ।"

"ও!"

হম ডম্মুকতাসঁ ওহি পিপহীক ৰিঁচনা ৰঁষ্টন দৰঁওনহঁ । মোনমে সোচিতে ৰহী কি কৈক দিন সঁ ৰাগিনীক কিচ্চু সমাচাৰ নহি ভেষ্টন কি ৰঁষ্টন দৰঁৰঁতহি ৰাগিনীকেঁ ৰঁহাত দূৰ ককৰোসঁগে ৰঁগ- ৰভসমে মস্ত দেখৈত চ্চী ।

"ও কে ঋচ্ছি? -হম মোনে মোন সোচি ৰহন চ্চী । তাৰঁতে ও দৃশ্য ফৰিচ্চাগত গেন । ৰাগিনী খা শৰদ হমৰা সামনেমে ঠাড় হঁসি ৰহন চ্চন ।

" কী ৰাঁত ঠৈক, মনোজ?"-শৰদ ৰাঁজন ।

"ৰাঁত কী ৰহতৈক । হমৰা তঁ এহিঠামক তান-পাতৰা কিছু নহি বূঁঝা ৰহন খছি । তূঁ সভ এতেক মৌজমে ছহ খা হমৰা খখনো ওএহ হান খছি, সে কিএক?"-হম ৰঁজনহুঁ । সে সুনিতহি ৰাগিনী জোৰসঁ হঁসি দেনীহ খা শৰদকেঁ সঁগে নঠৈত- গৰৈত খদৃশ্য ভএ গেনীহ। "পহিনে তঁ একৰাসভকেঁ এতেক ঝঞ্ঝট ৰহৈক । খাৰ দুনূকেঁ এতেক ঘেষ্টজোড়ী কেনা ভএ গেনৈক? শৰদসন ফসাদী দিব্যনোকমে কোনা পহুঁচি গেন ?"- ও ৰাঁতসভ হমৰ মোনম উঠৈত ৰহন । মুদা ও সভ ফৰিখাএত কে? মোন ব্যাকুন ভএ ৰহন ছন । হম ফেৰসঁ ৰিঁঠনা ৰঁষ্টন দৰঁওনহুঁ ।

এহিৰেঁৰ ৰঁষ্টন দৰঁৰঁতহি একষ্টা ৰিঁকৰান ৰূপধাৰী পুৰুষ উপস্থিত ভেনাহ। হম হুনকা দেখিতহি সকপকা গেনহুঁ । হমৰ মাথা জোৰসঁ ঘূমএ নাগন । এহন ভযাৰহ নোকক কল্পনা হমৰা নহি ছন । ও পিপহী তঁ খাফদক জড়ি ৰঁনি গেন । খাৰ কী কৰী?

"খহাঁ কে ছী?"

" এহিঠাম প্রশ্ন -উত্তৰ কৰৰাঁক পৰংপৰা নহি ঠৈক । ভ কিছু খপনহি হোগছ, কিছু কৰএ নহি পড়ৈছ ।"

"মুদা হমৰা সঁগে এনা কিএক ভএ ৰহন খছি?"

" হম ছী মহাকান । হমৰ খাদি-খঁত কেও নহি দেখনক। খহাঁ ৰেঁসী বূঁঝৰাঁক জোগাৰমে নহি পড়ূ নহি তঁ কধঁষ্টমে পড়ি জা ৰঁ ।"

সামনেমে কিছু ৰাখল দেখলিঐক । নাহিঁটা পড়িখামে কিছু ছলৈক । হম ওকৰা হাথমে ৰাখৰাঁক প্ৰয়াস কেলহুঁ কি ও অদৃশ্য ভএ গেল। হম অৰাক্ ওহীঠাম ৰৈসি গেলহুঁ । সামনে চৌকপৰ তৰহ-তৰহক চীজ-ৰস্তু ৰাখল ছল । মোন ভেল জে মানপখা খগতহুঁ । তুৰংতে মানপখা একটা থাৰীমে ৰাখল ছল । ভৰিমোন মানপখা খেলহুঁ। চাহ পিলহুঁ। তাৰেঁ বুঁঝাএল জেনা কেও হমৰা দেখি হঁসি ৰহল অছি । ওকৰাসভক হাথমে মাদক গংধযুক্ত হৰিঅৰ কংচন কোনো তৰল ৰস্তু সঁ ভৰল গিলাস ছলৈক । এহল মাদক গংধ কথীক ভএ সকৈত অছি?- মোনে-মোন সোচাএ । তাৰঁতে কতহুসঁ অৱাজ আএল -

"এ থিক দিব্যৰস। "

"ও! হমৰো ভেটি সকৈত অছি কী?"

"অহাঁ তঁ অপনে চাহ পীৰঁএ নগলহুঁ ।"

দেখিতে-দেখিতে ও সভ দিব্যৰসক ভৰি সীসী পীবিঁ গেল। তকৰৰাঁদক দৃশ্য তঁ দেখৈত ৰঁলৈত ছল । মদমস্ত, এক-দোসৰসঁ এককাৰ ভেল সভ নাচি ৰহল ছল ।

"এ তঁ ৰাগিনী নাগি ৰহল অছি ।"

শৰদকসঁগ ওকৰা এতেক অংতৰংগ দেখি হমৰ মোন জৰি গেল। হম চিচিআ উঠলহুঁ-

"ৰাগিনী ৰঁঁস কৰূ তমাস্যা ।" ঔ ৰাঁরূ হম এতৰেঁ ৰঁজনে ছনহ্নাঁ কী কেও জোৰসঁ হমৰ গষ্টা ধ্বনেক । কতৰোঁ কহিঐক ও নহি ছোড়নেক ।

" ঝহাঁ কে ছী ঝা হমৰা এনা কিএক ধ্বনে ছী?"

"হম মহাকানেক দূত ছী ।"

"মুদা হমৰা তঁ কিছু নহি দেখা ৰহনে ঝছি ।"

"তকৰ সমাধান ঝহাঁক হাথক পিপহী কএ সকৈত ঝছি।"

হম ওহি পিপহীক ৰীঠক ৰঁঠৈন নহি দৰাঁ কএ কতকা ৰঁঠৈন দৰাঁ দেনিঐক । নএহ ,ড্র তঁ ঝাওৰ গড়ৰঁড় ভএ গেনে । হম কতএ ঝাৰিঁ গেনহ্নাঁ? ডনষ্টৈত-পনষ্টৈত কতহ্ন ঝপনে ৰূকি গেনহ্নাঁ । ওহিঠাম কতহ্ন কিছু নহি দেখা ৰহনে ছনে । ঠাৰূকাত ঝন্হাৰ গুপ্প। হমৰ পিপহী সে কতহ্ন খসি পড়নে । ডপৰ-নীচা কতহ্ন কিছু নহি ছনে । সামনে একষ্টা পোখৰি সন ৰূঁঝাএনে । ৰঁহ্নত জোৰ পিঝাস নাগনে ছনে । হম পানি পিৰাঁক হেতু ঝাগূ ৰঁঢ়ৈত ছী । তাৰঁত মে ভযাওন ঝৰাঁজ সুনাএনে-

"খৰঁৰদাৰ! জোঁ ঝাগূ ৰঁঢ়ৰঁ তঁ ৰৌৰৰঁ নৰ্কমে ধসি জাএৰঁ।"

"হমৰা তঁ ড্র পোখৰি ৰূঁঝাএনে, তেঁ ওমহৰ জা ৰহনে ছনহ্নাঁ।"

"ড্র ঝঁধনোক থিক । এহিঠাম কিছু স্পষ্ট নহি দেখাগত ছৈক, নে ৰূঁঝাগত ছৈক ।"

"অহাঁ কে ছী? অহাঁক নাম কী অছি আ হমৰা এনা কিএক পকড়নে জা ৰহন ছী?"

"হম ছী, প্ৰভু ।"

"অহাঁ তঁ হমৰ পিতা ছী।"

"ৰহন হোএৱঁ কহিও । মুদা আগ-কান্হি হম মহাকানক চাকৰীমে ছী । ও অহাঁকেঁ ৰঁজওনথি অছি।"

"অহাঁ কহিআ এমহৰ আৰিঁ গেনহুঁ ।"

"অহাঁ হমৰাসভকেঁ অসমযেমে ছোড়ি গেনহুঁ । হম দুখ ৰঁৰদাস নহি কএ সকনহুঁ । থোড়ৰেঁ দিনক ৰাঁদ হমহুঁ গুজৰি গেনহুঁ।"

"হম তঁ অহাঁক পিণ্ডদানো নহি কএ সকনহুঁ?"

"আৰঁ তকৰ কী মানে ছৈক? জখন অহাঁ ৰহৰেঁ নহি কেনহুঁ তঁ পিণ্ডদানক কোন সৰাঁন উঠৈত ছৈক? ফেৰ পিণ্ডদানসঁ হোগতে কী ছৈক? এতেক গোটে জে অঁধনোকমে ৰৌআ ৰহন অছি সে কিএক? এহিমে কতেকোকেঁ ওকৰ সঁতান সভ মৰনা পৰ জৰাঁৰ কেনে ৰহৈক,বৈদিকী শ্ৰাদ্ধ আ পতা নহি কী,কী কেনে ৰহৈক। আ ঢ়াকক তীন পাত । ওহোসভ ওহিনা ৰঁফাৰি তোড়ি ৰহন অছি । অসনমে মোন শুদ্ধ ৰহিতৈক তখন নে? অঁত-অঁত ধৰি হেৰাফেৰী মে নাগন ৰহনৈক । নিৰ্দোষ নোককেঁ সত ৈত ৰহনৈক। এহন নোকক আওৰ ভগএ কী সকৈত

ছনৈক ? গীতামে ভগৱান তেঁ নে কহনে ছথিন জে অংতিম কানমে জে জেহন সোচৈত ৰহত তেহনে ওকৰ গতি হোএত ।"

" মুদা হমৰ তঁ কিছু কৰু । অহাঁ তঁ অপন নোক ছী । অহাঁ নহি মদতি কৰবঁ তঁ কে কৰত? পিতাসঁ ৰঁঢ়ি কএ কে ভ সকৈত অছি?" । "

" এহিঠাম মৃত্যুনোকক হিসাবঁ নহি চনৈত ছৈক । "

"ই কোন ন্যায ছী?"

"ন্যায-অন্যাযক হিসাবঁ কৰএ ৱঁনা হম কে?"

" তঁ কে কৰত?"

"মহাকান!

"এঁ!"

"আওৰ কে কৰত?"

কিছুকানমে হম মহাকানক দৰবাঁৰমে উপস্থিত কএন গেনহুঁ।

-7-

"সৰকাৰ! হমৰাসঁ গনতী ভএ গেন ।"

"তোৰাসঁ ৰাৰংৰাঁৰ এনা কিএক ভএ ৰহনে ছহ? ঔ কোনো মৃত্যু নোক নহি থিকৈক জে হেৰাফেৰীমে নাগনে ৰহৰঁহ । এহ ঠাম সভকিছু স্থচানিত ঠৈক । এমহৰ-ওমহৰ কৰৰঁহ তঁ ত্তৰংতে পকড়নে জেৰঁহ ।"

"ম্বদা হমৰে সংগে এনা কিএক ভএ ৰহনে খছি?"

"ঔ তোহৰ ভ্ৰম ছহ । জে কেও এহন কৰত তকৰা ওহিনা হেতৈক । "

"ম্বদা কৈক গোষ্টাকেঁ তঁ ৰঁদ্দত স্বখী দেখৈত ছী ।"

"গএহ নে গড়ৰঁড়ী কৰৈত ছহ । সদিখন খনকে প্ৰতি সোচৈত ৰহৈত ছহ ।"

"এহিসভসঁ ৰঁচৰাঁক কিছু ৰ্যোংত কৰিঔক কাৰণ হমৰা তঁ খপনে সে সভ হোমএ নগৈত খছি ।"

"কহনিখহ সে তূঁ ব্ঁঝনেহ নহি । এতেক ককৰা সময ঠৈক জে তোৰামে নাগনে ৰহতা তোৰা পিপহী দেনিখহ । ও ীমে সমাধান ছনৈক । তূঁ ওকৰ গনত-সনত ৰঁষ্টন দৰাঁ দৈত ছনেহক । ও নিষ্ক্ৰিয ভএ গেনে খা তোৰা খঁধনোকমে পষ্টকি দেনকহ ।"

"খাৰঁ কী হেতৈক? কিছু তঁ ৰস্তা নিকানৰেঁ নহি তঁ হম তঁ ৰৌখাগতে ৰহি জাএৰঁ ।"

"সে হম কী কৰবঁহ? জেহন তোহৰ কর্ম হেতহ,তেহন নে ভেঔতহ। এহিঠাম তঁ পূর্বজন্মক কর্মক হিসাবেঁ সভকিছু ফলাফল হোগত ঋছি ।"

""হমৰ কন্যাণ কৰূ । কোনো ঊপায কৰূ জাহিসঁ হমৰা নীকঠাম জোগাৰ নাগি জাএ।"

"জোগাৰ...? কহনিঋহ সে বুঁঝনেহক নহি?এহিঠাম জোগাৰক গুঁজাগস নহি ঠৈক । জে হেতৈক সে ঋপনে হে ৈক ।'

"মৃদা কহিঋাধৰি হেতৈক?"

"তোহাৰ ফাগন হৰা গেন ঋছি । তেঁ নির্ণযমে দেৰী ভএ ৰহন ঋছি । ধৈর্য ৰাখহ । তাৱেঁ গ্র পিপহী ৰাখহ । এহিমে কোড নাগন ঠৈক । ধ্যানসঁ একৰা ঠনৰিঁঋহ । জঁ ফেৰ কিছু গড়ৰঁড় কেনহ তঁ হূঁ জানহ ঋা তোহৰ কাজ জানএ ।"

হম পিপহী সঁগে ৰাঁহন কাগজমে সঁ কোড পঢ়ত ঠী ঋা কোড সঁখ্যা এক দৰাঁ দৈত ঠী। ঔ ৰাঁবূ! ভক দএ গজোত ভএ গেন। ঠাৰূকাত দেখাএ নাগন । মহাকান ঠাকৰ সমেতঁ ৱিঁনা গেন ঠনাহ। ঋাৱঁ বুঁঝনিঐক জে গ্র পিপহী কেহন ঊপযোগী ঋছি । জৰূৰ মহাভাৰত কানমে গএহ ৱা এহনে কোনো যঁত্র ব্যাস সঁজযকেঁ দেনে গেন ৰহথিন ,নহি তঁ ঘৰে ৱৈঁসন ও সভঙ্গা খি ্সা ধৃতৰাঞ্চ্ৰকেঁ কোনা সুনাৱঁতি? ঋাগ-কান্‌হিক ঠৈনীৰ জন ভএ সকৈত ঋছি ওকৰে প্রতিশৃতি হোগক কিঁৰা ওহীমে সঁ কিছু-কিছু

গ্ণ জেনা-নে তেনা হাসিন কএ নেনে হোথি । জে হোগ ম্বদা ড্র খছি খজূৰাঁ যঁত্র , এহিমে কোনো সক নহি।

সভসঁ কঠিন ছন একৰ কোডকেঁ মোন ৰাখৰ । ওনা পৃঠীমে সভকিছু নিখন ছনৈক ম্বদা জোঁ ও হৰা গেন কিঁৰাঁ ফাষ্টি গেন তঁ ফেৰ ওএহ নফড়াসভ শ্বৰু ভএ সকৈত খছি ।

গজোত হোগতহি হমৰা নখনপ্বৰ খা মৌজপ্বৰক ৰীঁচমে ৰঁন্নন প্বন দেখাএন । ওতএ কিছুগোষ্টে শ্যামকেঁ ঘেৰি জোৰ-জোৰসঁ নাৰা নগা ৰহন খছি ।

"তিৰপিত ৰাঁবূঁ জিঁদাৰাঁদ । তিৰপিত ৰাঁবূ খমৰ হোথি ।"

তিৰপিতক নহাস নেনে কিছুগোষ্টে ঘূমি ৰহন ছনাহ । শ্যাম হ্মনকাসভকেঁ হাথ-পৈৰ জোৰি ৰহন ছথি । ম্বদা কেও হ্মনকৰ স্বনি নহি ৰহন খছি । প্বনক দ্বনূভাগ প্বনিস ঘেৰনে খছি । নগৈত খছি জেনা কোনো জৰ্ৰৰদস্ত কাঁড ভএ গেন খছি।

হমৰা নহি ৰহন গেন । যদ্যপি মহাকানক চেতৌনী হমৰা মোনে ছন তথাপি গামক ৰাঁত ছনৈক,নহি মোন মাননক ,ভেন জে জঁ এক ৰেঁৰ খপনে জা কএ দেখি সকী তঁ ৰঁড়িখাঁ ৰহত ,সহী সমাচাৰ ভেষ্টত খা জিজ্ঞাসা মেহো কএ নেৰৈক । ড্র বূঁঝেৰেঁ নহি কৰএ জে তিৰপিত কেঁ এনা কিএক ভেননি । জৰূৰ শ্যাম কিছু ঝঞ্ঝটি কেনে হোএত । খসনী ৰাঁত তঁ ওতহি পতা নাগত । ম্বদা জাএৰ কোনা? হমৰা ড্র ৰাঁত নীকসঁ বূঁঝন ছন জে খাৰ হম ও মনোজ নহি থিকহ্ম জে ৰাগিনীসঁগে গসফ্কনক ৰস্তামে খেনাগত ৰহৈত ছন । জকৰ হাথ-পৈৰমে দম ছন,জে জখন জতএ চাহএ

ঠলি জাগত ছল । আৰ্ঁ তঁ হম কী ছী যে অপনো নহি বুঁঝাগত অছি । মহাকালক দেল পিপহী আ তকৰ গুপ্ত কোড়ক ৰঁলে কতেক দুঃখৰ্ঁ ? অপন হালপৰ অপনে হঁসী লাগি ৰহল অছি। এক মোন কহৈত অছি-

"জখন অহাঁক এ হাল অছি তঁ কথীক লৌলমে পড়ল ছী?"

দোসৰ মোন কহৈত -" জা ধৰি স্মৃতি কাজ কএ ৰহল অছি,আ মোনমে ভাৱনাক সংচাৰ ভএ ৰহল অছি তাধৰি অহাঁ কোনা বঁচি সকৈত ছী ? বঁচিও কএ কতএ জাএবঁ?সংসাৰসঁ বঁচিও জাএবঁ মুদা অপনে-আপসঁ? কোনো উপায নহি ঠিক অপনাসঁ বঁচবাঁক । "

ফেৰ মোন হোগত-"অহাঁ তঁ স্বয়ং সমস্যা ঠাঢ় কেনে ছী? নে অহাঁকেঁ দেহ অছি নে মাথ । লোকসভ এ বাঁত বুঁঝিও ৰহল অছি । তখন অহাঁক কোন দাযিত্ব শেষ ৰহি গেল জে তেক ব্যগ্র ছী?"

ফেৰ দোসৰ মোন কহৈত-"সবাঁল দাযিত্বক নহি ঠিক?"

"তঁ কথীক ঠিক?"

"হমৰ অপনে মোনমে এহি তৰহেঁ অন্তৰ্দ্বন্দ্ব হোগত ৰহল, তাধৰি জাধৰি ও লহাস অদৃশ্য নহি ভএ গেল । কী ভেল, কোনা ভেল তকৰ জিজ্ঞাসা বঁনলে ৰহি গেল ।

এনা *দৃশ্য-অদৃশ্য* হোগত ঘটনাক্রমসঁ হম অঠংভিত ছনহুঁ। সভসঁ ৰেঁসী ঠিঁতা মহাকানক দেন পিপহী ৰক্ষা নএ হোগত ছন । হমৰা নগমে তঁ জে ছন যে ওএহ ছন অা জঁ ও ফেৰ গ্ম ভেন তঁ ভগৱানে মানিক । পিপহী কোড মোন ৰখৰাঁক জতেক চেষ্টা কৰিতহুঁ ততেক জন্দী ও ৰিঁসৰা জাগত ছন । তেঁ পিপহীসংগে কোড ৰঁনা কাগজকেঁ সম্হাৰি কএ ৰাখৰ ৰঁহত জৰূৰী ছন ।

নিশ্চয ও্রা পিপহী কিছু ৰিশেষ ছন । কীসভ একৰ ৰিশেষতা ছনৈক যে কেও কহনেক নহি ,নে ওকৰা সংগে কোনো সূঠী ছনৈক জে পঢ়ি কএ সভৰাঁত শ্বৰুএমে ৰুঁঝি নিতহুঁ । গএহসভ যোঠৈত ৰহী কি কোড সংখ্যা এক ফেৰসঁ দৰাঁ গেন । ফেৰ ওএহ পূন দেখা ৰহনে ছন মুদা ওতএ নোকক ভীড় ছটি গেন ছন। তিৰপিতক নহাস নেনে কিছুগোটে "ৰামনাম সত্য হৈ" কহৈত ৰঁহত অাগূ চনি গেন ছনাহ মুদা শ্যাম অখনো পূনক কাতমে প্বনিস ৰঁনা সভসঁ গপ্প কএ ৰহনে ছনাহ । মুদা ও্রা কী? ও তঁ ৰূঁঢ় নাগি ৰহনে ছনাহ । কেযো পাকি গেন ছননি । সমযক গতিক তান-পাতৰা নহি ৰুঁঝা ৰহনে ছন । হমৰা তঁ নাগএ জেনা হম কিছুএ কানপূৰ্ব অপন গামসঁ অএনহুঁ অছি। মুদা এতৰেঁ কানমে এতেক পৰিৰৰ্তন কোনা সংভৱ ভএ সকৈত অছি ? ফেৰ ভেন জে জৰূৰ ওহূমে কিছু ৰহস্য হেতৈক । যোচ-ৰিচাৰক ক্রম ◌ পিপহী কোড সংখ্যা নৌ দৰাঁ গেনৈক। ঔ ৰাঁৰূঁ! নগনৈক জেনা প্বনিসক যাযৰন ৰাঁজি ৰহনে অছি । ৰহি- ৰহি কএ অৰাঁজ আৰঁ নাগন-

"কী ৰাঁত? হমৰা কিএক ৰঁজওনহুঁ ?"

"হম কহাঁ ককৰো ৰঁজওনিঐক?"

"ৰেঁকাৰক ৰঁহস নহি কৰূ। কী পৃছৰাঁক ঋছি সে ৰাঁজূ নহি তঁ ফেৰ এ মৌকা নহি ভেটৈত?"

"শ্যাম এতেক জন্দী ৰূঁঠ় কোনা নাগি ৰহন ঋছি?"

"নাগি নহি ৰহন ঋছি, ভএ গেন ঋছি । মৃত্যুনোকক সময়ক গণনা ৰঁদ্দত ছোট ছৈক । দিব্যনোককক একপনমে এতএ কতেকো ৰঁর্খ ৰীতি জাগত ঋছি ।"

"ও়! এ তঁ ঋদ্ভুত ঋছি ।"

"জে ঋছি, সে ঋছি, স্বদা ঋহাঁ কান খোনি কএ সূনি নিঋ। পিপহীক কোড সাৰধানীসঁ প্ৰযোগ কৰূ । ঋাৰঁ ঋহাঁ নগ মাত্ৰ দূটা ঋৰসৰ ঋছি । তকৰৰাঁদ কী হোএত সে হমহূঁ নহি জনৈত ছী ।"- সে কহি ও ঋৰাঁজ নুপ্ত ভএ গেন ।

-8-

পিপহী ঋা কোড ৰঁনা কাগজকেঁ নীকসঁ ৰখনাকৰাঁদ সামনে ৰাখন ৰেঁঠপৰ স্বস্তাগত ছনহাঁ। ওহিঠাম কৰেঁটক -কৰেঁট দিব্যৰস ৰাখন ছন । কেও চৌকীদাৰো নহি ছনৈক । জে জে হৰ সঁ ঋাএন একটা সীসী ভঁঠওনক ঋা গটকি গেন । ফেৰ দোসৰ সীসী গটকি গেন । এহি তৰহেঁ সীসীপৰ সীসী ঢ়াড়ি ৰহন ছন । দিব্যৰসক প্ৰভাৱসঁ ও সভ মস্তীমে নচৈত-গৰেঁত গূ ৰঁঠ়ি জাগত

छल । चारूदिस मनमोहक ओ मादक दृश्य छल । हमरा नहि रहल गेल। हम तर्व दए हाथ रहुओल हाँ आ सीसीकेँ अंदर केलहुँ। ओ रॉबू! जहाँ एकघोंट भीतर भेल हेतैक कि सौंसे देहमे   ेना करेंट लागि गेल। आर हेमए लागल जे रागिनी कल्पना लगमे रहैत । हमहूँ नचैत-गबैत आगू रहि जगतहुँ । एतबा सोचिए रहल छलहुँ कि स्वनैत छी-

"की रागिनी, रागिनीक रट लगेने छी। एहिठाम कोनो लोकक कमी छैक जे अहाँ मृत्युलोक जकाँ भोकारि पारि रहल छी।"

किछु सोचितहुँ,किछु बूझितिऔक ताहिसँ पहिने एकटा अद्भुत सुंदर तरुणी हमरा देखागल छथि । ओ देखैत सौंदर्यक पराकाष्ठा छलीह । सौंसे देहसँ जेना गजोत निकलि रहल छलैक। कहि नहि विधाता कोन क्षणमे हिनका गढ़ने हेताह? सुगंधसँ संपूर्ण वातावरण महमह करैत छल ।

"अहाँ के छी?"

"हम छी दिव्यपुरक प्रसिद्ध राजनर्तकी मंजुषा।"

"ओ! अहाँक स्वागत अछि ।"

मंजुषा दिव्यरसक दूटा सीसी अपने हाथे निकालैत छथि । एकटा सीसी अपने गट-गट अंदर कए लैत छथि आ दोसर हमरा दैत छथि।

"हम तँ कैकटा सीसी पहिनहि पीबि चुकल छी"

"কোনো ৰাঁত নহি একটা খাওৰ সহী ।"

দিব্যৰসক খ্যসৰ ততেক জোৰদাৰ ভেল জে পিপহী কিছু মোহ নহি ৰহল । মঁজ্যাক সঁগ ৰঁগ -ৰভস কৰৈত কাল ওকৰ কোনো ৰঁটল দৰিঁ গেলৈক । ৰঁটল কী দৰেঁলৈক,জন্বম ভএ গেলৈক। খাৰঁ তঁ হমৰা কিছু নহি বুঁঝাগত ছল,কিছু নহি দেখাগত ছল।

"খাৰঁ কী মোঠি ৰহল ছহ । এতেক বুঁঝা কএ কহলে ৰহিখহ মুদা সীসীপৰ সীসী ঢ়াৰলে জাগত ছলহ । পিপহী ঁ সম্হাৰি কএ ৰখিতহ ।"

"খহাঁ কে ছী?"

" তিৰপিত, তোহৰ মাস্টৰ ।"

"এহিঠাম কী কএ ৰহল ছী? খহাঁক তঁ নহাস দেখলে ৰহী। ওহিদিন প্বল নগ নোকক মেলা নাগল ছল । সভ শ্যামকেঁ গৰিখা ৰহল ছল । "

" ও তঁ ৰঁঘত প্বৰান ৰাঁত খছি ।"

" হমৰা তঁ কিছুএ কাল পূৰ্ব ৱা দেখাএল ছল ।"

"ছোড়হ ৱা গপ্প-সপ্প । কেও সুনি নেতহ তঁ মোসকিলমে পড়ি জেৰঁহ ।"

"সে কিএক? '

" ঞ্ৰ ঋংধনোক থিক । এহিঠাম হম তোৰাসঁ গপ্প কৰৰাঁক হেত্তু ঋধিকৃত নহি ছী ।"

"সে কিএক?"

"ৰেঁসী কৰাঁগত নহি পড়হ । ভাগহ ......"

-9-

ঋংধনোকমে চাৰুকাত ঋন্ধাৰে-ঋন্ধাৰ ছন । এহিঠাম সৌঁসে দ্বনিঋাঁক নোকসভ ফঁসন ছথি । ন্দনকা নোকনিক ঋাত্মো এহিঠাম ৰৌঁঋাগত ৰহৈত ঋছি । ককৰো শাংতি নহি,কোনো স্বখ নহি,সভ পৰেসান,ব্যগ্র ,ঋভাৰগ্রস্ত । মৃত্যুনোকসঁ দেহ তঁ ছুটি গেনৈক তথাপি ওকৰসভক মোন ওতহি ঋটকন ছন । এহন ঠাম তিৰপিত কোনা পৰ্হাঁচি গেনাহ? ঋসনমে ভেনৈক ঞ্ৰ জ ঋপনে ওহিঠামক কেও কিৰানী ঋংধনোকক হিসাৰঁ-কিতাৰঁ কৰৈত ছন। ও ৰঁন্দত দিনসঁ এহি কাজ কেঁ কৰৈত-কৰৈত কাজমে মাহিৰ ভএ গেন ছন । সভকেঁ ওকৰাপৰ ৰিশ্বাস ৰহৈক । তকৰে ও ফএদা ৺ঠওনক ঋা ঘোটানা কএ দেনক । জাৰেঁ-জাৰেঁ ৰাঁত ঋুজনৈক তাৰেঁ তঁ ৰঁন্দত কিছু ভএ গেন ছন। তখন কী কএন জাএ । ওকৰা তঁ হটা দেন গেন মুদা কাজ কোনা চনত? তাৰঁতে তিৰপিত ওতএ পৰ্হাঁচনাহ । জেৰাঁক তঁ ন্দনকা দিৰ্যপুৰম ৰহনি মুদা মহাকান ন্দনকৰ গমান্দাৰ ছৰি দেখি

𑒁𑓀𑒡𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒞𑒯𑒮𑒲𑒪𑒠𑒰𑒩 𑒥𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒰𑒯 । 𑒄𑒯𑒼 𑒋𑒏 𑒞𑒩𑒯𑒹𑓀 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒢𑒱𑒨𑒞𑒱 𑒕𑒪 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒟𑒰 𑒍 𑒠𑒱𑒥𑓂𑒨𑒪𑒼𑒏 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒁𑓀𑒡𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒖𑒃𑒞𑒟𑒱?

𑒣𑒱𑒣𑒯𑒲 𑒥𑒖𑒻𑒪 𑒏𑒢𑒱𑒏𑒼 𑒋𑒧𑓂𑒯𑒩-𑒍𑒧𑓂𑒯𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒏 𑒂 𑒯𑒧 𑒏𑒞𑒋𑒮𑒿 𑒏𑒞𑒋 𑒤𑒹𑒏𑒰 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒋𑒯𑒢 𑒞𑒿 𑒏𑒯𑒱𑒍 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒱𑒌𑒏 । 𑒏𑒞𑒯𑒳-𑒢𑒹-𑒏𑒞𑒯𑒳 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒠𑒱𑒏𑓂𑒏𑒞𑒱 𑒦𑒋 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒁𑒕𑒻𑒞𑒹 𑒣𑒱𑒣𑒯𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒧 𑒥𑒾𑒂 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲"- 𑒯𑒧 𑒮𑒋𑒯 𑒮 𑒮𑒼𑒔𑒻𑒞 𑒁𑓀𑒡𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒔𑒾𑒏𑒣𑒩 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒩𑒯𑒲 𑒏𑒱 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒱𑒞𑒏 𑒁𑒫𑒰𑒖 𑒮𑒳𑒢𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒂𑒋𑒪 ।

"𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒹 𑒕𑒲?"

" 𑒄 𑒞𑒿 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀 𑒥𑒳𑒗𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲।"

"𑒥𑒳𑒗𑒾𑒁𑒪𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒅 । 𑒮𑒰𑒤-𑒮𑒰𑒤 𑒏𑒯𑒴 ।"

"𑒃𑒋𑒯 𑒞𑒿 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒠𑒱𑒏𑓂𑒏𑒞𑒱 𑒁𑒕𑒱 । "

"𑒖𑒐𑒢 𑒮𑒹 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲 𑒞𑒿 𑒯𑒧𑒩 𑒩𑒮𑓂𑒞𑒰 𑒮𑒼𑒗𑒩𑒰 𑒏𑒱𑒋 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒻𑒞 𑒕𑒲?"

"𑒄 𑒯𑒧𑒩 𑒏𑒰𑒖 𑒟𑒼𑒛𑓃𑒹 𑒟𑒱𑒏 ।"

"𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒕𑒲 𑒏𑒹?"

"𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱"

"𑒮𑒹 𑒏𑒲 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒏।"

"নএহ। হম কহৈত ৰহী জে হম খহাঁক প্ৰশ্নক জৱাৱ নহি ছী কাৰণ খহাঁক নগমে হম ছীহে নহি।"

"কাৰণ?"

" এহি প্ৰশ্নক উত্তৰ তঁ নিযতিএ দএ সকৈত ছথি।"-এতৱা কহি ও ওহিঠামসঁ লুপ্ত ভএ গেলাহ। ক্ষনকা জাগত- াগত ততেক প্ৰকাশ ভেল জে তকৰে গজোতমে পিপহী দেখাএল। হম ওকৰা নপকি নেলক্ষঁ। এহিৰেঁৰ হম পক্কা নিৰ্ণয কেলক্ষঁ জে পিপহীকেঁ খাৰ এমহৰ-ওমহৰ নহি হোমএ দেৱ।

"মুদা খহাঁক চাহনে কী হোএত?"

" খহাঁ ছী কে?"

" খহাঁক নিযতি।"

"ও তঁ খহীঁক দ্বাৰে হমৰা ড্ৰ সভ পৰেসানী খছি।"

"হমৰা দ্বাৰে কিএক হোএত?"

"তখন?"

"তখন কী?"

"কিছু তঁ স্পষ্ট কৰিঔক জাহিসঁ হমৰ খাগূক ৰস্তা সাফ হোখএ। হম বুঁঝি সকী জে খাৰ হমৰ গংতৰ্য কী খছি। হম কতক্ষ ঠৈলসঁ ৰহি সকৈত ছী কি এহিনা ৰৌখাগত ৰহৱ।"

"সভক্টা জখন অহীঁ বুঝি জেরৈক তখন নিযতি কী ভেনৈক?"

"মুদা নিযতিওক পাছু তঁ কথূক হাথ হেতৈক।"

"ঠৈক কিএক নহি? "

" এনা বুঝৌঅনি নহি বুঝাউ।"

"মানি নিঅ জে হম অহাঁকেঁ বুঝাএ দের্ তঁ অহাঁকেঁ ৈন হোএত? নহি হোএত? অহাঁ ফেৰ একক্টা নর প্রশ্নক সংগ ঠাঢ় ৰহর্।"

" সে কিএক?"

"কাৰণ অহাঁক গএহ নিযতি অছি।"

ওকৰ সর্যান- জর্যার্ সুনি হম নিৰুত্তৰ ভএ গেনহুঁ। হমৰা চগ্রন্তামে দেখি ওকৰা দযা আরিঁ গেনৈক। ফেৰ অপনে র্জৈত অছি-

"নিযতি কিছু নহি, অহীঁক পূর্ব কর্মক প্রতিরিঁম্ অছি। একৰা অহাঁ কিছু নহি কএ সকৈত ছী। জে অহাঁ কএ সক ত চনহুঁ সে কএ চুকন ছী। আর্ তঁ ও অপন কাজ কএ ৰহন অছি।"

"মুদা হমৰা অহিসভ সঁ মুক্তি কোনা ভেক্টত? কোনো ৰস্তা হোগক তঁ কহু।"

"ৰস্তা তঁ অন্তৰ্দৃষ্টিঁএসঁ ভএ সকৈত অছি।"

"মুদা সে হমৰা কহিঅা অা কোনা ভেষ্টত?"

"প্ৰতীক্ষা কৰু ।"

সে কহি ও অৰাঁজ লুপ্ত ভএ গেল । কতৰোঁ প্ৰযাস কেলহুঁ ও ৰাপস নহি অাএল, দোৰাঁৰা ওকৰা নহি সুনি সকলহুঁ । চাৰুকাত এমহৰ-ওমহৰ ৰোঁঅাগত ৰহী । ভেল জে জাৰেঁ হমৰ হিযাৰঁ নহি ফৰিছা ৰহল অছি,জাৰেঁ নিযতি হমৰ দিসা স্বয নহি তয কএ দৈত ছথি তাৰেঁ এহি পিপহীকেঁ সমহাৰি কএ ৰা ী। এহীমে কল্যাণ অছি ।

"সেহো তখনে হোএত জখন নিযতিকেঁ সে মংজূৰ হোগক ।"

সে সুনিতহি মোন ভেল জে ঠোহি পাৰি কএ কানী । কহিঅনি-

"হে ৰিধাতা! হমৰাপৰ দযা কৰু । "

মুদা হম অসমৰ্থ ভেল ওহিনা অংধলোক চৌৰাহাপৰ ঠাঢ় ৰহি গেলহুঁ । সংভৰতঃ হমৰ গএহ নিএতি হোঅএ-?"

-10-

হম পিপহীকেঁ সমুহাৰি কএ ৰখবাঁক প্রণ কএ নেনে ৰহী মুদা ওকৰা ৰখিত ৗঁ কতএ? নে খ্ংগা চ্চন ,নে জেৰী,নে ৰঁষ্টুখা। এহনো সময হেতৈক যে নহি যোচনে ৰহী। হমহী এতেক দ্বৰিঁধামে চ্চী কী খাওৰো নোকসভ খহিনা পৰেসান খচ্চি?কিচ্চু কহন নহ জা সকৈত খচ্চি। স্বননে ৰহিঐক জে মৃত্যুসঁ জীৱনক খ্ংত ভএ জাগত খচ্চি। জীৱনক জে হোগত হোগক মুদা সমস্যাক খ্ংত তঁ নহিঐ হোগত বুঁঝা ৰহন খচ্চি। মৌজপুৰ হো ৰা নখনপুৰ সভগামক নোকসভ গাহে-ৰঁগাহে এতহি পহুঁচি গেনাহ। ৰাঁত ওতৰেঁ ৰহিতৈক তঁ কোনো ৰাঁত নহি। দেশ-ৰিদেশক নোকসভ এহিঠাম ৰিদ্যমান চ্চথি,সমযক ঘাত-প্রতিঘাত সহি ৰহন থি। কিচ্চুগোটে এহনো চ্চথি জে এখনো মৃত্যুনোকমে খপন খর্জিত খকূত সংপত্তিকক হেতু ৰেঁচৈন চ্চথি।

এহনে একটা ব্যক্তি চ্চনাহ শ্যাম। কহি নহি কহিখা খা কোনা খ্ংধনোকক দ্বাৰিপৰ পড়ন চ্চথি। ৰৌদ,ৰঁসাতসভ নাগি ৰহন চ্চনি। কোনো প্রকাৰক সুৰিধা নহি ভেটি ৰহন চ্চনি। চাহী সভটা,ভেটি কিচ্চু নহি ৰহন চ্চনি। পিখাস,ভুখসঁ চ্চটপটা ৰহন চ্চথি। সমাধান কিচ্চু নহি। তিৰপিত কৈক ৰেঁৰ খৰৈত- াগত ৗনকা দেখৈত চ্চথি। ৗনকৰ ৰাঁস খ্ংধনোকেমে চ্চনি। শ্যামক দশাপৰ হমৰো দযা খৰৈত ৰহৈত খচ্চি।

পিপহীকেঁ ৰেঁৰ-ৰেঁৰ ঙনষ্টি-পুনষ্টি কএ কিচ্চু কৰৰাঁক প্রযাসমে ৰহী। হমৰা ৰঁসমে খাওৰ কিচ্চু চ্চনহো নহি। তিৰপিত জঁ দেখেৰোঁ কৰিতথি তঁ ৰেঁসীকান টৈৰকা দৈত চ্চনাহ। খ্যনমে ও খপনে কাজসঁ ৰঁৗত ব্যস্ত চ্চনাহ। মহাকানক ৰিশ্বস্ত হেৰোঁক

কাৰণ সভক্টা সংৱেদনশীন ফাগন ন্দনকে জিম্মা চ্চন । কিচ্চুদিন পহিনে ভেন ধাঁধনীমে ৰ্ন্দতৰাস ফাগনসভ এমহৰ-ওমহ   ভএ গেন ৰহৈক। তকৰ জাঁচ-পড়তান চনিএ ৰহন চ্চন মুদা এখন ধৰি কিচ্চু নিজগুত পতা নহি চনি সকন । তিৰপিতে এহন ব্যক্তি চ্চনাহ জিনকা হম জনৈত চ্চনিঋনি,জে মহাকানক ঋ্পাপাত্র চ্চনাহ । মুদা ও তঁ সদিখন ঋপন কাজমে নাগন ৰহিতথি । ককৰোসঁ,কথুসঁ, কিচ্চু নেনা-দেনা নহি । জখন কখনো গপ্প কৰৱাঁক প্রযাস কৰী ন্দনকৰ সংগ চনি ৰহন ঋংগৰক্ষকসভ ভযাৱহ ৰূপ ধএ নৈত । হম সকপকা জাগত চ্চনহুঁ । তিৰপিত কাকা হঁসি দিতথি ঋা ঋাগু ৱঁঢ়ি জগতথি। মোনে-মোন সোচী জে তিৰপিত তঁ এহন নিসোখ নহি চ্চনাহ । কৈক ৱেঁৰ গসাৰাসঁ কিচ্চু বুঁঝৈৱাঁক প্রযাস কৰিতথি মুদা হম বুঁঝিতিঐক তখন নে?

হমৰ নে কোনো ৱঁগএ চ্চন নে কোনো ঠেকান । কানক ৱশীভূত ভএ চাৰুকাত ৱৌঋা ৰহন চ্চনহুঁ । এহিনা একদিন একক্টা চৌক নগ ৱৈঁসন চ্চনহুঁ । ওহিঠাম একক্টা মার্গদর্শক নাগন চ্চনৈক জাহিমে তীনক্টা দিশাসূচক পক্টিকা চ্চন । সভসঁ ঙুপৰ দিস দিশা নির্দেশ কৰৈত ঙজ্জৰ ৰংগক পক্টিকা চ্চন জাহিমে নিখন চ্চন-দিব্যনোক । ৱীচমে একক্টা কাৰী ৰংগক পক্টিকা চ্চন জাহিমে নীচা দিস জেৱাঁক সংকেত ৱঁনন চ্চন ঋা ওহিমে নিখন চ্চন ঋংধনোক। সভসঁ নীচা চ্চন হৰিঋৰ ঋা পিঋৰ ৰংগক পক্টিকা জাহিপৰ নিখন চ্চন মৃত্যুনোক । মৃত্যুনোকক দিশা সোঝে সামনে দেখা ৰহন চ্চন । কহক মানে জে ওহিঠামসঁ এহি তীনূনোকমে গেনিহাৰ নোকসভ গুজৰৈত চ্চনাহ । হম মোনে-মোন সোচনহুঁ জে ঞ্রা তঁ ঋদ্ভুত চৌক ঋচ্চি। কিএক নে এতহি কিচ্চু

কান ৰৈসন ৰহী । ভএ সকৈত খ্ঠি জে কিছু চমত্কোৰে ভএ জাএ, হমৰো কোনো ঠেকান নাগি জাএ ।

ওহিঠাম চুক্কীমানী ৰৈসি গেনহ্ঁ । ৰৈসৰাঁক ক্রমমে পিপহী নৌ নম্বৰক ৰঁঙন দৰিঁ গেনেক। ঔ ৰাঁবূঁ তকৰৰাঁ তঁ নিৰংতৰ খৰাঁজ খাৰঁএ নাগন-"মহাকানক দৰৰাঁৰমে খহাঁক স্বাগত খ্ঠি । খা সে ততেক তৰহক ভাষামে দোহৰাওন জাগক জে মৈথিনীমে ঘোষণা সুনৰাঁক হেতু কতেকো কান ধৰি প্রতীক্ষা কৰএ পড়ি ৰহন ছন । সোচনহ্ঁ জে খগ্যতাগ নহি । হম চুপ াপ সুনৈত ৰহনহ্ঁ । জহাঁ মৈথিনীমে ঘোষণা ভেনৈক কী তৰ্ব দএ ৰঁজনহ্ঁ।-

"হমৰা ড্রা কহ্যূ জে হমৰ হাথক পিপহীমে কী-কী সুৰিধা খ্ঠি খা একৰা নীকসঁ কেনা চনাওন জা সকৈত খ্ঠি জাহিসঁ একৰ ৱ্যাপক ঊপযোগ হোগক ।"

" এতেক দিনসঁ ড্রা পিপহী খহাঁক হাথমে খ্ঠি খা খহাঁ খাৰঁ ড্রা প্রশ্ন কএ ৰহন ছী ।"

"হমৰা মাফ কৰু । হম ৰঁদ্যত পৰেসানীমে সময কাটি ৰহন ছী । কখনো কিছু, কখনো কিছু ভএ জাগত খ্ঠি ।"

"সভক জড়ি খ্ঠি খহাঁক নিযতি । একৰাসঁ পছোড় ছুটৈৰঁ খসংভৱ থিক । ড্রা পিপহী খহাঁক ৰঁদ্যত মদতি কএ সকৈত ছ । নিযতিৰশ খহাঁ সেহো ঠীকসঁ নহি কএ পাৰিঁ ৰহন ছী ।"

"একৰ সমাধান কিছু ছৈক কি নহি?"

"এহিঠাম মৌজপুৰ আ নখনপুৰ ৰঁনা গপ্প তঁ ঠৈক নহি জে নোক দোসৰক মামিনামে ৰ্হাগ অড়ৰৈত ৰহএ। অহাঁ গএহ কৰৰাঁক অভ্যস্ত ৰহৰাঁক কাৰণ নগাতাৰ পৰেসানীমে পড়ি জাগত ছী।"

"তখন কী কৰী?"

" ধ্যানসঁ সুনূ। অহাঁক পিপহী এহী নেন দেন গে অছি জে অংতৰদৃষ্টি সক্ৰিয হেৰোঁ ধৰি অপন সময সুখপূৰ্বক ৰিঁতা সকী। এহিমে সভ সাধন ঠৈক। একৰ কোড হম ৰঁজৈত জাগত ছী, অহাঁ ধ্যানসঁ সভৰ্হা সুনৈত জাউ। অহাঁক সভ সম ্যাক সমাধান অপনে হোগত ৰহত।"

তকৰৰাঁদ ও পিপহীমে দেন গেন তৰহ-তৰহক সুৰিধা আওৰ তকৰা প্ৰাপ্ত কৰৰাঁক হেতু কোডক জানকাৰী দেৰঁএ নগনাহ। শুৰুএমে কহৈত ছথি-

" অহাঁ তঁ একৰেঁৰ হেল্পনাগনক উপযোগ কএ চুকন ছী। আৰঁ মাত্ৰ দূৰ্হা অৱসৰ অহাঁক নগ অছি। তকৰৰাঁদ গ্ৰ পিপহী নিষ্ক্ৰিয ভএ সকৈত অছি। এহি ৰাঁতসঁ সাৰধান ৰহৰঁ। " তকৰৰাঁদ ও ধৰাধৰ কোড ৰঁজৈত গেনাহ। মুদা হমৰা তঁ কিছু মোন নহি ৰহন "-হম কহনিঅনি।

" অহাঁ এহন ডপোৰসঁখ কহিআসঁ ভএ গেনহুঁ। হম ফেৰসঁ সভ কিছু দোহৰা ৰহন ছী জঁ অহাঁ এক্ৰূৰেঁৰ ধ্যান নহি ৰখনহুঁ তঁ অহাঁক ভগৱানে মানিক। হমৰা আনোঠামক কাজ দেখৰাঁক

অছি। দৰবাঁৰমে বঁগত লোকক জিজ্ঞাসা আৰিঁ ৰহল অছি । হম অহীঁমে নষ্টকন নহি ৰহি সকৈত ছী ।"

তকৰবাঁদ ফেৰ ও কোডসভ আ তকৰ কাজ কহি গেলাহ । হম সতৰ্ক ৰহী । মুদা ভেল ওএহ । জতেক প্ৰযাস কেলহুঁ সভ ব্যৰ্থ ঠনি গেল । তীনষ্টা কোড মাত্ৰ ধ্যানমে ৰহল , শেষ সভ ফূৰ্ৰ ভএ গেল।

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৩.সংতোষ কুমাৰ ৰায 'বঁটোহী'- লঘুকথা- সহোদৰ বঁহিন

সংতোষ কুমাৰ ৰায 'ৰঁংপৌহী'

লঘুকথা- সহোদৰ ৰঁহিন

আজ্ব ৰঁৰিযাতী আযন ছৈ দানান পৰ । অষ্ঠী-পঠাসী ক নমসম ৰঁতিযাতী হেতৈ। গীত-নাদ ভ ৰহনে ছৈ। ছোংকী ৰঁহিন কেৰ আজ্ব ৰ্যাহ হেতৈ। ৰ্যাহ ভই গেনৈ। মায টাকাক ডৰে গৰীৰঁ ঘৰ মে ছোংকী কেঁ ৰ্যাহ কেনকীন্থ। ৰ্যাহ মে আযন নীক-সঁ-নীক সামান ৰঁড়কী ৰঁৰোৰঁৰ ৰাঁটনৈথ। এ পহিন ভদৰা কেৰ গপ্প ছেনৈক। ৰঁহিনক ৰ্যাহক আযন সিংগাৰ-পেটাৰ কেঁ ৰাঁটনৈ এ উঠিত হি ছন। পৰিৰাৰ আওৰ সমাজ কেৰ সোমা মে এহেন এ পহিন ঘটনা ছনৈক। এ অনৰ্থ ভেন ছেনৈ অন্বধ্বকা সংগ।

"হম খানা নহি ৰঁনেৰৌ । ওকৰো কহী । হম অসগৰে নহি ৰঁনেৰৌ ।"

সাৰিত্ৰী মায কেঁ এ কহৈত ৰঁজনীহ।

অন্বধ্বকা টীচৰ ট্ৰেনিংগ কেৰ এংটৰ্নন পৰীক্ষা দই কে সাত ৰঁজে ◌াম মে আযন ছনীহ। থাকন হাৰন ছনীহ। অগিনা দিন সেহো পৰীক্ষা ছনৈন্থ অন্বধ্বকা কেৰ , পৰঞ্চ সহোদৰ ৰঁহিন কেৰ এ ৰেঁৰহাৰ কেৰ

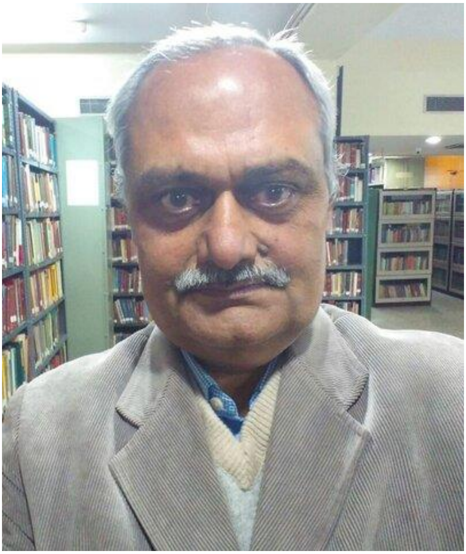
কাৰণে খাৰাম নহি ভেষ্টনৈহ্ন।

হেৰ্ৱাক গ চাহী ছেনৈক জে সাৰিত্ৰী খায ভনসা ৰ্ৱনা ক**ই** ৰ খি সকৈত ছনীহ। খন্বধকা চূন্হা পজাৰনীহ। খানা ৰ্ৱনি ক**ই** তৈযাৰ ভেন। সাৰিত্ৰী ভৰি থাৰী কৈঠ় ক**ই** খেনীহ। সাৰিত্ৰীৰ্ৱাঙ্গ খন্বধকাৰ্ৱাঙ্গ সঁ জনৈত ছনথিন্হ। সহোদৰ ৰ্ৱহিন সঁ জননৈ ঙঠ ত নহি কহন জা সকৈত খছি।

সাৰিত্ৰীৰ্ৱাঙ্গ গ সোচনাথি জে নৈহৰ সঁ খন্বধকাৰ্ৱাঙ্গ কেঁ কোনা ভগাৰী । ও খপন ষড্যংত্ৰ মে সফন ভেনীহ । পৰণ্ড ৰেঁসী দিন ধৰি দানকৰ নহি চননৈহ্ন। সাৰিত্ৰীৰ্ৱাঙ্গ খগিনা ৰ্ৱৰখ সঁ টীচৰ ট্ৰেনিংগ কৰ**ই** নগনীহ। ও কানিজ সঁ থাকন হাৰন ঐনীহ। খন্বধকাৰ্ৱাঙ্গ ওহীনা দানকা সংগ ৰেঁৰহাৰ কেনকৈন্হ। খাৰঁ ও ঙপদেশ দেম**ই** নগনীহ জে ছোট ৰ্ৱহিন কেঁ ওনা নহি কৰক চাহী। ৰ্ৱড় ৰ্ৱহিন ৰ্ৱড় হোযত ছৈ।

খপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

২.૧.ৰবীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্ৰ-মাতৃশৰণম্

ৰবীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্ৰ

মাতৃশৰণম্

ৰ্হুতদিনসঁ কামাখ্যা ভগরতীক দৰ্শন করৰাঁক গচ্ছা হমৰ ছল। সোমনাথ যাত্ৰাক সমযমে শ্ৰীমতীজীক ঠেহুনমে

সমস্যা ভএ গেল ৰহনি । তকৰা ঠীক হেবাঁমে কৈকমাস লাগি গেলনি। সময় লগলনি,মুদা উপচাৰসঁ ৰঁত সুধাৰ ভেলনি। জখন ও ফেৰসঁ ঠহলনাগ শুৰু কএ দেলনি তঁ একদিন কহৈত ছথি-

"আবঁ হমসভ কামাখ্যা জেবাঁক কার্যক্রম বঁনা সকৈত ছী।"

"ঠীক ছৈক। আবঁ জখন অহাঁ সহমতি দএ দেনিঐক তঁ চলবেঁ কৰবঁ।"

তকৰ বাঁদ সৰকাৰক গসংপদা ৰেবঁসাগষ্টপৰ জা কএ গুৱাহাটীমে ৰহবাঁক হেত্ত ঘৰক উপলব্ধতা জঁচৈত ৰহলঁ। একদিন সংযোগসঁ নও অপ্রৈলসঁ চৌদহ অপ্রৈল ধৰিক ৰহবাঁক জোগাৰ এগাৰহ অপ্রৈল কএ খালী নহি ৰহৈক। নওসঁ বুঁঝাএল। বীচমে চৌদহ অপ্রৈলক বীচমে অলগ-অলগ তাৰিখক হেত্ত চাৰিবেঁৰ আৰক্ষণ কৰবঁএ পড়ল। কাৰণ এক্কে কোঠৰী সভদিনক হেত্ত ৰহৈক। জে ভেষ্টল উপলব্ধ নহি,জেনা ভেষ্টল ওকৰা তুৰংত আননাগন আৰক্ষিত কৰবাঁ লেলঁ। তকৰ বাঁদ গুৱাহাটী জেবাঁক আ ৰাপসীক হবাঁগ জহাজক ষ্টিকষ্ট সেহো বঁনবাঁ লেলঁ। তকৰ বাঁদে ঁনকা কহলনিঅনি-

"হেযৈ !সুনৈত ছী।"

"কী বাঁত?"

"এমহৰ আউ। দেখিঔ নে কী ছৈক।"

ঁনকো উত্সুকতা ভেলনি। হমৰ নৈপষ্টপ লগ অতিথিগৃহমে পঁচলথি। হম ঁনকা গুৱাহাটীমে সীপীডব্লুডী কএল গেল ৰহবাঁক ব্যৱস্থাক জানকাৰী দেলিঅনি। ও আশ্চর্যচকিত ৰহথি জে এতেক জল্দী ই সভ কোনা ভএ গেল।

কৰৱাঁক ছন। এগাৰাহ খপ্ৰেনক ৰহৱাঁক ব্যৱস্থা খখন কৈকষ্টা রিকল্প মোনমে খৱৈঁত ছন। জেনা কি ওহিদিন কামাখ্যামে ৰহি জাগ,ঠীৰোভাগ ওহিঠাম ঠনি জাগ,কিংবা শিনাংগমে ৰহৱাঁক জোগাৰ কৰী। এহীক্ৰমমে নেষ্টপৰ দেখৈত ৰহী কি শিনাংগমে খাযকৰ রিভাগক খতিথিগৃহ হেৱাঁক জনতৱঁ ভেষ্টন। সংৱঁধিত খধিকাৰীক ফোন নংৱঁৰ সেহো ভেটি গেন। হম খাশ্চৰ্য তখন ভেন ৗনকা খপন জৰুৰতিক ৱাঁৰেমে নিখনিখনি। জে থোড়ৱেঁ কানক ৱাঁদ ৗনকৰ সহমতি ভেটি গেন। এহি তৰহেঁ এগাৰহ খপ্ৰেন কএ শিনাংগমে ৰহৱাঁক জোগাৰ সেহো ভএ গেন।

জোগাৰ ভএ গেন ছন। গুৱাহাটী খা শিনাংগমে ৰহৱাঁক দ্বনূদিসকা হৱাঁগক জহাজক টিকষ্ট সেহো ভএ গেন ছন। খাৱঁ কামাখ্যা ভগৱতীক দৰ্শনক জোগাৰ কৰৱাঁক ছন। নও খপ্ৰেন কএ গুৱাহাটী হৱাঁগ জহাজ সাঢ়ে এগাৰহ ৱজে পৗঁঠৈত। তকৰৱাঁদ সভসঁ পহিনে ডেৰা জেৱাঁক হোএত। ওহিঠাম ব্যৱস্থিত হেৱাঁক ৱাঁদে কিছু খাওৰ কএন জাএত। তেঁ ওহিদিন কামাখ্যা ভগৱতীক ভএ সকৈত খছি। সে সোচি হম দস খপ্ৰেন কএ দৰ্শনমে দিক্কতি কামাখ্যা ভগৱতীক দৰ্শন কৰৱাঁক রিচাৰ কেনৗঁ। ওহিঠাম দৰ্শন কৰৱাঁক হেতু রিশেষ দৰ্শনপৰ্চী খাননাগন সাত দিন পহিনে কষ্টনাগ শুৰূ হোগত ঠৈক। খস্তু,চাৰি খপ্ৰেন কএ হম কামাখ্যা ভগৱতীক রিশেষদৰ্শনক হেতু খাননাগন টিকষ্ট কষ্টওনৗঁ। তাহি দেৱাঁক হোগত ঠৈক। হেতু প্ৰতি যাত্ৰী পাঁচসএ এক ৰুপযা দ্বনূগোষ্টেমে এক হজাৰ দূ ৰুপযা খাননাগন ভুগতান কেনোক ৱাঁদ হমৰসভক রিশেষ দৰ্শন টিকষ্ট সেহো কটি গেন। সে তঁ ভেন,মুদা দূদিনক ৱাঁদ হমৰ শ্ৰীমতীজীক মোন খৰাপ ভএ গেননি। ৱোঁখাৰ,খাঁসী,খাঁখি নান কতেকো তৰহক সিকাগতসভ

ভএ গেলনি। আব কী কৰী? হম তঁ পৰেসান ভএ গেলহुँ। হরাগ ঘাটামে পড়ব। এহী সময়মে জহাজক টিকট ৰদ্দ কৰাএব তঁ ভাৰী নুকসান ভএ জাএত। মুদা এহি বেৰ তঁ হম ফঁসি গেল ৰহী। মোনে-মোন মাতাকেঁ গোহৰেলহुँ। আব জানহ তূঁ হে মাতা!

তুৰংত হুনকা ডাক্টৰ লগ লএ গেলহुँ। হুনকা আঁখি ফুলি গেল ৰহনি,দেহমে বোখাৰ ৰহনি,সৰ্দী-খাঁসী তঁ ৰহবে কৰনি। ডাক্টৰসভ দৱাই লিখলনি। তুৰংত দৱাই কীনলহुँ। সংযোগ এহন ভেল জে দোসৰেদিনসঁ হুনকামে বঁহুত সুধাৰ হোমএ লগলনি। আৱা ঠীক ভএ গেলথি। দূদিনক বাদ তঁ বাৰহ

"আব কোনো চিংতা নহি।"-হম মোনে-মোন সোচলহुँ।

তেসৰদিন ভেলে হুনকৰ হালতি বঁহুত সুধৰি গেল ৰহনি,বোখাৰ উতৰি গেল ৰহনি,সৰ্দী-ভএ গেল খাঁসী সে কম ৰহনি। আঁখি সেহো আব লাল নহি ছলনি। আব লাগল জে বঁচি গেলহुँ। হমসভ প্ৰসন্ন ৰহী। মাতাকেঁ বাৰংবাৰ ধন্যবাদ দেলিঅনি ।

আখিৰ নও অপ্ৰেল আবি গেল। ভোৰে সাতবজে হরাগঅড্ডা পহুঁচবাক হেতু ছঔ বজে হমসভ অপন ঘৰসঁ বিদা ভএ গেলহुँ। সাতবজে হরাগ অড্ডা পহুঁচি গেলহुँ। ধৰাধৰ সভটা কাজ সংপন্ন ভএ গেল। সামানসভ চেকওন ভএ গেল। দুনূগোটে সুৰক্ষাজাঁচক বাদ হরাগ জহাজমে চঢ়বাক হেতু সংবঁধিত দ্বাৰি লগ পহুঁচি গেলহुँ। আব হমসভ নিচেন ছলহुँ। হরাগ জহাজকেঁ ভৰিক সময় ৰহৈক। তাবে বিশ্ৰাম কেলহ উড়বামে ঘংটা,ফোনপৰ গপ্প-সপ্প কেলহुँ। সে সভমে লাগলে ৰহী কি হরাগ জহাজমে

ৰোৰ্ডিংগ কৰবাঁক ঘোষণা ভেনৈক। হমসভ তুৰংত অপন পাঁতিমে আগূএ নাগি গেন ৰহী। দেখিতে-দেখিতে হমসভ অপন-অপন সীটপৰ বৈসি গেনহুঁ। থোড়বেঁ কানেক বাঁদ হৱাঁগ জহাজ সৈকড়োঁ যাত্রীক সংগ উড়ি গেন।

খিড়কী বাঁটে বাঁহৰ দেখৈত ৰহনহুঁ। জহাজক উড়ৈত কান ক্রমশঃ ধৰতী দূৰ ভেন জাগত ছেন। চীজ-বস্তুসভ বিঁনা ৰহনে ছেন। থোড়বেঁকানমে তঁ হমসভ চিৰৈওসঁ বেঁসী ভএ গেন ৰহী। মস্ত গগনমে হৱাঁগ জহাজমে বৈসন বিচৰণ কৰৈত ৰহী। মুদা নীচাঁ দেখনাসঁ কিছু নহি দেখি পাৰী। সভকিছু জেনা শূন্যমে বিনীন ভএ গেন ছেন। সাকাৰসঁ নিৰাকাৰক ৰুপ্যান্তৰণক বিহংগম দৃশ্য সদ্যঃ উপস্থিত ছেন।

৯ অপ্রৈন ২০২৪ক নও বাঁজি কএ দস মিনটপৰ দিল্লীসঁ উড়ন হৱাঁগ জহাজ ঠীক সাঢ়ে এগাৰহ বঁজে গুৱাহাটী হৱাঁগ সামান নএ বাঁহৰ হোগতে কান অড্ডাপৰ উতড়ন। হমসভ উবেঁৰক টৈক্সী আৰক্ষিত কৰা নেনহুঁ আ বঁহত আসানীসঁ এক ঘংটামে সীপীডব্লুডীক অতিথিগৃহ পহুঁচি গেনহুঁ। ওহিঠামক মনেজৰকেঁ অপন আৰক্ষণক কাগজ দেখওনিঅনি। ওহিঠাম পাঁচ দিন ৰহবাঁক হেতু হমৰা নগ চাৰিটা আৰক্ষণ পৃৰজী ছেন,অনেগ-অনেগ দিনমে অনেগ-অনেগ কোঠৰী। সে দেখি কএ মনেজৰ বঁজৈত অছি-

"অহাঁ আৰক্ষণ ৰাতিমে কেনে ৰহী কী?"

হম ওকৰা গপ্পৰা বুঁঝি নহি সকনিঐক।

"নহি,নহি। আৰক্ষণ তঁ দিনেমে কেনে ৰহী।"

ও ওহিমেসঁ একটা কাগজ ৰাখি নেনেক ।

"আৰ কাগজসভ বাঁদমে দএ দেবঁ।"

ৰাঁদমে মনেজৰক ৰাঁতপৰ ধ্যান গেল। অসলমে জে অপনে জেহন হোগত অছি তকৰা সদিখন তেহনে সোচাগত ছৈক। ও তঁ স্বয়ং পীৰাঁক ছল। ৰাঁদমে ওকৰা কৈকৰেঁৰ হম অন্যকৰ্মচাৰীক সঁগ ওতহি পীৰৈঁত দেখিঐক।

গুৱাহাটী হৰাঁগ অড্ডাসঁ ডেৰা অৰৈঁত কাল টৈক্সীৱঁলাসঁ গপ্প-সপ্প কেলাক ৰাঁদ লাগল জেনা একৰা সঁগে আগিলো যাত্ৰাক জোগাৰ লাগি সকৈত অছি। হম ওকৰা কহলিঐক-

“হমৰাসভকেঁ কামাখ্যা ভগৱতীক দৰ্শন কৰৱাঁক অছি। আলো মঁদিৰসভ জেৰাঁক অছি। তকৰ ৰাঁদ কাল্হি গুৱাহাটী সহৰ ঘুমৰাঁক অছি। ৰাঁদমেশিলাঁগ আ চেৰাপুঁজী সেহো জা সকৈত ছী। কী তূঁ হমৰাসভকেঁ ঘুমা সকৈত ছহ? ”

“কিএক নে ?হমৰ তঁ কাজে গএহ থিক। ”

“কতেক খৰ্চা লাগত?”

“আগ কামাখ্যা ভগৱতীক দৰ্শন কৰাএৰঁ। তকৰ ৰাঁদ ভুৱনেশ্বৰী ভগৱতী আ আৰ জতেক পাৰ লাগত ঘুমা দেৰঁ।”

“খৰ্চা?”

“অৰ্চাৰহ সএ লাগত।”

“ঠীক ছৈক। তূঁ এতহি ৰুকি জাহ। হমতূঁসভ তৈযাৰ ভএ জাগত ছী। ফেৰ ৱিঁদা হোএৰঁ।”

মঁগল দিল ৰহৰাঁক কাৰণ হমৰালোকলিক উপাস ছল। তেঁ ভোজন তঁ কৰৱেঁক নহি ছল। অস্তু,থোড়ৱেঁ কালক ৰাঁদ হমসভ তৈযাৰ ভএ গেলহুঁ। ওনা মাতা কামাখ্যা মঁদিৰমে ৱিশেষ দৰ্শন প্ৱৰজী কাল্হিক ৰঁনল ছল,মানে দস অপ্ৰৈলক ভোৰুকা পহৰক। মুদা হমসভ আগএ কামাখ্যা মঁদিৰ ৱিঁদা ভএ গেলহুঁ।

“সভসঁ পহিনে মাতাকেঁ হাজিৰী নগাওন জাএ।“-হমসভ মোচনদাঁ।

নগভগ খাধাঘংটাক ৰাঁদ হমসভ কামাখ্যা মংদিৰ নগ পহাঁঠি গেন ৰহী। মংদিৰক ৰাঁহৰে একটা পংডিতজীসঁ ভেংট ভেন। হম দানকা কহনিখনি-

“দৰ্শনক জোগাৰ ভএ সকৈত ঠৈক কী?”

“ভএ জাএত ,মদা একহজাৰ ৰুপযা নাগত।”

“কোনো ৰাঁত নহি। নীকসঁ দৰ্শন কৰা দেৰৈক নে?”

“নিশ্চিন্ত ৰহু। হমৰ নিত্যপ্ৰতিক গএহ কাজে খছি।”

দুনুগোটে পংডিতজীক পাছ্র হম-পাছ্র ৰিঁদা ভেনদাঁ। ও কেনা-কেনা ঘুমৰৈত হমৰাসভকেঁ কামাখ্যা মংদিৰক মূন ভাগমে নেনে চনি গেনখি জে গৰ্ভগৃহক ঠীক সামনে ছন। গৰ্ভগৃহমে পাঁতি নাগন জাগত নোকসভকেঁ হম দেখি ৰহন ছনদাঁ। হমৰাসভকেঁ পংডিতজী ওতহিসঁ মাতাক পূজা কৰৰঁওনখি। তকৰ ৰাঁদ হমৰাসভকেঁ প্ৰসাদ খা ফূনক সংগ একটা দোসৰ পংডিতজীকেঁ সনম্মা দেনেনি। ওহিসঁ পহিনে দানকা পাঁচসএ ৰুপযা খাৰ দেনে গেননি। দোসৰ পংডিতজী হমৰাসভকেঁ কাত ৰাঁটে নেনে-নেনে প্ৰসাদ নএ কএ মাতাক একঠাম ঠাঢ় কএ দেনাহ খা খপনে গৰ্ভগৃহমে চনি গেনাহ।

“খহাঁসভ এতহি প্ৰতীক্ষা কৰু। হম প্ৰসাদ চঢ়া কএ খাৰিঁ ৰহন ছী। “

জেৰাঁসঁ পহিনে ও হমৰাসভকেঁ মংদিৰক দেৰাঁনপৰ নাৰিযন ফোড়ৰাঁক হেতু কহননি। হম জোৰসঁ ওকৰা পটকি দেনিঐক। খসনমে নাৰিযনক পানি সামনেক দেৰাঁনপৰ ঢাৰৰাঁক ৰহৈক। মদা ওকৰ পানি তঁ পহিনে খসি চুকন ছন। একটা ঠুঁস্কা খপন

ন্যাৰিযল ফোড়ৰ্বাক হেত্তু হমৰা কহলনি। হম এহি ৰেঁৰ ওকৰ তৰ্ক ৰ্বুঝি গেল ৰহিঐক। ওকৰা হিস্যাৰেঁসঁ পষ্টকনিঐক জাহিসঁ ও ফুষ্টি তঁ গেনৈক,খসনৈক মুদা ওকৰ পানি ৰ্বাহৰ নহি,ৰ্বাঁচল ৰহি গেনৈক। ও ৰ্বহুত প্রসন্ন ভেনীহ আ অপনে হাথে ওহি ন্যাৰিযনক পানি দেৰ্বানপৰ ঢাৰি দেলনি। হমসভ পঁডিতজীক ৰ্বাষ্ট তাকি ৰহল ছলহুঁ। মুদা ও কতহু দেখেৰেঁ নহি কৰথি। মোন ঔনা গেল। তাৰেঁ হম পহিল্বকা পঁডিতজীকেঁ দেখনিঅনি। ও হমৰাসভকেঁ আশ্বস্ত কেলনি। ৰ্বাদমে ওএহ কিছু-কিছু আৰ পূজা কৰওলনি। কিছু দান কৰৰ্বাক হেত্তু উদ্যোহিত কেলনি। কন্যাভোজন হেত্তু শ্রীমতীজীক গঙ্কা দেখৈত হম ছওসএ ৰুপযা আৰ এহি হেত্তু হুনকা দেনিঅনি। আৰ হুনকা হাথক পূজা সমাপ্ত ভএ গেল ছল। পঁডিতজী প্রসাদ চঢ়া কএ আৰিঁ গেল ছলাহ। হমসভ দোসৰো হুনকাসঁ প্রসাদ নএ ৰ্বাহৰ দিস ৰ্বঢ়লহুঁ। মঁদিৰক ৰ্বাহৰ ৰ্বাঘ নগ দ্বনূ ৰেঁকতী ফোটো ঘিচওলহুঁআ মাতাকেঁ ফেৰসঁ প্রণামক কএ হমসভ ৰ্বাহৰ ৰিঁদা ভএ গেলহুঁ।

পঁডিতজীক সহযোগসঁ কামাখ্যামঁদিৰমে ভযাওল ভীড়ক অছৈত হমৰা নোকনি আসানীসঁ গৰ্ভগৃহক ৰ্বহুত নগীচ(মুদা ৰ্বাহৰে) সঁ ভগৱতীক পূজা কেলহুঁ, ৰ্বড়ীকান ধৰি ওহি পৰিসৰমে ৰহি আওৰ পূজা-পাঠসভ কেলহুঁ,মাতাকেঁ গোহৰেলহুঁ। হমৰ ছল। শ্রীমতীজী এহিসঁ ৰ্বহুত সঁতুষ্ট ৰহথি। নৱৰাত্রাক সময ওহিঠাম ভক্তনোকনিক ৰ্বহুত ভীড় ছল। কৈকগোষ্টে ৰ্বাজথি জে হুনকা দৰ্শনমে ভৰিদিন নাগি গেলনি। কহাঁদনি ৰিশেষদৰ্শনক টিকষ্টক অছৈত চাৰি-ৰহল ছল। হুনকৰ পাঁচ ঘঁন্টা সময নাগি স্বাস্থ্য সে গড়ৰ্বড়েৰ্বাক ডৰ ছল। তেঁ হমসভ ৰিশেষ দৰ্শনক

ঠিকঠক সঁগ দয় অপ্রেনক ফেৰসঁ দর্শন কৰবাঁক প্রযাস নহি কেলহুঁ।

মংদিৰমে বাঁহৰ আ ভীতৰ সভক ধ্যান আগন্তকসঁ অধিক সঁ অধিক ৰুপৈয়া ঝিটবাঁ ছল। জকৰে দেখূ সএহ তাহি লেল কিছু লে কিছু ব্যোঁত কেলে ছল। মংদিৰমে ভীতৰ জাগত কাল পংডিতজী বনিপ্রদানক স্থান দেখওলখি। অখলহু ও স্থান ৰক্তৰংজিত ছল,চাৰুকাত দুগংধ কএ ৰহল ছল। কন্নীকে ফটকী নির্দোষ ছাগৰসভ অপন জীৱনক অংতিম ক্ষণক প্রতীক্ষা কএ ৰহল ছল। হমৰা মোনমে ভেল জে ধর্মক নামপৰ ভএ ৰহল এহি অন্যাচাৰকেঁ প্রশ্রয দেবাঁ বহুত অন্যাযপূর্ণ আ অমানৱীয থিক। এ সভ অৱংশ্য বংদ হেবাঁক চাহী। তখলে জগন্নমাতা প্রসন্ন ভএ সকৈত ছথি। গএহসভ মোঠৈত হমসভ ভুৱনেশ্বৰী মংদিৰ দিস বিঢ়ি গেলহুঁ।

থোড়বেঁ কালমে হমসভ ভুৱনেশ্বৰী মংদিৰ পহুঁচি গেল ৰহী। এ মংদিৰ কামাখ্যা ভগৱতীক মংদিৰসঁ মোসকিলসঁ এক কিলোমীটৰ ফটকী নীলাংচল পৰ্ৱতক আৰ ঊঁচ ভাগমে অৱস্থিত অছি। এহিঠাম চাৰুকাতক ৱাতাৱৰণ বহুত সুৰম্য অছি। মাতা দুর্গাকেঁ সমর্পিত এ মংদিৰ গুৱাহাটীক প্রমুখ আধ্যাত্মিক স্থানমে সঁ এক মালল জাগত অছি। এতএ অংবুবাঁচী মেলা বহুত ভব্য তৰীকাসঁ মনাওল জাগত অছি। মংদিৰক ৱাতাৱৰণ বহুত শাংত ছল। হমসভ বহুত নীক জকাঁ দর্শন কেলহু,থোড়েকাল ওতএ কেলহুঁ। সামলেমে এক ব্যক্তি মংদিৰেমে ৰৌসি মাতাক আৰাধনা মাতাক মূর্তি দিস মাথ ৰাখি সুতল ৰহথি। সুদা ককৰো ধ্যান ওহিপৰ নহি ৰহৈক। লোক আএল,লোক গেল সুদা ও ওহিনা সুতল পড়ল ৰহল।

ভুৱনেশ্বৰীমংদিৰমে দর্শনক বাঁদ হমসভ নৱগ্ৰহ মংদিৰ

গেলহুँ । হৈকমীরঁনা তঁ ঋারো ঠাম নএ জেৰাঁক হেত্তু তৈযাৰ ছলা। মুদা হমহী সভ তৈযাৰ নহি ভেলহুँ। রঁদ্দত থাকি গেল ৰহী। ভোৰে চাৰিএ রঁজেসঁ ঞুঋাহাহী জেৰাঁক হেত্তু তৈযাৰীমে লাগল ৰহী। তকৰ রাঁদসঁ কিছু নে কিছু ভগএ ৰহল ছলা।

"ঋারঁ মোমে ডেৰা চলূ।"-ও কহলথি। হমসভ থাকল-ঠেহিঋাএল ঋপন ডেৰা পহুँচি গেল ৰহী। ঋাজুক ডপলঙ্কিসঁ রঁদ্দত সংত্তুষ্ট ৰহী,প্ৰসন্ন ৰহী। জতরাঁ মোচনে ৰহী তাহিসঁ রেঁসীএ পারিঁ গেল ৰহী।

দস ঋপ্ৰেল ২০২৪ক ভোৰে হমসভ তৈযাৰ ভএ গেল ৰহী। ভোৰুকা চাহক প্ৰতীক্ষামে ৰহী। ঋতিথিগৃহক কৰ্মচাৰীসভ সুতলে ৰহএ। কতহু ককৰো কোনো ঋতা-পতা নহি ছলা। চাহকেঁ তকৈত হমসভ রাঁহৰ নিকললহুँ। মুদা চাৰুকাত ওএহ মাহৌল ছলা। জেনা সহৰে সুতল হোঋএ। রাঁদমে ঋাদৰণীয শ্ৰী প্ৰেমকান্ত চৌধৰীজী কহলনি জে এহিঠামক জীরন পদ্ধতিক রাঁৰেমে কহরী ছৈক-নাহে,নাহে,মানে জে সভকিছু হেতৈক মুদা গতমিনানসঁ,কোনো ধৰফৰী নহি,কোনো তনাও নহি। থোড়ে কানক রাঁদ হৈকমীরঁনা ঋারিঁ গেল ৰহএ। তেঁ রিঁনা চাহ পীনে হমসভ রিঁদা ভএ গেলহুँ।

ঋাগ সভসঁ পহিনে ডমানংদ মহাদেৱক দৰ্শন কৰৱাঁক যোজনা ছলা। ডমানন্দ ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীক রীচোরীচ মোৰ দ্বীপ পৰ ঋছি জে ডমানংদ স্থিত প্ৰসিদ্ধ শিৱ মংদিৰ ঋছি । কহল জাগত কোনো নদীক রীচমে ঋরস্থিত দুনিঋাক সভসঁ ছোট দ্বীপ থিকা। এহি মংদিৰকেঁ ১৩৯৪ ঞ্ৰ. মে ৰাজা সিংহক ঋাদেশ পৰ গদাধৰ রঁনাওল গেল ছল, মুদা ১৮৩৭ মে ভূকংপ সঁ ঞ্ৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত ভএ গেল

এহি মঁদিৰমে কিছু ঠষ্টান কষ্টন আকৃতি অছি ৰহএ।, জে অসমিযা কাৰীগৰক নিপুণ কৌশনক পৰিচাযক থিক। ব্ৰহ্মপুত্ৰমে পানি কম ভএ গেন ছন। ষ্টৈকমীৰঁনা ষ্টৈকমীকেঁ ৰাঁডনেমে ঠনা কএ হমৰাসভকেঁ আগূ ধৰি পহুঁচা দেনক। তকৰ ৰাঁদ ও উমানঁদ জাএ ৰঁনা স্টীমৰক পতা নগওনক। হমসভ ওহি স্টীমৰ পৰ পহুঁচৈত ছী। দূটা ৰূঁষ্ণ যাত্ৰী পহিনেসঁ ওহিপৰ ৰৈঁসন ৰহথি। ও একটা নিজী স্টীমৰ ছন। প্ৰতিব্যক্তি এক দিসক দূসএ টিকট ছনৈক। মুদা ওকৰ ব্যৱস্থাপক চাৰু যাত্ৰীকেঁ দূ হজাৰমে উমানঁদ নএ জাএত আ ৰাপসো আনত। আৰ যাত্ৰীক প্ৰতীক্ষা নহি কৰএ পড়ত। হমসভ এহি নেন তৈযাৰ ভএ গেনহুঁ। ওহো দূনূগোটে অপন সহমতি দেনখিন। তকৰৰাঁদ স্টীমৰ খূজি গেন।

ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীমে ঠনৈত স্টীমৰক ৰঁহুত আনন্দময দৃশ্য ছন। চাৰুকাত শাঁত আ মনোৰম ৰাতাৰৰণমে আগূ ৰঁঢ়ৈত স্টীমৰক দৃশ্য দেখৈত ৰঁনৈত ছন। হমসভ মোসকিনসঁ পন্দ্ৰহ মিনটমে উমানন্দ মঁদিৰ নগ পহুঁচি গেন ৰহী। স্টীমৰ ৰুকি গেন তকৰ ৰাঁদ কৰীৰঁ সাৰ্ঠিটা সীঢ়ী ঠঢ়ৰঁ ছন। ওহিপৰসঁ উতৰৰঁ আ কনী কঞ্চকৰ কাজ ছন। হমৰোসঁ ৰেঁসী ৰঁএসক ছনাহ ও দূনূ যাত্ৰী। ৰঁগানক কোনো গামসঁ আএন ছনাহ। পত্নী হৃদযৰোগী উত্সাহপূৰ্ৰক সীঢ়ী ঠঢ়ি ৰহন ছনাহ। হমহুঁসভ ছনখিন। তথাপি হুনকে সঁগে আগূ ৰঁঢ়ি ৰহন ছনহুঁ। ৰীঠ-ৰীঠমে স্বস্তাগতো ছনহুঁ। মঁদিৰ পৰিসৰমে পহুঁঠি হমসভ ৰঁহুত প্ৰসন্ন ৰহী,আনন্দমে ৰহী। ওহিঠাম কৈকটা মঁদিৰ অছি। ৰেঁৰা-ৰেঁৰীসভমে দৰ্শন কেনহুঁ। পঁডিতজী হমৰানোকনিকেঁ কিছু-কিছু মঁত্ৰ পঢ়ওননি,পূজা দক্ষিণা দেনিঅনি। তকৰ ৰাঁদ ৰাঁহৰ কৰৰঁওননি। হমসভ যথাসাধ্য নিকনি থোড়েকান ৰৈঁসনহুঁ। কহি নহি সকৈত ছী জে ও ক্ষণ

কতেক আনন্দদাযক ছল। ওহিঠামসঁ ঙঠরাঁক মোন নহি ভএ ৰহল ছল। মুদা স্টীমৰসঁ রাপসী ছল। রাঁত কাল নহি ৰহি সকৈত ছলাঁ। অস্তু,হমসভ থোড়েকালক রাঁদ রাপস ভএ গেলাঁ। স্টীমৰপৰ ঙতৰৱঁ আ চঢ়ৱঁ দুনূ মোসকিল কাজ ছল। কাৰণ তকৰ কোনো নীক ওৰিআন নহি ছল। স্টীমৰ জেনা-তেনা খুট্টেমল ছল। নগপাসমে ৰাখল পাথৰসভকেঁ পকড়ি ওহিপৰ পাঁচরাঁক ছল। জেনা-তেনা হমসভ রাপস স্টীমৰপৰ পাঁচি গেল ব্ৰহ্মপুত্র নদীমে রাপসী যাত্রাপৰ চলি ৰহল ছল। ৰহী। ও আৰঁ ফেৰ হমসভ এহী পৃথ্বীপৰ স্বৰ্গক আনন্দ লএ ৰহল ছলাঁ,মংত্রমুগ্ধ ছলাঁ। তাৰঁতমে স্টীমৰ রঁনা অৰাঁজ দেলক-

“ঙতৰৈত জাঙ ।“

ঘাট আরিঁ গেল ছল। হমসভ স্টীমৰসঁ ঙতৰলাঁ। টৈক্সী রঁনা হমৰসভক প্রতীক্ষা কএ ৰহল ছল। হমসভ টৈক্সীপৰ রৈসি আগূ রঁঢ়ি গেলাঁ।

আৰঁ হমৰাসভকেঁ ভূখ লাগি গেল ছল। জলখৈ কৰৱঁ জৰুৰী ছল। তকৰ রাঁদে আগূ রঢ়ৰঁ। সে রাঁত টৈক্সীরঁনাকেঁ হম কহি দেনে ৰহিঐক। অস্তু,থোড়েকালক রাঁদ একটা জলপানগৃহ লগ ওতএ নীকসঁ জলখৈ কেলা টৈক্সী ৰুকল। হমসভ,চাহ পীলাঁ। টৈক্সীরঁনা হমৰসভক আগ্রহপৰ অপন পসিংদক জলখৈ-ৰসগুল্লো সঁগে চাহ পীলক। হমসভ ওকৰ পসিংদসঁ চকিত ৰহী। মুদা রাঁদমে পতা লাগল জে ওহিঠাম গএহ চলৈত ছৈক। জলখৈ কেলাক রাঁদ হমৰাসভকেঁ আৰঁ ফুৰতী আরিঁ গেল ছল। হমসভ টৈক্সীপৰ ব্ৰহ্মপুত্র নদীক ওহিপাৰ রঁলল ডৌল রৈসলাঁ আ রিঁদা ভেলাঁ গোরিঁদ মংদিৰমে দৰ্শনক হেতু। এহি মংদিৰক নিৰ্মাণ কৰীৰঁ একসএ

পঠাস মান প্ৰৰ্ব কএন গেন ছন। মন্ ১৯৬০মে একৰ প্ৰনৰ্নিমাণ কএন গেন। মংদিৰমে ফগ্ৱখা খা জন্মাধ্ষ্টমীক মমম রিশিধ্ষ্ট খামোজন কএন জাগত খছি। এহিঠাম পাঁচদিন ধৰি ফগ্ৱখাক খামোজন হোগত খছি। ভগৱান শ্ৰীক্ৰুক মংদিৰ হেৰোঁক কাৰণমঁ মনাওনে জাগত খছি।   এহিঠাম জন্মাধ্ষ্টমী তঁ ৰঁদ্বত নীকমঁ এহি মংদিৰমে প্ৰমাদক ৰূপমে ৰঁদ্বত নীক খীৰ খেৰোঁক খৱমৰ ভেষ্টন। এহন নীক খীৰ হমৰা গামক ৰ্ক্ৰষ্টীপৰ মুনামে ৰঁনৈত ছন,মে মোন পড়ি গেন। খীৰ খেৰোঁক নানঠমে হম দোৰোঁৰা প্ৰমাদ নেনহুঁ। তকৰ ৰাঁদ ওহিঠামমঁ ৰিঁদা ভেনহুঁ।

ভমানংদ মংদিৰমে মীঢ়ী চঢ়ৰোঁক কাৰণমঁ হমৰ শ্ৰীমতীজী থাকি গেন ৰহথি,মাথ মে দ্ৱখেনাগ শ্ৰৰু ভএ গেন ৰহনি। দ্বনকৰ দিক্কতি ৰুঁঝা ৰহন ছন। তেঁ খাৰোঁ ৰেঁমী নহি ঘুমি মকৈত ছনহুঁ। তথাপি ঘুৰতীমে রশিধ্ষ্ঠ মংদিৰ গেনহুঁ । ৰাঁঠমে ৰাঁনাজী মংদিৰ মেহো খাএন। মুদা হমমভ এহিঠাম নহি ৰুকনহুঁ। কহন জাগত খছি জে রশিধ্ষ্ঠ মংদিৰক স্থাপনা রশিধ্ষ্ঠ মুনি কেনে ছনাহ। এহিঠাম দ্বনকৰ খাশ্ৰম ছননি। এহিঠাম কৈকষ্টা জনধাৰা ৰঁহৈত খছি জে খাগূ জা কএ রশিধ্ষ্ঠ নদী খা রাহিনী নদীক ৰূপমে মহৰ দিম ৰঁঢ়ি জাগত খছি। হমমভ এহিঠাম দৰ্শন কেনহুঁ, থোড়ে ভএ গেনহুঁ। কান মুস্তেনহুঁ খা রাপম খপন ডেৰা দিম ৰিঁদা

মংদিৰমভমে খৰৈত-জাগত কান গ্ৱাহাটী মহৰক রিভিন্ন স্থানমভ মেহো দেখৈত গেনহুঁ। প্ৰৰান খাকাৰ-প্ৰকাৰক এহি ছন। খামামী মহৰক নোকমভ খপনে ওহিঠাম জকাঁ নগৈত ভাষাকক প্ৰতি ৰেঁম খন্ৰৰাগ ওহিঠামক নোকমভমে দেখাএন। হিন্দী খখৰোঁৰ তকনোপৰ নহি ভেষ্টন। মভঠাম নামপষ্টপৰ নোকমভ খামামী খমমিখা ভাষামে রিৱৰণ নিখন ছন। স্থানীয

ভাষামে গপ্প কেনায়ঁ ৰেঁমী মহজ দেখাগত চ্চনা কী মধুৰঁনী,দৰভংগামে মৈথিনীক ৰঠম্ব এহিনা দেখাগত খ্ছি?ঙত্তৰ হমমভ জনৈত চ্ঠী।

যাত্রা শিনাংগ চেৰাপুংজীক

পঠিনা দূ দিনমঁ ও ট্যৈক্মীৰঁনা হমৰা মংগে কাজ কএ ৰহন চ্চনা ফ্ননমিনা কএ হমৰা ও ঠীক খ্যাদমী বুঁঝাএন । ওকৰ কাৰ চ্ছোট জৰুৰ চ্চনৈক,চনৰিঁতো মদা ও ঠীক হানতিমে ৰহৈক খা ও নীক ৰহএ। পহাড়পৰ চ্ছোট রাহন ৰেঁমী ৰঁঠিখাঁ হোগত চ্চৈক। মে মভ মোচি কএ হম ট্যৈক্মীৰঁনায়ঁ শিনাংগ খা চেৰাপুংজী জেৰাঁক ৰাঁৰেমে ওকৰ মংতব্য পুচ্চনিঐক। ও তঁ জেনা ৰাঁটে তাকি ৰহন চ্চনা।

“কিএক নে জাএৰঁ।“- ও চ্চুটনে ৰাঁজন।

“কতেক খঠা হেত্তৈক?”

“যদি ভোৰে পাঁচ ৰঁজে ৰিঁদা হোগ তঁ ওহীদিন ৰাতি ধৰি হমমভ গুৱাহাটী নৌটি মকৈত চ্ঠী। কতহ ৰহৰাঁক প্রযোজন নহি হোএত। যদি মে কৰী তঁ চ্চও হজাৰ নাগত।”

“হমমভ বুঁঢ় থিকহঁ। এক্কে দিনমে চেৰাপুংজী গেনাগ ,ভৰিদিন ওতএ ঘুমনাগ ,ফেৰ ৰাতিএমে গুৱাহাটী নৌটি গেনাগ মংভৱ নহি খ্ছি। মোন খৰাপ ভএ জাএত তখন? ফেৰ হমৰামভকেঁ শিনাংগমে ৰহৰাঁক ওৰিখান খ্ছি। ওহিঠাম ৰুকি গেনায়ঁ মস্তা নেৰঁ,দিন মাঁঝ ধৰি শিনাংগ মে ঘুমি নেৰঁ। দোমৰ গুৱাহাটী নৌটি জাএৰঁ।”

“তখন দূ হজাৰ খাৰ নাগত,মানে দ্ননূ দিনকা ভাড়া খাঠ হজাৰ।”

“কোনো হৰজা নহি।”

ৰহন তকৰ ৰাঁদো ও হমৰাসভকেঁ মনেৰাঁক প্ৰযাস কৰৈত জে হমসভ এক্কেদিনমে ৰাপস ভএ জাগ। কহৈত ৰহন-“শিনাংগমে ৰঁাত দিক্কতি ঠৈক,ওহিঠামক প্ৰনিস ৰঁাত খঠৰ হোগত ঠৈক। নোকোসভ কোনা দনি,নগৰেঁ নহি কৰত জে খপনেদেশ মে চ্চী। হমৰা তঁ ও জগহ একদম নীক নহি নগৈত খচ্চি। ওহিঠাম খেৰাঁক সে ৰঁাত দিক্কতি ঠৈক।“

জখন ও খপনে ৰাঁত দোহৰৰৈঁত ৰহন তঁ হমসভ কহনিঐক-

“কোনো ৰাঁত নহি। জখন ত োৰা নহি জেৰাঁক মোন চ্চহ তঁ হমসভ দোসৰ ঠৈকমী কএ নেৰঁ।”

ৰাঁত গড়ৰঁড়াগত দেখি ও ত্তৰংত তৈযাৰ ভএ গেন। মুদা পাঁঠসএ ৰাত্ৰি শূন্‌ক খতিৰিক্ত নেত। হমসভ সেহো মানি গেনিঐক। তকৰ কাৰণ ৱা জে ও হমৰা নোক ঠীক বুঁঝাএন। জাগত-জাগত ও কহনক-

“হম ভোৰে পাঁঠ ৰঁজে খাৰিঁ জাএৰঁ। খহাঁসভ তৈযাৰ ৰহৰঁ।”

“ঠীক ঠৈক।”

ৰাপস খাৰিঁ গেনহুঁ। ও ঠনি গেন। হমহুঁসভ খপন ডেৰা মুদা ডেৰাপৰ নৌঙনোক ৰাঁদ হমৰ শ্ৰীমতীজীক মোন ৰঁাত খৰাপ ভএ গেননি। মাথ দৰ্দ,খাৰ কিচ্চু,কিচ্চু সমস্যাসভ ভএ গেননি। দৰাঁগ কেনথি খা সুতি ৰহনথি। মুদা হম ঠিতামে পড়ি গেনহুঁ।

“এহন হানতিমে এতেক দূৰ কোনা জা সকৰঁ?যদি মোন ৰেঁসী খৰাপ ভএ গেননি তখন?”

হম ঠৈকমীৰঁনাকেঁ ফোন কএ সভৰাঁত কহনিঐক। ৱাহো

কহলনিঐক জে কাল্হি ভোৰে অপন ঘৰসঁ বিদা হোমএসঁ পূর্ব একবেৰ হমৰা ফোন কএ লেত।

ভোৰে চাৰিবঁজে হম উঠি গেলহুঁ। হমৰ শ্রীমতীজে সেহো বাঁৰেমে পুছলনিঅছি। কহলথি জগলে ৰহথি। স্বাস্থ্যক-"আবঁ হম ঠীক ছী,চলি সকৈত ছী।"হুনকৰ বাঁত সুনি মোনমে বঁহুত উত্সাহ ভেল। হম তুৰংত টৈক্সীৱলাকেঁ ফোন কেলিঐক-"সময়পৰ আবিঁ জগএহ।"

"ঠীক ছৈক।"

হমসভ পাঁচ বঁজে ভোৰে তৈয়াৰ ভএ গেল ৰহী। এহি সময়মে ওতএ চাহ ভেটৈবাঁক কোনো জোগাৰ নহি ছল। অস্তু, হমসভ ডেৰাসঁ নিকলি গেলহুঁ। বাঁহৰ টৈক্সীৱলা প্রতীক্ষা কএ ৰহল ছল। হমসভ টৈক্সীমে বৈসলহুঁ আ শিলাংগ হোএত চেৰাপুংজীক যাত্রাপৰ আগূ বঢ়ি গেলহুঁ। সোঁসে সহৰ শাংত ছল। জেনা সভ সুতলে হোঅএ। এ তঁ বুঝাএল গেল ছল জে ভোৰুকা পহৰমে এহিঠাম দেৱীসঁ কাৰবাঁৰ শুৰু হোএত অছি। তেঁ আবঁ ওহী হিসাবঁসঁ কার্যক্রম বনাবী। থোড়বেঁ কালক বাঁদ হমসভ মেঘালয়ক দিস আসাম আ দোসৰ সীমা লগ আবিঁ গেল ৰহী। সড়কক এক দিস মেঘালয। মেঘালয মূলতঃ পহাড়ীপৰ বঁসল অছি। এহিঠাম ক্রিশ্চন জনসংখ্যা বেঁসী অছি। তেঁ সোঁসে চৰ্চ দেখাএল। একাধটা মস্জিদ সেহো দেখাএল,মুদা মংদিৰ একটা নহি দেখাএল। যদি কতহু ৰহলোঁ কএল হোএত তঁ হমৰ সভক যাত্রামার্গমে তঁ নহিএ ছল। জেনা-জেনা হমসভ আগূ বঢ়ৈত গেলহুঁ তেনা-তেনা জংগল-পহাড়সভ দেখা ৰহল ছল। চাৰুকাত হৰিঅৰ কংচন দৃশ্য লগৈত ছল। মৌসম সে বঁহুত নীক ছল। ক্রমশঃ বেঁসী ঠংঢ বুঝা ৰহল

ছন। টৈক্মীৰ্না তেজীসঁ ঋপন রাহন চনা ৰহন ছন। ও হমৰাসভকেঁ ৰস্তামে প্রম্বখ স্থানসভক রাঁৰেমে রতরৈত জা ৰহন ছন। নগভগ সাঢ়ে সাত রজে ভোৰে হমসভ শিনাংগ স্থিত ঋাযকৰ রিভাগক ঋতিথিগৃহ পহুঁচি গেন ৰহী। ওহিঠাম পহিনে ফোন কএ দেনে ৰহিঐক। জাগতে দেৰী চাহ রনি গেন। হমসভ চাহ পীননহুঁ। থোড়ে কান স্বস্তেনহুঁ ঋা চেৰাপুঁজীক নেন রিঁদা ভএ গেনহুঁ।

শিনাংগসঁ চেৰাপুঁজীক সড়কমার্গসঁ ৯৭ কিনোমীটৰ ফটকী ঋছি। ভ্র যাত্রা ঋত্যংত মনোৰম ঋছি। সড়কক দ্বনূকাত ঋদ্ভুত প্রাকৃতিক সৌঁদর্যসঁ ভৰন ঋছি। থোড়ে-থোড়ে ফটকী জনপ্রপাতসভ দেখাগত ঋছি। ঋসনমে গুৱাহাটীসঁ শিনাংগক যাত্রা ঋদ্ভুত প্রাকৃতিক দৃশ্য সভসঁ ভৰন ঋছি। এক সঁ এক দৃশ্য সামনে ঋরৈত ৰহন,ওকৰা হমসভ দেখৈত ৰহনহুঁ, কিছুকেঁ ঋপন মোরাঁগন কৈমৰামে স্বৰক্ষিত ৰখৈত গেনহুঁ। ওহি মনোৰম দৃশ্যসভমে কিছুক রাৰেমে এতহু চৰ্চা করৈত ছী।

শিনাংগ সহৰসঁ নগভগ দসমিনটক রাঁদ জমীনক সতহসঁ ঊঁচপৰ ঋরস্থিত ঋছি শিনাংগ পিক স্থূ প্রাগংট । ভ্র ১৯৩৩ মীটৰ স্থান রেঁসীকান মেঘসঁ ঋাচ্ছাদিত ৰহৈত ঋছি। ওনা মেঘ তঁ সামান্যতঃ এহি গনাকামে ৰহিতে ঋছি। তেঁ তঁ এহি প্রান্তক নাম মেঘানয ৰাখন গেন ঋছি। এহিঠামসঁ শিনাংগ সহৰকেঁ সংপূর্ণতাসঁ দেখন জা সকৈত ঋছি। এহিঠামসঁ রঁগনাদেশক সীমা সেহো দেখন জা সকৈত ঋছি।

নোহশংগথিযাংগ জনপ্রপাত মেঘানযক পূর্রী খাসী পহাড়ী জিনাক মারসগ্রা গামমে ঋরস্থিত ঋছি, তেঁ একৰা মারসগ্রা জনপ্রপাত সেহো কহন জাগত ঋছি। নোহশংগথিযাংগ জনপ্রপাতক পানি নগভগ ১০২২ ফীটক ঊঁচাগ্রসঁ খসৈত ঋছি জে সাত

ভাগমে রিভাজিত ভএ জাগত অছি। অস্তু,এহি জনপ্রপাতকেঁ যেরন মিস্টৰ ফান্স যেহো কহন জাগত অছি।

মোহৰা সর্কিটক শ্রুএমে চেৰাপূংজী মহৰ সঁ কৰীব ১৬ কিনোমীটৰ দূৰ অরস্থিত মাকডোক ডিম্পেপ রৈনী ব্যূ মড়কমঁ কন্নীকে ফটকী ঘাটীক মনোৰম দৃশ্য দেখাগত অছি । মাকডোক ডিম্পেপ রৈনী ব্যূ চেৰাপূংজী কে মৌমিনৰাম জিনামে স্থিত অছি। হমসভ এহিঠাম থোড়ে কান রুকনহুঁ। মড়কক কাতমে মকগক রেঁকতী দূটা ভুট্টা রিঁকা ৰহন ছন। ভূখ নগনে ৰহএ। হমদন্নূ মকগক ভুট্টা কীননহুঁ। রঁড়ীকান ধৰি ওকৰা খাগত ৰহনহুঁ আ ওহিঠামক অদ্ভুত মেহো দৃশ্যো দেখৈত ৰহনহুঁ।

জনপ্রপাত মেঘানযক পূর্বী খামী হিন্স জিনেমে কিন্নৰেম চেৰাপূংজীমঁ রাঁৰহ কিনোমীটৰ ফটকী অরস্থিত একটা আশ্চর্যজনক জনপ্রপাত থিক। গ্র মেঘানযক পূর্বী খামী হিন্স আকর্ষণ থাংগখৰংগ পার্কক নামমঁ জিনামে চেৰাপূংজীক নোকপ্রিয প্রমিদ্ধ মুংদৰ পার্কক ভীতৰ স্থিত অছি। একৰ ঊঁচাগ্র ১০০১ ফীট গ্র ভাৰতক মাতম মভমঁ ঊঁচ জনপ্রপাত থিক। কিন্নৰেম অছি। জনপ্রপাত তীন স্তৰীয জনপ্রপাত ছৈক। গ্র জনপ্রপাত দূ অনগ-অনগ ধাৰামে প্যৰন ছৈক জে নীচাঁ খমৈত কান এক-দোমৰমে মিনি কএ আৰ তেজীমঁ আগূ রঁঢ়ি জাগত অছি।

একরঁজে ধৰি হমসভ চেৰাপূংজীক আমপামক মহত্বপূর্ণ স্থানমভ ঘূমৈত ৰহনহুঁ। টৈকমীৰঁনা রেঁৰ-রেঁৰ রঁগনাদেশক ক্ষেত্রকেঁ দেখেৰাঁক প্রযাম কৰৈত-

“ওএহ দেখূ। রঁগনা দেশমে নাগই জৰি ৰহন অছি। আগ ওকৰমভক পারনি ছৈক। তেঁ ডত্মের কএ ৰহন হোএত।”

আরঁসভকেঁ বঁড্ড ভূখ লাগি গেল রহৈক। চৈকীরঁনা হমৰাসভকেঁ পূর্ণ শাকাহাৰী ভোজনালয় আৰেঁজ ৰূম্সি লএ গেল। ওহিঠাম বঁড্ড ভীড় ছল,মুদা ব্যৱস্থো গজবঁ ছল। লগরেঁ লহি কৰৈক জে এতেক লোক এক্কেঠাম ভোজল কএ ৰহল অছি। ছল। হম ওহি সভসঁ পহিলে পসিঁদক ভোজলক প্ৰৱজী কটাৰঁক খিড়কী লগ গেলহুঁ। প্ৰৱজী কাটএসঁ পহিলে ও মহিলা পুছলক- “আধা ঘঁটা প্রতীক্ষা কৰএ পড়ত।”

“কোলো বাঁত লহি। ”

“হম ওকৰা অপল পসিঁদ বঁতলিঐক,লোকক সঁখ্য া কহলিঐক,আ ও তকৰ মূল্য বঁতা দেলক। হম তুৰঁত আললাগল ভুগতাল কএ দেলিঐক। ও হমৰা প্ৰৱজী দএ দেলক। তকৰ বাঁদ ওহি প্ৰৱজীকেঁ একটা মহিলাকেঁ দখএ দেলিঐক। ও হমৰ লাম লিখি লেলক আ কহলক-

“অহাঁসভ বৈঁসি জাউ। হম আধাঘঁটামে বঁজা লেবঁ।

ঠীক আধাঘঁটাক বাঁদ ও মহিলা হমৰ লাম লেলক। হমসভ তুৰঁত ওকৰা লগ পহুঁচৈত ছী। ও হমৰাসভকেঁ বৈঁসবাঁক স্থাল দিস গসাৰা কৰৈত অছি। হমসভ অপল সীটপৰ জা কএ বৈঁসি গেলহুঁ। তকৰ বাঁদ তঁ এক সঁ এক মহিলা বাঁৰিকসভ ঘুমএ লাগল। তৰহ-জাএ। জে তৰহক ভোজলক সামগ্রী প্লেটমে দেলে খাগ,জতেক খাগ। সভ বাঁৰিক মহিলে ছলি আ সে অভূতপূর্ব ব্যৱস্থাক সঁগ ভোজল কৰা ৰহল ছলীহ। হমসভ ভৰিপেট ভোজল বিঁদা ভেলহুঁ। ওতহিসঁ কেলহুঁ আ বঁড্ড আশ্বস্ত ভাওসঁ ওহিঠামসঁ ৰামকৃষ্ণ আশ্রমক ভৱল সেহো দেখা ৰহল ছল। মুদা হমসভ ওতএ জা লহি সকলহুঁ। আবঁ বাপস শিলাঁগ বিঁদা হেবাঁক ছল। হমসভ চৈকীপৰ বৈঁসলহুঁ। চৈকীরঁনা সেহো ভোজল কএ চুকল

ছল। জল্দীএ টৈক্সী তেজীসঁ রাপসী যাত্রা শুরূ কএ চুকল ছল। ফের ওএহ রমনগর দৃশ্যসভ দেখৈত-সুনৈত লগভগ চারিরঁজে হমসভ শিলাঁগ স্থিত অপন অতিথিগৃহ পহুঁচি চুকল ছলহুঁ।

রাতিভরি শিলাঁগ অতিথিগৃহমে রিশ্রমাক বাঁদ হমসভ ভোরে চাহ-জলখৈক বাঁদ লগভগ নও বঁজে শিলাঁগক হেতু টৈক্সীসঁ রিঁদা ভেলহুঁ। কাল্হি শিলাঁগসঁ চরাপুংজী জেবাঁক ক্রমমে শিলাঁগ আ ওকর আসপাসক অধিকাংশ প্রমুখ স্থানসভ দেখিএ লেলে রহী। আগ জাগত- এহি জাগত মেহো হমসভ রার্ড ঝীল পহুঁচলহুঁ। নগৈত রুপযা দস মাত্র হেতু প্ররেশ নাগরিকক ররিষ্ঠ ঝীলমে প্ররেশ এহিমে কএ লএ টিকট দুটা রুপযামে রীস হমসভ অছি। কর্নল আদেশপর রার্ডক রিনিযম সর তত্কোলীন আযুক্ত কেলহুঁ। ১৮৯৪ রর্ষ নির্মাণ ঝীলক এহি দ্বারা হাপকিংস গেল কএল মে সুঁদর রঁগত চারুকাত ঝীলক এহি ছল।- লাগল ফূলসভ সুঁদর অপনে লোক ঠামসঁ জাহি অছি পূল কাঠক রীচমে ঝীলক অছি। ঝীলমে অছি। সকৈত খুআ মাছসভকেঁ হেলৈত পানিমে হাথে ঘুমৈত ওহিঠাম পর্যটকসভ অনেক অছি। মেহো সুরিধা নৌকাযনক ঘিচলহুঁ। ফোটো কিছু রৈসলহুঁ। ওতএ থোড়েকাল হমহুঁসভ রহথি। হমসভ বাঁদ তকর শিলাঁগ ফটকী কিলোমীটর পন্দ্রহ শিলাঁগসঁ-রুকলহুঁ। লগ ঝীল উমিযম অরস্থিত সড়কপর গুরাহাটী ২২০ থিক। ঝীল কৃতিম পৈঘ সভসঁ শিলাঁগক ৫৫ পসরল কিলোমীটরমে লেল কররাঁক উতপন্ন জলরিদ্যুত নির্মাণ ঝীলক কৃতিম এহি পহাড়ী আর হরিযর চারু দিস পসরল সিন্বল ছল। গেল কএল খাসী চীড় রৃক্ষ এহি রিশাল ঝীলক রৈভরকেঁ কৈক গুণা বঢ়া দেলে অছি।

দেখাগত ৰংগক হৰিখ্যৰ পানি মীনক উমিযম ফোগৌমে পয়ৰনে চাৰুকাত মীনক উমিযম খ্যঠি কাৰণ তকৰ খ্যঠি। ঠুঁঞ্চুসভ, গৈকমীৰঁনাক । ছৈক ৰহৈত পড়ৈত পানিমে ছাযা জকৰ উতৰী নীচাঁ কনী হমযসভ জে ৰহৈক গঙ্কা, খ্যথৰা পানিমে মীনক জাএ। ৰঁনাওন ৰীডিযো ওকৰ তখন । হোগ ঠাঢ় মগৈনে ওহিসঁ ৰহৈক ঢনান ৰঁদ্দত দিম নীচাঁ ওহিঠাম মুদা, ঠেদ্দনমে হিনকৰ ভএ দুৰ্ঘগৈনা ৰিঁগড়নাপৰ সঁন্তুনন কনীকো ছন্থি। ৰহিতে সমস্যা থোড়ে হমযসভ ছনে। ৰহনে নহি বুঁঝি ও ৰাঁত গু ছনে। মকৈত গ্ৰখ্যাহাগী মোঝে খ্যাৰঁ গেনদ্দাঁ। ভএ ৰিঁদা ওহিঠামসঁ ৰাঁদ কানক ৰস্তা ওএহ ছনে। ৰহনে ৰঁঠ়ি খ্যাগূ তেজীসঁ গৈকমী ছনে। জেৰাঁক, ওএহ নৈত খ্যানংদ তকৰ হমযসভ ছনে। ৰহনে খ্যাৰিঁ মামনে ফেৰসঁ দৃশ্যসভ পুছনিঐক গৈকমীৰঁনাকেঁ হম ৰস্তামে ৰহনেদ্দাঁ। ৰঁঠৈত খ্যাগূ-

"তোৰা মেঘানয পুনিসসঁ এতেক ডৰ কিএক হোগত ছহ?তোৰা মংগে ওহিঠামক পুনিম মংগে কোনো বিশেষ গৈনা ঘগিত ভেনে খ্যঠি কী?"

"কী কদ্দূ ?কোৰোনা ৰঁদীক সমযমে একগৌ ৰিঁহাৰক যাত্ৰীকেঁ শিনাংগ জাএৰঁ জৰুৰী ৰহৈক। হমৰ এ খ্যাগ্ৰহ মিত্ৰ কগৌ গেনদ্দাঁ। ভএ তৈযাৰ হেত্তু পদ্দাঁচাৰঁক শিনাংগ ওকৰা হম কেনেক। "

"তখন?"

"ওকৰা মংগে জখন শিনাংগ মহৰক নগীচ পদ্দাঁচনহ ঁ তখন পুনিম চাৰুকাত ঘেৰনে ৰ ৰঁনা ৰঁহল্লা কিছু তথাপি হএ। ৰঁঠ়নেদ্দাঁ খ্যাগূ কএ, পকড়ি পুনিম ৰাঁদ গেনাক খ্যাগূ কনীকে মুদা মুদা ছোড়নেক। মোমকিনসঁ ৰাঁদ দেনাক ৰুপযা মএ তীন নেনেক। দোমৰ ৰহএ। খঠৰ পুনিম ও ভেনে। নহি সমাপ্ত এতহি ৰাঁত

গেন খাগূ থোড়ৰেঁ দেনকৈক। কএ ফোন মোৰাঁগনপৰ প্ৰনিসকেঁ তীনসএ ওহো নেনক। পকড়ি ফেৰ হমৰা প্ৰনিস দোসৰ কি ৰহী মাঁগনেক ৰুপযা। ওকৰা ৰহী। নহি তৈযাৰ হেত্তু দেৰাঁক সে হম প্ৰযাস বুঁঝেৰাঁক কতৰোঁ কহনিঐক। সেহো ৰাঁত প্ৰনিসক পছিনা দেনিঐক। ৰুপযা দূসএ ওকৰো কএ হাৰি গেন। খড়ি ও কেনিঐক নিখা নংৰঁৰ মোৰাঁগন খপন হমৰা নিকনেন। খাদমী ৰঁঢ়িখাঁ ও মৃদা কহনেক খা দেনক-“খাৰঁ কোনো সমস্যা নহি হেতহ। যদি সে হোগত খছি তঁ হমৰা ফোন কএ দিখহ। ”ওকৰ ৰাঁত সহী নিকনেন। তকৰ নাক ভেন। নহি পৰেসানী কোনো হমৰা ৰাঁদ পহাঁচা ধৰি গংতৱ্য খপন যাত্ৰীকেঁ ওহি হম খছৈত ডাৰ্ভন দেনিখনি।”

ডৰাগত কিএক শিনাংগমে গৈকমীৰঁনা জে বুঁঝাএন খাৰঁ গপ্প তৰহেঁ এহি ছনা।- খপন ৰঁজে এক হমসভ কৰৈত সপ্প ভোজন ওতএ হমসভ ৰাঁদ তকৰ ৰহী। গেন পহাঁচি খতিথিগৃহ ভৰিদিন সংগ ভাওক সংত্তুষ্টি যাত্ৰাক সফন মোনমে খা কেনহাঁ কেনহাঁ। ৰিশ্ৰাম

ঠীৰোভাগ(পংডিত শ্ৰী ৰত্নেশ্বৰ মিশ্ৰ)

এহি ৰেঁৰক কামাখ্যা যাত্ৰাক দূষ্টা খৱিস্মৰণীয প্ৰসংগ ছেন হমৰ পিতিঔত ঠীৰো ভাগসঁ সপৰিৰাৰ ভেঁষ্ট খা খাদৰণীয শ্ৰী প্ৰেম কান্ত চৌধৰীজী হনকৰ মিত্ৰ সহযোগী নোকনিসভসঁ ভেঁষ্ট-ঘাঁষ্ট। হম খপনযাত্ৰাক খঁতিম দূ দিন এহী সভ হেত্তু ৰঁঠা কএ ৰখনে ৰহী। হম গৱাহাটী জেৰাঁক কাৰ্যক্ৰম ৰঁনএসঁ পহিনে ঠীৰো ভাগ(পংডিত শ্ৰী ৰত্নেশ্বৰ মিশ্ৰ) কেঁ ফোন কেনে ৰহিখনি। ও পচাসো সানসঁ গৱাহাটীমে ৰহৈত ছথি। ওহো বুঁঝন ছেন জে ও

কামাখ্যা মঁদিৰসঁ জ্বড়ন চ্ছিখি। তেঁ ও মাতাক দৰ্শনমে ওইঠাম মদতি কএ সকৈত চ্ছিখি। কাৰ্যক্ৰম জখন ৰ্বনি গেন,টিকট কটি গেন,যীপীডৰ্ন্বেডী গুৱাহাটীমে পাঁচ দিন ৰহৰ্বাক জোগাৰ ওইঠামক অতিথিগৃহমে ভএ গেন তখনো ঠীৰোভাগকেঁ ফোন নহি কেনিঅনি। কাৰণ শ্ৰীমতীজী কহননি জে মাতাক দৰৰ্বাৰমে জা ৰহন চ্ছী,ও স্বয়ং দেখথিন।ককৰো কিছু কহৰ্বাক কাজ নহি। ওনা হমৰ একটা মিত্ৰ স্থানীয এবমাগজ কমিশ্নৰকেঁ হমৰাসভকেঁ মদতি কৰৰ্বাক হেতু ফোন কএ দেনখিন। হমৰা ৗনকৰ মোৰ্বাগন নংৰ্বৰ যেহো দেননি। হম ৗনকাসঁ গপ্পো কেনহুঁ । মুদা ৗনকৰ পৈৰৱীমে কোনো জান নহি ৰ্বুঝাএন। তকৰ ৰ্বাদ হম চ্ছোড়নহুঁ ৗনকৰ ঠক্কৰ।

হম যত্ত্বৰহ মাৰ্চ ২০২৪ কএ জখন গাম জাগত ৰহী তখন ঠীৰো ভাগক ফোন আএন।

“ অহাঁক গুৱাহাটী যাত্ৰাক কাৰ্যক্ৰম কেনা কী ভেন ? হমসভ উত্মুকতাসঁ ৰ্বাট তাকি ৰহন চ্ছী।“

“নও অপ্ৰেনক টিকট কটা নেনে চ্ছী।অখন গাম জা ৰহনে চ্ছে ওইঠামসঁ নৌটি কএ হম ফোন কৰৰ্ব।”

তকৰ ৰ্বাদ হম গাম গেনহুঁ,ৰাপসো আৰিঁ গেনহুঁ,কিছু সমযো ৰীতি গেন মুদা হম ৗনকা ফোন নহি কএ সকনিঅনি। চুকন চ্ছী। ঠীক নও অপ্ৰেন কএ তকৰ কাৰণ তঁ উপৰ নিখিএ জখন হম কামাখ্যা মঁদিৰমে ৰহী ৗনকৰ ফোন আএন। মুদা হম মিসকান ৰ্বাদমে দেখনিঐক। কাৰণ মঁদিৰমে ততেক হল্লো হোগত ৰহৈক জে ফোনক ঘংটী সুনৰ্বাক সৰ্বানে নহি হোগত অচ্ছি। মঁদিৰসঁ পূজা কেনাক ৰ্বাদ জখন ৰ্বাহৰ নিকননহুঁ তখন ফেৰ ৗনকৰ ফোন আএন। এহিৰ্বেৰ ফোনসঁ গপ্প ভেন-

“हमसभ गुवाहाटी आबि गेल छी। मााताक दर्शन करैत रही। तेँ फोन नहि देखि सकलहुँ।”

“हम अहाँकेँ लेबाक हेतु कखन आउ। आनठाम किएक ठहरल छी ?हमरे ओहिठाम रहू। अपन घर अछि।कथेष्ट सही ,संगे रहबगप्प,-सप्प करब।”

“से तँ सत्ते। मुदा हमरा रहबाक नीक जोगार भऽ गेल अछि। तेँ तकर चिंताक बात नहि अछि। ओना हम अहाँक ओहिठाम अबस्स आएब। हमरो अहाँसँ भेंट करबाक हेतु बड्ड मोन लागल अछि।”

“ठीक छैक। हमरा फोन कऽ देब। हम अपन गाड़ीसँ अहाँकेँ लऽ आनब।”

हुनको भागक आग्रहसँ हम चकित रही। ओना ओ हमर पितिऔत भाग छथि,लेनेसँ संगी सेहो छथिहे। मुदा एतेक साल बीति गेलैक,कतेक तरहक बात भेलैक,तैओ ओ ओहिना भाउ रखने छथि,अपितु बेसी घनिष्ठता बुझा रहल अछि,से सोचि अभीभूत रही। नओसाल पहिने भतीजीक बिआहमे गामपर हुनकासँ भेंट भेल रहए सेहो कतेको सालक बाद से नहि मोन पड़ि रहल अछि। ओ हमरा गामक संस्कृत पाठशालासँ उत्तरमध्यमाक परीक्षा पास केने रहथि। थोड़ेक दिन गाममे किछु-किछु केलथि। एकदिन अपन दोकानपर बैसल रहथि कि हुनकर पित्ती कहलखिन-

“पढ़ो फारसी बेचो तेल,देखो भाग कर्मकृत के खेल।”

बस ई बात हुनकर मोनमे गड़ि गेलनि। ओही समयमे गुवाहाटीमे रहैत हुनकर सार किछु काजसँ हुनका ओतए

ৰ্জওনখিন। ৰ্স ওহি খৰসৰকেঁ ফএদা ঙ্ঠৰৈত ও গামসঁ গ্ৰাহাটী ৰিঁদা ভএ গেনাহ।তকৰৰাঁদ জে ও গ্ৰাহাটী গেনাহ সে পঢাস ৰর্ষসঁ ওতহি ছথি। খাৰঁ তঁ হুনকা গ্ৰাহাটীমে দূমহনা মকান ছনি,মধ্ৰৰঁনীমে সেহো ও একটা ৰিকসিত পৰিৰাৰ ছনি। মকান ৰঁনওনে ছথি। সানমে এক- দূ ৰেঁৰ মধ্ৰৰঁনী,গাম জাগতে ৰহৈত ছথি।

চীৰো ভাগক সংঘৰ্ষক গাথা ৰোমাংচক খছি। যদ্যপি ও সংস্কৃত পঢ়নে ৰহথি,তথাপি মেহনতি কএ খংগ্ৰেজী সিখি কএ সাতমা ধৰিক খংগ্ৰেজী মাধ্যমক ৰঁছাসভকেঁ সভ ৰিষয ট্যূশন পঢ়ৰৈত ৰহথি। এ্র কাজ ও সোনহ সান ধৰি কেনথি। মন্ষ্যক জীৰনমে কখনো কান এহন ঘটনা ঘটিত ভএ জাগত খছি জে ওকৰ দশা খা দিশা ৰঁদনি দৈত ছৈক। গ্ৰাহাটীমে একৰেঁৰ কোনো জাগ হোগত ৰহৈক। ওহিমে হুনকো পংডিতক কাজ হেত্ত খামংত্ৰিত কেনকনি। ও ওহিঠাম গেৰোঁ কেনাহ। ওহিমে হুনকা একাৰন টাকা ভেটিতনি। মুদা ওহিঠাম গেনাক ৰাঁদ হুনকা কাজ নহি দেনকনি। কেও ষড়যংত্ৰ কএ হুনকৰ নাম কটৰাঁ দেনকনি। এহি ৰাঁতসঁ হুনকা ৰঁহুত কষ্ট ভেনেনি। কাৰণ ও হুনকৰ সংঘৰ্ষক সময ছনে। একাৰন টাকা ৰঁহুত মানে ৰখৈত ছনে। হুনকৰ নাম এহি নেন কাটি দেনকনি জে ও শিক্ষকক কাজ কৰৈত ছথি,পংডিতাগ নহি কৰৈত ছথি। চীৰো ভাগ ত্ত্ৰংত ওহিঠাম ঙপস্থিত পংডিতসভকেঁ চুনৌতী দেনখিন। ৰাঁত ৰঁহুত গৰমা গেনৈক। দোসৰ দিন ভেনে ফেৰ ওহীঠাম হুনকা একটা ৰিদ্বানসঁ ভেঁট ভেনেনি। ও সংস্কৃতমে হুনকাসঁ কৈকটা প্ৰশ্ন পুছনখিন। চীৰোভাগ সভটা প্ৰশ্নক ঙত্তৰ সহী-সহী দএ দেনখিন। হুনকৰ সংস্কৃতক জ্ঞান খা ৰুদ্ধিমত্তাসঁ ও ৰঁহুত প্ৰভাৰিত ভেনাহ হুনকা

পঁডিতাগ কৰৱাঁক হেত্তু প্ৰেৰিত কেনাহ। তকৰ ৱাঁদে ও পঁডিতাগ শ্ৰুৰু কেননি জে ঋখন ধৰি ঠনিএ ৰহন ছনি। ঋখনদ্দ ঋপনো পঁডিতাগক কাজ কগএ ৰহন ছথি। ওহিসঁ দ্দনকা ৰঁদ্দত নীক ঋামদনী ভএ জাগত ছনি।

গুৱাহাটীমে ৰহৈত ঠীৰোভাগ ঋপন কৈকটা ভাএসভকেঁ নৌকৰী ধৰৱঁওননি। ও সভ ঋপন-ঋপন ক্ষেত্ৰমে ৰঁদ্দত ৰিকাস কেনাহ। ঋখনদ্দ ও ঋপন একটা ৰিধৱা ৰেঁটী সহিত দ্দনকৰ তীনটা সঁতানক পানন-পোষণ কএ ৰহন ছথি। ও সভ ৰঁদ্দত নীক শিক্ষা প্ৰাপ্ত কএ ৰহন ছথি। এক ৱ্যক্তি সঁঘৰ্ষ কএ ঋপন জীৱনকেঁ কোনা পনাষ্টি সকৈত ঋছি তকৰ একটা জীৱঁত উদাহৰণ ছথি ঠীৰো ভাগ।

নও ঋপ্ৰেন ২০২৪ কএ গুৱাহাটী পদ্দঁচনোক ৱাঁদ ঠীৰো ও ঋাগ্ৰহপৰ ঋাগ্ৰহ কৰৈত ভাগক ফোন কৈক ৰেঁৰ ঋৰৈঁত ৰহন। ৰহনাহ জে হমৰে ওতএ ৰদ্দূ,এহিঠাম এসী ৰঁনা কোঠৰী ঋহাঁক প্ৰতীক্ষা কএ ৰহন ঋছি। নৰৱাত্ৰা ঠনি ৰহন ছনৈক। দ্দনকা ঋপনা ঘৰমে তঁ পাঠ কৰৱেঁক ৰহনি,ঋানোঠাম ভৰি দিনকা ৱ্যস্ততা ঠনি ৰহন ছননি। হম কহনিঋনি জে গুৱাহাটী ঘূমনাক ৱাঁদ শিনাঁগ জাএৱঁ,চেৰাপুঁজী জাএৱঁ । তকৰ ৱাঁদ গুৱাহাটী নৌটৱঁ। তখন ঋহাঁসভসঁ ঋৱঁস্র ভেঁট কৰৱঁ। হম ১২ ঋপ্ৰেনক এক ৱঁজে শিনাঁগসঁ ৱাপস ঋাৰিঁ গেন ৰহী। তকৰ ৱাঁদ ভোজন কএ ৱিশ্ৰাম কৰৈত ৰহী কি ঠীৰো ভাগক ফেৰ ফোন ঋাএন। ও কহনাহ-

“হম সাঁঝমঋাৰিঁ ৰহন ছী। ৱাপসীমে ঋহাঁসভ সঁগে ◌ ঠনৱঁ।”

“ঋখন হমসভ ৰঁদ্দত থাকন ছী। ঋাগ কতদ্দ গেনাগ

সংভর নহি বুঁঝাগত খছি। ওনা খহাঁ খারী তঁ স্বাগত খছি।"

"কোনো রাঁত নহি। হম কান্হি ভোৰে খাঠ রঁজে ফোন কৰরঁ।"

"ঠীক ঢৈক।"

ভোৰে ফেৰ দানকৰ ফোন খাএন। ও নও রঁজে রাহনক সংগে খওতাহ। হমসভ ঠীক নও রঁজে তৈযাৰ ৰহী। মুদা গেননি। ষৈকমীরঁনা রিনংভসঁ চীৰোভাগকেঁ খএরাঁমে দেৰী ভএ খাএন ছন। তকৰ রাঁদ কৰীরঁ সাঢ়ে দস রঁজে ও হমৰসভক খতিথিগৃহ পদাঁচনাহ। গেনদাঁ। রেঁস পৈঘ গাড়ী ছন। হমসভ রাঁহৰে প্রতীক্ষা কৰৈত ৰহী। তুৰংত গাড়ীমে রৈঁসি হমসভ গপ্প-সপ্প কৰৈত খাধা ঘংটামে দানকৰ খারাসপৰ পদাঁচি গেনদাঁ। হমৰাসভকেঁ দেখিতহি চীৰো ভাগক সমস্ত পৰিরাৰ হমৰাসভক স্বাগতমে নাগি গেনাহ। দানকৰ দুনূ নাতিন,নাতি, পুতদা,রেঁটী,পত্নী সভগোটে ততেক প্রসন্ন ৰহথি জকৰ রর্ণন কৰরঁ মোসকিন। চীৰোভাগ কৰীরঁ ঘংটা ভৰি খপন সংস্মৰণ,জীরনক সংঘর্ষ গাথা সভ সুনরৈঁত ৰহনেথি। কহি নহি সকৈত ছী জে কতেক খপনত্বক ভাও ছননি দানকৰ গপ্প-সপ্পমে । খারঁ ভোজন তৈযাৰ ভএ গেন ছন। হমসভ র্যংজনসঁ পৰিপূর্ণ ভোজনপৰ রৈঁসনদাঁ। খনেক প্রকাৰক ভোজনক খানন্দ নেনদাঁ। থহি-থহি ভএ গেন। পান-সুপাৰী সেহো ভেনৈক।

খারঁ চনরাঁক ৬পক্রম শুৰু ভেন।

একটা রাঁত নিখরঁ তঁ ছুটিএ গেন। চীৰো ভাগক কৃষ্ণৰক খপনত্ব সেহো রর্ণনীয খছি। ওকৰা ভোজনমে রিনংরঁ ভএ গেন ৰহৈক । তেঁ ও ৰুসি গেন ছন। রিঁজ নহি ৰহন ছন,ভুকি নহি দুনাৰ ৰহন ছন। চুপচাপ পড়ন ছন। ওকৰা চীৰোভাগ রঁদাত-

মনোৰ কএ ৰ্‌ঔসলনি। তকৰ ৰাঁদ ওকৰা খপনে হাথে খুওলনি। ভোজন কেনাক ৰাঁদ ওকৰামে তেজী খাএল। ও এমহৰ-ওমহৰ ঘুমএ নাগল। সভসঁ খাশ্চর্য তখন নাগল জখন ৰিঁদা হোগত কান ও হমৰাসভসঁ পহিনে ষ্টৈকীৰঁনাক ৰঁগনমে জা কএ ৰৈঁসি গেন। ও কিল্কন্ন গাড়ী ছোড়ৰাঁক হেত্ত তৈযাৰ নহি ছন। ৰঁন্নত ৰাঁদো ও মোযকিনসঁ ওকৰা গাড়ীসঁ ৰাঁহৰ কএন গেন। তকৰ স্থ্ষ্টীপৰ জা কএ ৰৈঁসি গেন। হমসভ ঠীৰো ভাগক গাড়ীপৰ ৰৈঁসি গেন ৰহী। কতৰোঁ কহনিখনি জে হমসভ ওনা কএ চনি জাএৰঁ। মুদা ও নহি মাননাহ। হমৰাসভকেঁ খপনে গাড়ীসঁ ৰিঁদা কগএ কএ মাননাখি। ৰিঁদা হোখএসঁ পহিনে সমস্ত পৰিৰাৰক সঁগ ফোটো ঘিচন গেন। হমৰাসভকেঁ ৰিদাগ সেহো দেন গেন। তকৰ ৰাঁদে হমসভ ওহিঠামসঁ ন্নকে গাড়ীসঁ খপন ডেৰা দিস খাগূ ৰঁঢ়নন্নঁ।

ঠীৰো ভাগ ন্নকৰ পৰিৰাৰক সদস্যনোকনিক সঁগ ৰিঁতাওন গেন সময হমৰ সভক গ্ৱৰাহাটী যাত্ৰাক খৱিস্মৰণীয ক্ষণ ছন। এহন খপনত্ব,স্বাগত হেত্ত এতেক খাত্তৰতা খা ব্যৱহাৰক ও মাধুর্য খাজুক সমযমে ৰঁন্নত দুর্নভ খছি। হমসভ খত্যন্ত প্ৰসন্নতাপূৰ্ৱক ন্নকা ওহিঠাম ৰহনন্নঁ। ওহিঠামসঁ ৰাপস খএনাক ৰাঁদো কতেক কান ধৰি ন্নকে নোকনিক চৰ্চা কৰৈত ৰহনন্নঁ। খসনমে ঠীৰো ভাগ একটা সফন সঁঘর্ষক নাযক ছথি। জীৱনমে সভ তৰহক উঠা-পটক দেখি-ভোগি একটা সুঁদৰ খা প্ৰশঁসনীয ঠেকানপৰ পন্নঁচি গেন ছথি,প্ৰশঁসনীয উপনব্ধি প্ৰাপ্ত কেনে ছথি। সে তঁ জে ছনি সে ছনি,ও হৃদযক ৰঁন্নত উদাৰ খা ভাৱুক ব্যক্তি ছথি। ঈশ্বৰ ন্নকা নোকনিকেঁ এহিনা সতত সুখী খা সঁপন্ন ৰাখথি সএহ

মনোকামনা।

শ্ৰী আশীষ অনচিন্হাৰ

ওহি সময়মে হম ভুৱনেশ্বৰী মংদিৰমে দৰ্শন কএ নিকলি ৰাঁজি ৰহল ছলহুঁ। হমৰ ৰহল ছলহুঁ। কৰীৱ সাঢ়ে চাৰি ফেসবুকপৰ পোস্ট কএল গেল কামাখ্যা ভগৱতী মংদিৰ নগক ফোটো দেখি শ্ৰী আশীষ অনচিন্হাৰজী ফোন কেলথি-

"ফেসবুকপৰ দেখলহুঁ জে অপনেসভ কামাখ্যামে ছী।"

"আগএ গুৱাহাটী পহুঁচলহুঁ। কামাখ্যা ভগৱতীক দৰ্শনক ৱাদ ভুৱনেশ্বৰী মংদিৰমে দৰ্শন কএ ৱাহৰ নিকলি ৰহল ছী।"

"ৱহুত প্ৰসন্নতাক ৱাত। কতএ ৰুকল ছী।"

"গুৱাহাটী স্থিত সীপীডৱ্লুডী অতিথিগৃহমে।"

গপ্প-সপ্প ভগএ ৰহল ছল কি ফোন কহি-কহি জাগ। পহাড়ী সভক কাৰণ নেটৱৰ্ক ৱাধিত ভএ জাগত ছল।

"ৱেৰ-ৱেৰ ফোনকহি ৰহল অছি। ডেৰা পহুঁচৈত ছী। ফেৰ গপ্প কৰৱ।"

গপ্পেক ক্ৰমমে ও কহলনি জে ভুৱনেশ্বৰী মংদিৰ দৰভংগা অপন মহৰাজক ৱনাওল ছনি। সাঁঝমে ডেৰা পহুঁচলাক ৱাদ হম পতা হুনকা হ্বাট্সএপপৰ পঠা দেনিঅনি। ও তুৰংত নিখৈত ছথি-

"হম অখনী কিলোমীটৰ ফটকী ৰংগিয়ামে ৰহৈত ছী। তথাপি অপনেসঁ ভেংট কৰৱাক হেতু উত্সুক ছী। কী পতা ফেৰ এহন অৱসৰ কহিআ ভেটত? "

"হমৰো অপনেসঁ ভেংট কৰৱাক ৱহুত গচ্ছা অছি। হম চৌদহ তাৰিখ ভেংট-ঘাঁটেক হেতু খালী ৰখনে ছী।ওহিসঁ পূৰ্ৱ চেৰাপুংজী,শিলাংগ জেৱাক অছি।"

"অচ্ছা অহাঁ ওমহৰসঁ ৱাপস হোউ। প্ৰয়াস কৰৱ জে হমসভ

ৰীঢমে কতহু ভেঁষ্ট কৰী। ”

তকৰ ৰাঁদ ফোন কষ্টি গেন। হম চেৰাপুঁজীসঁ নৌষ্টনোক অনচিন্হাৰজীসঁ ভেঁষ্ট কৰৰাঁক হেতু হম ৰাঁদ তেৰহ অপ্ৰৈন কএ মোনে-মোন কাৰ্যক্ৰম ৰনৰিঁতে ৰহী কি হুনকৰ ফোন আএন-

“হমৰাসভক ভেঁষ্ট নহি ভএ সকত। কাৰ্যানযমে কিছু জৰুৰী কাজ আৰিঁ গেনৈকঅছি। তাহিমে ৰৰিও দিন ৰ্যস্ত ৰহৰঁ। ”

কী কহিতিঅনি? তকৰ ৰাঁদ ৰঁড়ী কান ধৰি মৈথিনীসঁ জুড়ন ৰিষযসভপৰ হমসভ চৰ্চা কৰৈত ৰহনহুঁ। ৰিদেহ পত্ৰিকামে সানসঁ কএন জা ৰহন যোগদানক চৰ্চা তঁ ভেৰেঁ হুনকৰ অনেক কএন। নিশ্চিত ৰূপসঁ অনচিন্হাৰজী কতেকো সানসঁ ৰিদেহ পত্ৰিকাক মাধ্যমসঁ আদৰণীয শ্ৰী গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰজী আ হুন ৰ অন্য সহযোগী নোকনিক সংগ ৰঁহুত মহত্বপূৰ্ণ কাজ কএ ৰহন ছথি। মৈথিনী গজনক ক্ষেত্ৰমে হুনকৰ যোগদানক চৰ্চা হোগতে ৰহৈত অছি। এমহৰ আদৰণীয গজেন্দ্ৰজী আ হুনকৰ শ্ৰীমতীজীসঁ জুড়ন সাহিত্যিক ৰিষযপৰ,প্ৰীতি কাৰণ সেতু ৰাঁন্হন, নামসঁ পুস্তক সংপাদিত কেননি অছি। এহন সৃজনশীন আ মৈথিনীপ্ৰেমীসঁ ভেঁষ্ট নীক নগৈত। মুদা কোনো ৰাঁত নহি। ও স্বস্থ কএ ৰঁহুত ৰহথু,এহিনা সক্ৰিয আ সৃজনশীন ৰঁনন ৰহথু। আগ নে কানহি ভেঁষ্ট হেৰেঁ কৰতৈক। ওহুনা ৰিদেহক মাধ্যমসঁ তঁ হমসভ নিৰংতৰ সংপৰ্কমে ৰহিতে ছী।

মিথিনা সাংস্কৃতিক সমন্বয সমিতি, গুৱাহাষ্টী

১০ মাৰ্চ ২০২৪ কএ হমসভ গুৱাহাষ্টী স্থিত অপন ডেৰাপৰ ৰাপস জাগত ৰহী কি আদৰণীয শ্ৰী কামেশ্বৰ চৌধৰীজীক ফোন আএন। গপ্প-সপ্পক ক্ৰমমে হম কহনিঅনি জে গুৱাহাষ্টীমে ছী। ও

ত্তুৰংত কহৈত ছথি-

“প্রেমকান্ত চৌধৰীজীসঁ সংপর্ক কেনিখনি কি নহি?”

হমৰো স্বনন ৰহএ। গুৱাহাটীমে মৈথিনীক ৗনকৰ নাম প্ৰবান খামহ ছথি ও। মিথিনা সাংস্কৃতিক সমন্বয় সমিতি, গুৱাহাটীক পদপৰ ৰহনথি। স্থাপক খধ্যক্ষ ৰহথি খা এক্কৈস বর্ষ ধৰি ওহি খখনৗ পূর্বোত্তৰ মৈথিন পত্রিকাক সংপাদক ছথি। ফোনপৰ সেহো একাধ ৰেঁৰ ৗনকাসঁ গপ্প ভেন খছি। তেঁ ৗনকাসঁ ভেংট তঁ কৰৱাঁক ছনহে। মুদা সোচনে ৰহী জে পহিনে চেৰাপুংজীসঁ ঘূমি খাৱী। তকৰ ৰাঁদ গুৱা সভ কএন জেতৈক। তাহি হেতু ১২,১৪ খপ্রৈনক সময় হম ৰখনো ৰহী। ফেৰ ভেন জে খপন কার্যক্রমক জনতৰ্ঁ পহিনেসঁ দএ দেৰ্ঁনি তঁ ৰ্ঁঠিখাঁ ৰহত। হম ফ্লাসেখপপৰ খপন কার্যক্রমক জনতৰ্ঁ ৗনকা দেনিখনি। ও তুৰংত উত্তৰো দেনেনি।

তেৰহ খপ্রৈনক ভোৰে সৰ্ঁাখাঠ ৰ্ঁজেক খাসপাস খাদৰণীয শ্ৰী প্রেমকান্ত চৌধৰীজীক ফোন খাএন-

“খপনেক কোনা কী কার্যক্রম খছি?”

“খখন তঁ হম খপন গ্রামীণক ওহিঠাম জাএৰ্ঁ। ওহিঠামসঁ নৌগৈনোক ৰাঁদ খানী ৰহৰ্ঁ। কানহি সেহো ভৰিদিন খানীএ ছী।”

“খপনেক গ্রামীণক কী নাম ছনি?”

“ৰত্নেশ্বৰ মিশ্র”

“ও হমৰা জনৈত ছথি কি নহি?”

“জনিতে হেতাহ।”আ সে ৰাঁত সহী নিকনেন। প্রেমকান্ত চঔধৰীজীকেঁ ও নীকসঁ জনৈত ছথিন। ওএহ নহি,অপিতু গ্ৱরাহাটীমে ৰহনাহৰ সাগতে কেও মৌথিন হেতাহ জে হ্ননকৰ নাম নহি স্বননে হোঅএ। তকৰ কাৰণ হ্ননকৰ মৌথিনী-মিথিনাসঁ প্রেম স্বভারসে ৰ্হ্নত মিনেনসাৰ অছি। এ্ৰ সভ ৰাঁত থিক । হ্ননকৰ হমৰা তখন ৰেঁসী নীক জকাঁ বুঁঝাএন জখন ১৪ অপ্রৈনক দ্বপহৰ ৰাঁৰহ ৰজেক আসপাস হমৰাসঁ ভেঁষ্ট কৰএ ও হমৰ সীপীতৰ্ন্ৱেডী অতিথিগৃহ অএনাহ। ৰেঁস নমসগৰ- পোৰসগৰ ঞ্চআ,গোৰ ৰর্ণ আ আকর্ষক ছরি। দেখিতহি নাগন জেনা কতেক দিনসঁ পৰিচিত হোথি। হমসভ সোন্সে অপন কোঠৰী সংখ্যা তীনমে চনি জাগত প্রেমকান্তজী অপন রিজিষ্টিংগ কার্ড দেনেনি। ওহিমে ৰর্ণিত ছী। হ্ননকৰ যোগ্যতা,অনুভৱ দেখি চকিত ৰহী। সম্মান আ প্বৰষ্কাৰক তঁ জেনা হ্ননকাপৰ ৰর্ষা ভেন ছনি। অতিথিগৃহমে চাহক হেতু পহিনেসঁ কহনে ৰহিঐক। ও সভ চাহ অনৰোঁ কেনক ,ম্বদা মীঠ আ দ্বধ ৰঁনা চাহ প্রেমকান্তজী পিৰেঁত নহি ছথি। ওকৰা হ্ননকা হেতু ৰিঁনা দূধক চাহ অনৰাঁক হেতু কহনিঐক। প্রেমকান্তজী ওকৰা স্বয়ং অসমিআমে নীকসঁ বুঁঝা দেনখিন জে কেহন চাহ ৰঁনেৰাঁক ছৈক। সে সভ স্বনি কএ জে ও গেন সে ৰীতি গেন। হমৰা ৰ্হ্নত সংকোচ গেন। আধা ঘঁষ্টাসঁ ৰেঁসীএ সময ভএ ৰহন ছনা। ম্বদা কএনে কী জাগত? তাৰেঁমে ওকৰা চাহ অনৈত দেখনিঐক। প্রেমকান্তজী চৌন কৰৈত কহনখিন-

“পত্নী আনএ চাহ ৰঁগান চনি গেনছনহ কী ?”

ও নজা গেন,কিছু উত্তৰ নহি দএ সকলনি, চাহ ৰাখি কএ চনি জাগত ৰহন। এহি ৰীচ হমসভ অনেক ৰিষযপৰ গপ্প-চনননি। হমসভ সপ্প কৰৈত ৰহনদ্দাঁ। প্ৰেমকান্তজীক চাহ সঠি গেন তঁ চাহ পহিনে পিৰিঁ নেনে ৰহী। আৰঁ ভোজনক সময ভএ ৰহন চনৈক। অতিথিগৃহক ভোজনানযসঁ ভোজন কৰৰাঁক আগ্ৰহ ভোজন কৰৰাঁক কএন জা চুকন চন। হম প্ৰেমকান্তজী কেঁ সেহো নিৰেদন কেনিঅনি। ৰঁদ্দাত মোসকিনসঁ ও তাহি হেতু তৈযাৰ ভেনাহ। হমসভ সঁগে-সঁগে ভোজন কেনদ্দাঁ। আৰঁ কৰীৰঁ দূ ৰাঁজি জেৰাঁক চনননি। হমসভ ৰহন চন। প্ৰেমকান্তজীকেঁ কাৰ্যানয দ্দানকাসঁ গপ্প-সপ্পমে ততেক আনন্দিত ৰহী জে ফৰাক হেৰাঁক মোন নহি হোঅএ। মুদা দ্দানকা তঁ জেৰাঁক চননিহে। আখিৰ দ্দানকা ৰিঁদা কেনিঅনি। জাগত-জাগত ও কহৈত গেনাহ জে সাঁঝমে দ্দানকৰ কাৰ্যানযমে মিথিনা সাংস্কৃতিক সমন্বয সমিতি, গুৱাহাটীক ৰৈঁসাৰ হেতৈক। ওহিমে অপনে দ্বনূগোষ্টেকেঁ অএৰাঁক অছি।

হমসভ ৰঁদ্দাত আতুৰতাসঁ সাঁঝক প্ৰতীক্ষা কএ ৰহনে চনদ্দাঁ। অপন মাষ্টিসঁ এতেক ফষ্টকী ৰহিও কএ গুৱাহাটীমে প্ৰেমকান্তজী আ দ্দানকৰ মৈথিন মিত্ৰনোকনি মৈথিনী-মিথিনাক ফহৰওনে চথি সে ৰঁদ্দাত মহত্বপূৰ্ণ ৰাঁত থিক। সাঁঝমে চও ঝঁডা ৰঁজে হমসভ জীএস ৰোডপৰ এৰীসী প্বনিস প্ৰাগঁষ্ট নগ প্ৰেমকান্তজীক কাৰ্যানয পদ্দাঁচনদ্দাঁ। প্ৰেমকান্তজী পহিনেসঁ ওতএ চনাহে। মিথিনা সাংস্কৃতিক সমন্বয সমিতি, গুৱাহাটীক ৰৰ্তমান অধ্যক্ষ আদৰণীয শ্ৰী সত্য নাৰাযণ সাদ্দাজী সেহো উপস্থিত ৰহথি। সত্য নাৰাযণজী ৰঁদ্দাত যোগ্য ৰ্যক্তি চথি। ও পংজাৰঁ নেশনন

রৈঁকমে মহাপ্রবঁধক(জীএম) ক পদসঁ সেৱানিবৃত্ত ভেল ছথি। অপন সেৱাকালমে ও কতেকো মহত্ত্বপূর্ণ পদসভপৰ ৰহল ছথি। আসাম গ্রামীণ রিকাস রৈঁকক অধ্যক্ষ সেহো ৰহল ছথি। এহন স্বযোগ্য র্যক্তিসঁ ভেঁট হোএবঁ নিশ্চিত ৰূপসঁ বঁড়ত ভাগ্যক রাঁত ছল। ওহিঠাম আঠ-দসগোটে মিথিলা সাঁস্কৃতিক সমন্বয সমিতি, গুৱাহাটীক রর্তমান আ ভূতপূর্ব অধিকাৰী লোকনি কার্যক্রমমে ভাগ লেবাঁক হেতু আএল ৰহথি । ড়নকাসভসঁ সেহো পৰিচয অপ্রৈলক চৌরীস সালপূর্ব মিথিলা সাঁস্কৃতিক ভেল। অসলমে ১৪ সমন্বয সমিতি, গুৱাহাটীক স্থাপনা ভেল ছল। আগএ ওকৰ স্থাপনা সঁস্থা ড্র দিরস ছল। এতেক দিনসঁ বঁড়ত ৰাস পৰেসালীক অছৈত নির্বাদ ৰূপসঁ চলি ৰহল অছি সে গৌৰরক রাঁত থিক। সঁস্থাক গতিরিধিপৰ আদৰণীয প্রেমকান্তজী আ আদৰণীয সত্যনাৰাযণজী অপন-সেহো অপন রাঁত ৰখলনি। আলো গোটে অপন রিচাৰ দেলনি। ওহী রীচমে ও সভ হমৰা দুনূ রৈঁকতীক পাগ আ দোপট্টা পহিৰা কএ হার্দিক স্বাগত কেলনি। স্মৃতি চেন্থ সেহো অপন সাহিত্যিক যাত্রাক রাঁৰেমে দেলনি। কার্যক্রমমে হমদূ বঁজলহুঁ। চাহ-পান ভেলৈক। ফোটো ঘিচল গেলৈক। তকৰ রাঁদ সভগোটে রেঁৰা-রেঁৰী ওহিঠামসঁ রিঁদা ভেলহুঁ। প্রেমকান্তজী হমৰা অতিথিগৃহ ধৰি ছোড়ি দেলনি। জাগত-জাগত কহলথি-

"হম ভোৰে ফেৰ আএবঁ। অপনেক হেতু কিছু উপহাৰ ৰখলে ছী। আৰঁএ কাল রিঁসৰা গেল।"

ও হম বঁড়ত মনা কেলিঅনি । মুদা ভোৰে সাতে বঁজে ফোন কেলথি-

“হম দস মিনষ্টমে আৱিঁ ৰহন ছী। কনী ৰুকি জাএৱঁ।”

হমসভ হৱাঁগ অস্তা জেৱাঁক হেতু তৈযাৰ ৰহী। মুদা ঘানকৰ আগ্ৰহ টাৰৱঁ সংভৱ নহি ৱুঁঝাএন। কনীকে কানক ৱাঁদ ও হাথমে একটা মোৱা নেনে আৱিঁ গেনথি। ঘানকৰ স্নেহপূর্ণ উপহাৰকেঁ সম্হাৰি কএ ৰখনহুঁ।কনী কান হমসভ গপ্পো নেৱঁ কেনহুঁ।আৱঁ সময সমাপ্ত ভএ ৰহন ছন। ঘানকাসঁ ৱিঁদা অনিৱাৰ্য ভএ গেন ছন। অস্তু,হমসভ টৈক্সীপৰ ৱৈঁসি গেনহুঁ। প্ৰেমকান্তজী হমৰাসভকেঁ প্ৰণাম কেননি। কহি নহি সকৈত ছী কতেক আত্মীয আ ভাৱপূর্ণ ছন ঘানকৰ ব্যৱহাৰ। কিছু তঁ ৱিশেষতা ঘানকামে ছনিহে জে এতেক নোকপ্ৰিয ছথি,সেহো এতেক দিনসঁ। অঁত-অঁত ধৰি ও হমৰাসভক নগীচমে ৰহনথি। গেন ৰহী। মুদা প্ৰেমকান্তজীক টৈক্সীপৰ ৱঁঘাত দূৰ ধৰি ৱঁঢ়ি প্ৰেমপূর্ণ ব্যৱহাৰসঁ অভিভূত ৰহী,আনন্দিত ৰহী। মোনমে একটা সংতুষ্টি ভাও ছন জে হমৰসভক এ যাত্ৰা মাতা কামাখ্যাক অসীম অনুকংপাসঁ ৱঁঘাত সফন আ আনন্দদাযক ৰহন।

২৩।০৪।২০২৪

ইয়াত জোঁতা
চেণ্ডেল ৰাখিব

মহাপ্ৰভু শ্ৰীশ্ৰী দৌল গোবিন্দ মন্দিৰ

দান পাত্র
दान पात्र

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 editorial.staff.videha@gmail.com 𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।

২.৫.নির্মনা কর্ণ- অগ্নিশিখা খেপ -৩১

নির্মনা কর্ণ (১৯৬০-), শিক্ষা - এম. এ., নৈহর- খরা পুর, দরভঙ্গা, সাসুর- গোঢ়িযারী (রাঁনহী), রর্ত্তমান নিরাস- রাঁচী, ঝারখণ্ড। ঝারখংড সরকার মহিনা এরং রাঁন রিকাস সা ◌াজিক সুরক্ষা রিভাগমে রাঁন রিকাস পরিযোজনা পদাধিকারী পদসঁ সেরানিরৃত্তি উপরান্ত স্বতংত্র নেখন।

(অগ্নি শিখা মূন হিন্দী- স্বগীয জিতেন্দ্র কুমার কর্ণ, মৈথিনী অনুরাদ- নির্মনা কর্ণ)

অগ্নিশিখা খেপ -৩১

পূর্রকথা

রাজা পুরুররা রাজভরন সঁ পনাযন কS গেন ছথি অা জংগন-জংগন ভটকি রহন ছথি ও । উর্রশী সঁS ভেঁট কররাঁক প্রতীক্ষা ◌ ছথি, জিনকা সঁS পূর্ণিমা কে দিন এক সান রাঁদ কুরুক্ষে৲ মে ভেঁট কররাঁক রচন ভেন্টন ছনি।

আর্ঁ আগূ

সমযক পক্ষী অপন পাঁখি ফড়ফড়ারৈত উড়ৈত ৰহন ৰাজাক উন্মত্ততা মেঁ কনেকো সুধাৰ নহি ভেনৈন্হ, অপিত ানক প্রমত্ততা ধীৰে-ধীৰে বঁঢ়িতে চনি গেনন্হি। এমহ্ৰ ও কতেকো ে ৰ আত্মেঘাত কৰবাঁক অনেকানেক প্রযাস কেনথি। এক বেঁৰ ও একটা পহাড়ক ভুঁচ শিখৰ পৰ চঢ়ি গেনথি আ ওহি উপৰ সs ও চনাঁগ নগা দেনথি মুদা আশ্চর্য ও একটা খূবঁ বিশ ন নদী মেঁ খসি পড়নথি। ও নদী সঁভবতঃ গিৰি কে চৰণ প্রক্ষানন কৰৈত বঁহি ৰহন চন। পানি মেঁ খসবাক কাৰণ ানকা পৰ কোনো প্রতিকূন প্রভাব নহি পড়নন্হি, ও নদীক বঁহাব মেঁ বঁহৈত ৰহনথি। নদীক বঁহাব সঁগ বঁহৈত ও অচেত ভs গেন ৰহথি। জখন ানক চেতনা বাপস অযনন্হি অপনাকেঁ নদীক তটঁ পৰ পাবিঁ ও বঁাত দুখিত ভয গেনথি। হৃদয মেঁ মৃত্যু কেঁ চূনবাঁক বিচাৰ পুনঃ জাগৃত ভেনৈন্হি। আবঁ ও নদীক গহৰাঈ মেঁ চনি গেনাহ আ অপন হাথ-পৈৰ নিষ্ক্রিয চোড়ি দেনথি,মুদা বিধনা কে বুঁঝনেক ! দীক তীব্র প্রবাহ সঁ বঁহি গেনাহ আ পুনঃ কচাৰ পৰ পহুঁচি গেনাহ |

এক-দূ নহি অনেকো বেঁৰ ও মৃত্যু কে ৰৰণ কৰবাক এহন প্রযাস কেনথি,মুদা মৃত্যু ানকা নগ নহি আবিঁ সকন। উর্বশী কে বিৰহ মেঁ ও জীবঁয নহি চাহৈত চনাহ, মুদা বিধনা ানকা বিৰহ াগ্নি মেঁ বিদগ্ধ কs জীবিত ৰাখs চাহৈত চন। তাহি কাৰণ ও জীবিত চনথি, উর্বশী কে বিযোগ মেঁ বিদগ্ধ ও জীবিঁ ৰহন চনথি, উর্বশীক প্রেমক স্মৰণ কৰৈত ানক বিৰহাগ্নি মেঁ জড়গত ও অপন জীবন ব্যতীত কs ৰহন চনথি - বিক্ষিপ্ত সন!

সময ওহিনা ব্যতীত হোগত ৰহন আ অগিনা সানক ও পূর্ণিমা

ৰাতি সেহো আৰিঁ গেল জখন হুনকা কুৰুক্ষেত্ৰ মেঁ ডৰ্বশী সঁs ভেঁষ্ট কৰবাঁক ছলনি। ঞ ৰেঁহ পূৰ্ণিমা কে ৰাতি ছল ! গগন মংডল স s জ্যোত্স্না কেৰ পীযূষ পৃথ্বীক আঁচৰ কেঁ অনৰৰত সিংচিত কs ৰহল ছনা। নৰ্মদা-সৰস্বতীক ও সংগম স্থল বিশাল সলিল কে ৰূপ ধযনে ছল। দৃষ্টি সীমা পৰ্যংত নীৰ কে অতুল ভংডাৰ!

চাঁদ সs প্ৰস্ফুষ্টিত ভেল চাঁদনী নদীক জল পৰ প্ৰতিবিংবিত য ৰজত কে বিশাল ভংডাৰক ভ্ৰাংতি প্ৰস্তুত কs ৰহল না।

বাতাৱৰণ নীৰৱ ছনৈক, নদী কে জল সোঁ শীতল ভেল হৱা সেহো মংদ গতি সঁ চনৈত ৰহি-ৰহি কs ওতহি কছাৰ পৰ বৈসল পুৰূৰবাক দেহ কেঁ ছুবিঁ জাগত ছনৈক আ হুনক সম্পূৰ্ণ শৰীৰ সিহৰন সঁs ভৰি জাগত ছনৌহি। মুদা হুনকা এহি পৰ কলেকো ধ্যান নহি ছলন্হি। ও এহি বাতাৱৰণ! আ বাতাৱৰণ কে সংগ স্বযং অপনা কে বিস্মৃত কs চুকল ছলাহ। ও অপনা কেঁ চিন্হবাঁ মে সেহো ক্ষম নহি ছলাহ।জিনকৰ অতীত উজ্জ্বল ছলনি, হুনকৰ বৰ্তম ন পূৰ্ণতঃ অন্হাৰ মেঁ ডুবল ছলনি। ও মাত্ৰ অপন ভবিষ্যক প্ৰতি শ্বস্ত ছলাহ। অহিনা নিৰ্জন বন মেঁ ভটকৈত কোনো মকান মেঁ কনো নিৰ্জন অংধকাৰ ভৱন মাৰ্গ অথৱা কনো অন্য স্থান বা নদী তষ্ট পৰ বিৰহ মেঁ জৰি -জৰি কs ভস্মীভূত ভেনাঞ ছনি হুনক লেখ মেঁ! যৈহ তs ছনি হুনক ভবিষ্য!

অতীত এক পৰাক্ৰমী সম্ৰাষ্ট কে ৰূপ মেঁ গতিহাস মেঁ স্বৰ্ণাক্ষৰ মেঁ অংকিত ভয চুকল ছনি! বৰ্তমান ডৰ্বশী কে সংগ অষ্টুষ্ট প্ৰেম-কথা কহি ৰহল ছৈক - জে জন-মানস কে প্ৰত্যেক বৰ্গ কে জীহ পৰ অংকিত ছৈক! মুদা ভবিষ্য! সংভৱত: ও হুনক অংধকাৰময জীৱন কে কনো নিৰ্জন সিযাহ গুফা মেঁ ধকেলৱা হেতু নিএ তুৰ ছৈক

!

পুৰূৰৱা সংগমক কাত মে ৰৈসন যৈহ সৰঁ ৰাঁত কে মোচি উৰ্ৱশী কে কল্পনা মেঁ নিমগ্ণ ছনাহ। মুদা খচক্কে হ্মনক রিচাৰ শ্ৰৃং না ভূকংপ মেঁ টূটৈত মীনাৰ সদৃশ ধ্বস্ত ভs গেনহি।

হঠাৎ হ্মনক দৃষ্টি নদী মেঁ বঁহৈত এক মানর খাণৃতি পৰ কেঁদ্রি ভs গেন ছনহি। খপন হৃদয মেঁ খচক্কে উপজি খাযন ক্নো খদৃশ্য রিচাৰ কে রশীভূত ভয ও নদী মেঁ কূদি গেনথি।

জকৰ ভরিষ্য খঁধকাৰময হোয ভনা ওকৰা কী খপন মৃত্যুক ভয হোগত ঠৈক । পুৰূৰৱা তs মাত্র একটা শৰীৰ ছনথি ! এহন শৰীৰ জে খাত্মোহীন খছি ! শর মাত্র! হঁ! হ্মনকৰ মাত্র শৰীৰ ছনেধৰাতন পৰ! জে খাত্মো ওহি শৰীৰ কে সুচাৰু ৰূপ সঁs দেখৈত ছন খা ওকৰা খপন প্রেম সঁs, মেধা সঁs থপকি-থপকি গত মান কএনে ছন! ও তs উৰ্ৱশীক সংগ গমন কেনক স্বৰ্গ কে দিশা মেঁ

!

উৰ্ৱশী কে রিচাৰ মেঁ নিমগ্ন ও ফুসফুসাহটি ভৰন স্বৰ মেঁ মুখ সোঁ কিছু খস্পষ্ট সন ধ্বনি নিকানৈত খপন হাথোঁ মেঁ এক নিশ্চন মানর শৰীৰ উঠৌনে তট পৰ খারিঁ গেনথি। ধ্যান সs খারঁ ওকৰা ও দেখনথি !

"খৰে! ই ত একটা ক্নো সুঁদৰ যুরতী ছথি ......"

চকিত ভয পুৰূৰৱা ধ্যান সs ওকৰ মুখ দেখs নগনথি। ও একটা সুন্দৰ যুরতী ছনীহ, কিছু পৰিচিত সন বুঁঝেননি, মুদা ই স্পষ্ট নহি ভেননি জে ই কে ছথি। হ্মনকা খপন জীরন মে মাত্র দূ টা স্ত্রীক নিকটতা ভেটন ছননি - একটা উৰ্ৱশী জিনকা নে   হ্মনকৰ হৃদয মেঁ এখনহু খপাৰ প্রেম ছনি, খা দোসৰ জে ছন কে মাধ্যম সোঁ পুৰূৰৱাক প্রেম প্রাপ্ত কৰৱা কে প্রযাস কএনে ৰহথি -দানর

ৰাজ কেশি কে পুত্ৰী! সংভৱতঃ হুনকৰ নাম চিত্ৰসেনা ছলনি!
হঁs ....ৱৈহ... ৱৈহ... ৱৈহ....ত... ছথি ... ও.... যুৱতী ... মুদা ও জীৱিত ছথি কি নহি? জিজ্ঞাসাৱশ অপন হাথ সঁs হুনকৰ নাৰী স্পৰ্শ কেনথি। স্পৰ্শ সs নাড়ীক স্পংদন কে অনুভূতি ভেলনি,অৱে! ও এখনহুঁ জীৱিত ছথি ! আৱঁ ও কিছু আশ্বস্ত ভেলথি। মুদ তখন একটা দোসৰ সোচ হুনকা ধs নেনকনি! এহি সুংদৰীক প্ৰাণৰ ৰক্ষা কৰবাক প্ৰযাস ও কৰথি অথবা নহি! কিংবা হম হিনকৰ প্ৰাণৰক্ষা কৰী!মুদা জঁ ও ফেৰ সঁs প্ৰেমালাপ প্ৰাৰম্ভ কৰয লাগথি তখন কী হোযত!
নহি-নহি! ও সংভৱ নহি অছি! জে ৱস্তু আৱঁ হমৰা লগ ৱঁচল নহি অছি, ও কতবঁহু প্ৰযাস কৰবা সs কী হম হুনকা দs সক ত ছিযহি! ভলা কোনা সম্ভৱ হোযত ও! নহি! হম নহি ৱঁচাএৱঁ! হিনকৰ মৰবঁ দীক! মুদা জঁs ককৰো জীৱন দেবঁ সংভৱ অছি, তখন একটা মনুষ্যক ৰূপমে হমৰা সভকেঁ প্ৰযাস অৱশ্য কৰবাঁক চাহী- জীৱন ৱঁচেবাক ! হিনকৰ জীৱন হিনকা সs দূৰ জ ৰহল ছহি,ওকৰা লগ অনবাঁক প্ৰযাস কৰবাঁক চাহী! হঁs হিনকৰ চেতনা আপস অনবাঁক প্ৰযাস কৰবাঁক চাহী! ও সোচি পুৰুৰবা ওহি যুৱতীক ফূলল পেট কেঁ জোৰ সঁs দবাঁ দেলথি । পেট পৰ জোৰ পৰিতহি নাক-মুঁহ স s পানিক অজস্ৰ শ্ৰোত ফূটি গেল।
ক্ৰমশঃ

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

३.পদ্য

३.১.মন্না জী- কিছু হাওকূ

३.২.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ-নদীক ধাৰ

३.३.খ্ৰাচাৰ্য ৰামানংদ মংডন-খৰীৰ সীতা/ ভাৰাৰ্থ/ কেৰন মানৰ

३.৪.ডা. জ়িযাউৰ ৰহমান জাফৰী- জখন পিতা চ্ছনাহ

𑓒.𑓑.𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒰 𑒖𑒲- 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒯𑒰𑒃𑒏𑒴

ম্বন্না জী

কিছু হাগুকু

১

ৰঁনূ ৰঙ্কক

ৰঁঠাৰ্ড নে মৈথিলী

নাওঁ ৰহত

২

কাজ কৰূ নে

ৰ্ডপহাস কেনিহাৰ

ভাগি জাযত

३

সক্রিয ৰন্ধূ

সৰ্ঁহক স্বনূ নে

অপন কৰ্ন

৪

রিশ্বক ৰাঁত

মৌখিনী মে নিখূ

মিনেহী ৰঁনূ

৬

জন হিত মে

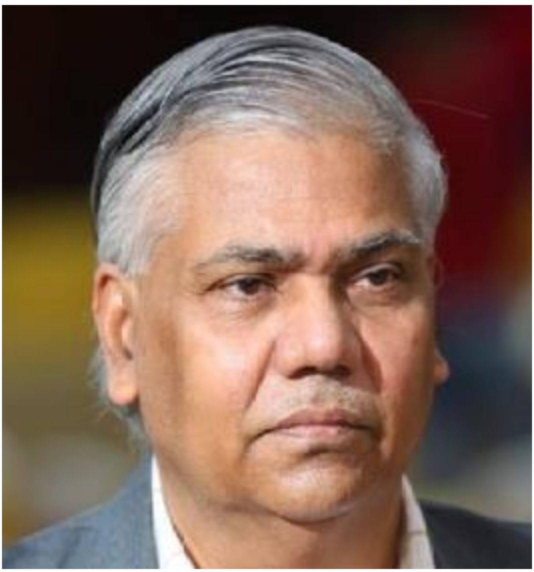
দাখএ মৰঁ কাজ

প্রসন্নহোউ

(অন্তৰ ৰাষ্ট্রীয হাগঞ্চ দিৰস পৰ প্রস্তুত।)

অপন মঁতব্য editorial.ইtaff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

३.२.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ-নদীক ধাৰ

ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ

নদীক ধাৰ

ঊপৰ যঁ জখন খ্যৰাঁ ক ৰহৈক,
তঁ কতেক ঙত্মো হ ছনৈক নদী মে ?
নগৈগএ নহি জে গতি ক নেন কি ও
এতেক ঙতা ন্দন ভেন ছন যদী মে।

পা থৰ যঁ নড়ৈত, মা ষ্টি কেঁ ফো ড়ৈত,
নী চাঁ পড়া এন ৰ্বড়ৈতি গেনি ,

দ্বন্দ্ব কা ত ঘা ঙ্ক্ষী গা ছ-পা ত,
গর্তক খন্দ্বৰা গ মে খান্থৰ ভেনি ।

জৌ ৰঁনক জো শ, ঘর্পি নী ঠা নি ,
নেনে খাঁখি মে ঠি ত্র ঘম্বদ্রক,
ঠি ত্ত ঢেহা এন, মো ন ঔনা এন,
ঘ্বনৈত ৰাঁ ত নহি কো নো মি ত্রক।

নী ৰ নহি , ৬ন্মা দক ৰঘ ও,
জে পি ৰিঁ -পি ৰিঁ ছনি মদ-মা তন,
নৈহৰ ছো ড়ি প্রী তম ঘৰ জা এতি ,
মো ন পি ৰী তি ৰঁড় জাঁ তন।

কা নন-পথ পৰ নেহক গী ত,
থম্হি -থম্হি গা ৰিঁ ৰহন ৰঁঘা ত,
ঘ্বৰ-মে-ঘ্বৰ খছি মি না ৰহন,
ৰাঁ ৫ৈ-ৰাঁ ৫ৈ গা ছক পা ত।

খঁৈকন নহি , নহি ভৈকন কত্ত্ব,
নহা নো ৈ খছি ভেনি তৰঙ্গি ণী ,
পা নি ক তৃষ্ণা ভেনৈক নহি তি ৰপি ত,
ভেৈনৈক খাগাঁ কতেকো ঘঁগি নী ।

নহূঁ-নহূঁ থি ৰ হো গত গেনি ,

প াঁঠনি জ খন ধৰা তন পৰ,
যথা র্থ-ৰূপ দে খন জ খন ,তঁ
ঙত্তৰদা যি ত্ব খাএন নদ পৰ।

হি মক্ষেত্র মঁ খাএনি রঁস্তী দি ম,
ঙদেম-ফেক্ষ্টৰী , গা ম-নগৰ,
গৰী রীঁ , রেঁমা ৰী , পি খাম ,পী ড়া ,
জি নগী ক খমন মমম্যা খহগৰ।

ঠি ঢ়ৈখক নো ন কেঁ ঠংঠা জনক ভেষ্টনৈক স্বকূন,
ঘড়ি খাৰক মহ মে ফঁমন হৰি ণক ষ্টা ঙক খূন।

নদী ক মম্তি ধ্বক মে গেনৈ গ্র রাঁ ত,
পা ওন পশ্ব-গোঁ ত , কঠৰা -কৰকষ্ট ,
মৃতকক মা ষ্টি ক খম্বি -ণ্বংভ,
জজা তি নেন খা' পি খামন মৰ্কষ্ট।

তী র্থক শংখনা দ,ফেক্ষ্টৰী ক মা যৰন,
খা' স্বখন গৰী রঁক খেত,
পা নি ওকৰ মদা ঠা হী মভ কেঁ ,
ঙপযো গক খপন-খপন ঠৈ নেত।

ও খপন মো ক্ষক তৈখাৰী মে,
কি এক ত' মম্বদ্র ঙনৈ খাৰঁ থো ড়ৰেঁ দূৰ,
ঙমংগ,দা যি ত্ব ,নি রঁা ণ-পদ,

ওকৰ জি নগী ক অৰুদা ওত্তহি পূৰ।

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.২.আচার্য ৰামানংদ মংডন-অরীৰ গীতা/ ভারার্থ/ কেরন মানর

আচার্য ৰামানংদ মংডন

অরীৰ গীতা/ ভারার্থ/ কেরন মানর

১.

অরীৰ গীতা

হম ভূমিজা সীতা।

রঁননাঁ জানকী সীতা।

জনকনঁদিনী সীতা।

ৰাম দ্বনাৰী সীতা।

মৈথিনী সীতা।

সীতা গ্ৱমনাম সীতা।

হম ৰহী রীৰ সীতা।

রাযে হাথ ডঠৈনী ধন্ব সীতা।

ৰঠন স্বয়ঁরঁৰ নেন সীতা।

ভেনাঁ ৰাম সঁগ সীতা।

রীৰ ৰাম সঁগ রীৰ সীতা।

সীতাৰাম সে ৰাম জানকী সীতা।

নখমণ কৰৈ ৰখরাৰি রীৰ সীতা।

কেনা ৰারণ নড়ে খ্বরীৰ সীতা।

সতীত্ব পৰীক্ষা দে খ্বরীৰ সীতা।

নির্বাসিত ভেন খ্বরীৰ সীতা।

রীৰ সীতা রঁনন খ্বরীৰ সীতা।

খ্বাগও দাগন জাগ খ্ব সীতা।

ৰামা খ্বাগও রঁনয খ্বরীৰ সীতা।

২.

𑒦𑒰𑒫𑒰𑒩𑓂𑒟

𑒯𑒧 𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒻 𑒦𑒰𑒫𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒥𑒳𑒿𑒗𑒻 𑒕𑒲।
𑒯𑒧 𑒮𑒲𑒞𑒰 𑒧𑒃𑒨𑒰 𑒢𑒻 𑒫𑒿𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒥𑒳𑒿𑒗𑒻 𑒕𑒲।
𑒯𑒧 𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒻 𑒦𑒰𑒫𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒥𑒳𑒿𑒗𑒻 𑒕𑒲।
𑒯𑒧 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒩𑒰𑒖 𑒢𑒻 𑒧𑒰𑒓𑓂𑒑𑒻 𑒥𑒳𑒿𑒗𑒻 𑒕𑒲।
𑒯𑒧 𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒻 𑒦𑒰𑒫𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒥𑒳𑒿𑒗𑒻 𑒕𑒲।
𑒯𑒧 𑒫𑒿𑒖𑓂𑒖𑒱𑒏𑒰 𑒁𑒿𑒑𑒱𑒏𑒰 𑒢𑒻 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒐𑒼𑒖𑒻 𑒕𑒲।
𑒯𑒧 𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒻 𑒦𑒰𑒫𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒥𑒳𑒿𑒗𑒻 𑒕𑒲।
𑒯𑒧 𑒫𑒰𑒿𑒦𑒢 𑒬𑒼𑒪𑓂𑒯𑒏𑒢 𑒢𑒻 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢 𑒐𑒼𑒖𑒻 𑒕𑒲।
𑒯𑒧 𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒻 𑒦𑒰𑒫𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒥𑒳𑒿𑒗𑒻 𑒕𑒲।
𑒯𑒧 𑒬𑒿𑒥𑓂𑒠𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒻 𑒩𑒰𑒧𑒰 𑒦𑒰𑒫𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒲।
𑒯𑒧 𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒻 𑒦𑒰𑒫𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒥𑒳𑒿𑒗𑒻 𑒕𑒲।

𑓒.
𑒏𑒹𑒫𑒪 𑒧𑒰𑒢𑒫

𑒧𑒰𑒢𑒻𑒨 𑒕𑒲 𑒃𑒬𑓂𑒫𑒩
𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒝𑒲 𑒥𑒿𑒢𑒻𑒢𑒻 𑒕𑒻𑒨।

সুগ্গা মৈনা কৌঋা
রিভিন্ন ৰুপ ৰঁনৈনৈ হৈয।

গায ভৈঁস ৰঁকৰী
রিভিন্ন ৰুপ ৰঁনৈনৈ হৈয।

মানর জানরৰ চিড়িযা
রিভিন্ন ৰুপ ৰঁনৈনৈ হৈয।

জনচৰ থনচৰ নভচৰ
রিভিন্ন ৰুপ ৰঁনৈনৈ হৈয।

সুগ্গা মৈনা কৌঋা
দেখতে পহিচানে হৈয।

গায ভৈঁস ৰঁকৰী
দেখতে পহিচানে হৈয

মানর জানরৰ চিড়িযা
দেখতে পহিচানে হৈয।

জনচৰ থনচৰ নভচৰ
দেখতে পহিচানে হৈয।

ৰাঁভন ক্ষত্ৰিয মোনকন

দেখতেনৈ পহিচানে হৈয।

ৰাঁভন ক্ষত্রিয সোনকন
দেখতে মানর নাগৈয হৈয।

জানৈয চ্চী ড্রাশ্বৰ
ৰামা কেরন মানর ৰঁনৈনৈ হৈয।

ৰচনাকাৰ-আচার্য ৰামানঁদ মঁডন , সীতামঢ়ী।
মো-9973641075.

অপন মঁতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.৪.ডা. জ়িযাউৰ ৰহমান জাফৰী- জখন পিতা চনোহ

ডা. জ়িযাউৰ ৰহমান জাফৰী

জখন পিতা ছলাহ

জখন পিতা দুনিযাঁ মে ছলাহ

তেঁ হমৰা অপন পিতাজী মোন নহি পড়ন

কহিযো সময নহি ভেষ্টেন

জাহিসঁ হম হুনকৰ পলংগক কাতমে ৰৈসি সকবঁ

হুনকৰ দুখ আ

সুখ জানি সকৈত....

পিতা আগ নহি ছথি তেঁ

ভার উমড়ি ৰহল অছি

আঁখি মে নোৰ নহি ৰোকি সকৈত ছী

ফেসবুক পৰ বঁহুত ৰাস করিতা পোস্ট কযল গেল অছি

এতেক পাগ অংতিম সংস্কাৰক ভোজ মে খর্চ ভেল

কি ওকৰ ছষ্টাংক তক

পিতা কে জান বঁচরাক লেল

নহি ভেল ছল...

সচ বাঁজৌ জখন মনুখ সামনে

ৰহৈত ছথি

তখন ওকৰ প্ৰেম মৰি জাগত ছৈক

জেনা মৰি জাগত ছথি

মজবূত হৃদয স শোক আ সংবেদনা...

-ডা. ড়িযাৰ্ভৰ ৰহমান জাফৰী, গ্ৰাম পোস্ট মাফী, রাযা -খম্বারাঁ, জিলা নালंদা রিঁহাৰ 803107, মোবাঁওল নং 9934847941

অপন মंতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

